James Fenimore Cooper

Ultimul mohican

VOLUMUL I

BIBLIOTECA ȘCOLARULUI

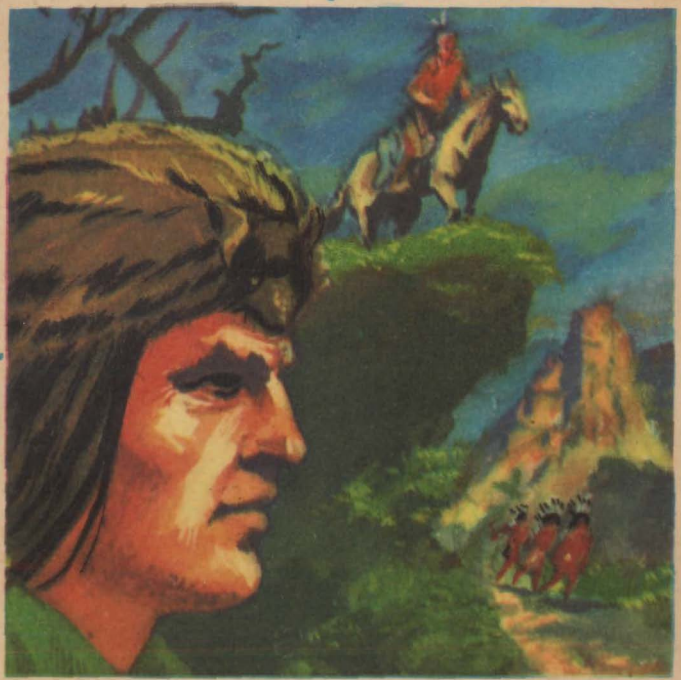

BIBLIOTECA ȘCOLARULUI

BIBLIOTECA ȘCOLARULUI

BIBLIOTECA ȘCOLARULUI

Ilustrația copertei

LADISLAU BRAUN

James Fenimore Cooper

ultimul mohican

VOLUMUL I

Traducere şi cuvînt înainte de
Mihnea Gheorghiu

Editura Ion Creangă • Bucureşti, 1975

Tabel cronologic de EMIL SÎRBULESCU

THE LAST OF THE MOHICANS
by J. F. Cooper
Tauchnitz Edition

CUVÎNTUL TRADUCĂTORULUI

La 4 iulie 1776, Congresul american a proclamat neatîrnarea coloniilor engleze de peste Atlantic, prin cunoscuta *Declarație de Independență*, redactată de Jefferson, Payne și alți patrioți democrați. Anglia n-a recunoscut însă independența Statelor Unite ale Americii decît după un război lung și greu, de mai bine de șase ani, răstimp în care poziția forțelor sociale angrenate în luptă s-a clarificat îndeajuns ca să se vadă că roadele libertății, cucerite prin sacrificiile americanilor dornici de o viață mai bună, aveau să revină burgheziei americane sclavagiste, cooperînd cu bancherii și fabricanții englezi. Constituția americană adoptată în anul 1787 a consfințit prin natura lucrurilor această victorie.

Cu cîteva decenii mai înainte, America de Nord fusese teatrul de operațiuni al războaielor coloniale dintre Anglia și Franța, cele două puteri europene disputîndu-și dreptul de stăpînire a bogatelor pămînturi de pe noul continent. La aceste campanii sîngeroase luau parte și băștinașii indieni, amăgiți de promisiunile colonialiștilor sau sfîșiați de micile rivalități dintre căpeteniile de trib, așa încît cele mai grele pierderi le-au suferit tot ei pînă la urmă, indiferent împotriva căruia din beligeranți „dezgropaseră securea de război". Luptele fratricide dintre triburi au fost de mare folos cuceritorilor continentului de peste Atlantic, care „se băteau pînă la ultimul indian", într-un război lung și intermitent, care a favorizat exterminarea posesorilor legitimi ai bogățiilor disputate. Tragedia poporului indian a continuat și s-a agravat după întemeierea și consolidarea Statelor Unite ale Americii. Supraviețuitorii au fost alungați cu forța spre ținuturile aride dinspre sud-

vest, închiși în „rezervații" ca fiarele sălbatice, și nimiciți treptat, prin măsuri administrative insuportabile, sau direct, prin acele „expediții primitive" ale trupelor federale, care au înscris în istoria S.U.A. pagini de tristă memorie, ca acelea evocate cu revoltă de Howard Fast, în romanul său *Ultima frontieră*.

James Cooper[1] s-a născut în anul 1789, la Burlington, în statul New Jersey, puțin după terminarea războiului de independență al țării sale, cetățean al primei republici burgheze din istoria omenirii. Părintele său trăise viața aprigă a coloniștilor de la „frontieră", adică a pionierilor care, trecînd hotarele civilizației, și-au făcut drum și cămin în sălbăticia ținuturilor neumblate, în prerii sau păduri virgine, luptînd cu toporul și cu pușca pentru fiecare stînjen de pămînt preschimbat în ogor. Încăpățînat și dibaci în afaceri, bătrînul Cooper a achiziționat în timpul războiului de independență un mare domeniu, pe țărmul lacului Otsego, în centrul statului New York, pe care l-a defrișat și parcelat, întemeind orășelul Cooperstown, unde s-a și mutat cu numeroasa-i familie, un an după nașterea lui James. În acest mediu ciudat, amestec de bunăstare britanică și primitivitate, la marginea codrilor milenari, printre coloniști și „piei-roșii", ascultînd poveștile vechi americane despre civilizația și războaiele marelui și străvechiului popor subjugat, dar și martor indignat al sălbăticiei legiferate a cuceritorilor, tînărul James și-a petrecut cei mai frumoși ani visînd să egaleze în bravură pe eroii acelor minunate povești, întîmplate aievea în peisajul jocurilor copilăriei sale. A primit o educație conservatoare și puritană, crescut de tatăl său în credința „federaliștilor", apărători ai constituției din 1787. Dar dacă de unele păreri politice conservatoare nu s-a mai putut detașa toată viața, viitorul scriitor, îndrăgostit de libertate, a renunțat repede la privilegiile avuției, hotărîndu-se la 16 ani să părăsească școala și casa, ca să se angajeze în marina comercială, apoi în marina de război. Vreme de 5 ani a călătorit pe

[1] Scriitorul și-a adăugat abia mai tîrziu, în 1826, la numele de familie numele mamei sale, născută Fenimore, semnîndu-și de acum înainte întreaga operă James Fenimore Cooper.

toate mările. După moartea tatălui său — împușcat la o întrunire publică — s-a căsătorit și s-a stabilit la țară, într-un sat de pe pămînturile soției. Nu vădea pe-atunci nici un fel de înclinații literare. A devenit scriitor printr-o întîmplare amuzantă. Citea soției, într-o seară de iarnă, unul din acele romane englezești la modă, cu teme din „viața sferelor înalte", care încă epatau marea burghezie americană. Plictisit la culme, și-a întrerupt furios lectura, făgăduind să scrie el însuși, oricînd, ceva mai bun. Astfel, în 1820, publică romanul său de debut, destul de slab, sub un pseudonim care să-l recomande totuși ca „made in England" — precauție inutilă, pentru că nu se prea deosebea în fond de literatura „feudală" a britanicilor. Contemporanii salută totuși zgomotos, în el, „apariția unui mare scriitor american".

Conștient deodată de marea forță a cuvîntului scris, James Cooper și-a dat seama că de fapt nu se dovedise cîtuși de puțin „scriitor american" și cu atît mai puțin „mare"; de asemenea, nu făcuse decît să imite stilul desuet al străinilor, fără să se gîndească la adevărul permanent că ceea ce cinstește opera și personalitatea oricărui scriitor autentic e legătura lui umană cu poporul, cu națiunea, pămîntul și istoria țării lui. După un an de muncă asiduă dă la tipar *Spionul*, primul roman american și adevărata sa carte de debut, care-i aduce fulgerător gloria, în cele două continente. De-aici înainte, organizîndu-și viața publică și particulară în așa fel încît să-și dedice literaturii cea mai mare parte a timpului, James Fenimore Cooper reușește un adevărat „tur de forță", publicînd pînă la sfîrșitul vieții un număr considerabil de cărți, mai ales romane de aventuri.

În anul 1823, în literatura mondială apare un nou erou memorabil, Natty Bumppo, principalul personaj al romanului *Pionierii*, prin care Cooper își începea ciclul celor cinci cărți, reunite mai tîrziu sub titlul *Aventura lui Ochi-de-Șoim*. Înainte de a întreprinde urmarea acestui pasionat deschizător de serie, autorul mai scrie două romane, dintre care trebuie menționat *Pilotul*, roman de aventuri pe mare, care avea să exercite, ca tot restul operei lui Cooper, o puternică înrîurire asupra unor scriitori ca Jules Verne, Mayne Read, A. Conan Doyle și alții. Revenind la

ciclul lui Natty Bumppo, romancierul publică în 1826 *Ultimul mohican*, şi în anul următor — *Preria*, terminată în Europa, unde Cooper fusese numit într-un post diplomatic. Apoi ciclul e lăsat în părăsire vreme de aproape cincisprezece ani, în care timp, paralel cu o vie activitate publicistică pentru apărarea ideilor umanitare şi democratice, înscrise pe steagul revoluţiei americane şi al revoluţiilor europene din 1830 şi 1848, James Fenimore Cooper scrie cîteva romane istorice pline de interes şi cu vădite aluzii la actualitatea epocii sale. Romanul alegorico-publicistic *Monikins* [1] (nume inventat de Cooper, spre a denumi nişte creaturi inferioare, conduse în viaţă numai de pofta de bani) este o satiră politică ascuţită şi spirituală, pe linia tradiţiei iluminismului, amintind în multe privinţe de Swift cu *Călătoriile lui Gulliver*. Romancierul critică falsul constituţionalism englez şi domnia dolarului în America, arătîndu-se profund îngrijorat de ravagiile pe care morala banului le face în rîndurile concetăţenilor săi. Continuînd seria acestor polemici, în tratatul *Democratul american* şi-n alte două romane cu caracter publicistic, Cooper reuşeşte să-şi facă un număr atît de însemnat de inamici în propria-i ţară, încît, în culmea gloriei literare, părintele romanului american ajunge să fie expulzat pînă şi din biblioteca oraşului Cooperstown. Îndurerat şi dezamăgit, se refugiază din nou în trecut, încheind în numai doi ani ciclul *Aventurilor lui Ochi-de-Şoim* cu romanele *Căutătorul de urme* (1840) şi *Vînătorul de cerbi* (1841). În ultima parte a vieţii şi activităţii lui literare, Cooper recade sub influenţa cercurilor conservatoare, care se opuneau revendicărilor micilor fermieri săraciţi de latifundiari. Declinul marelui romancier realist şi romantic inaugurează a doua perioadă a romantismului american, epocă mai superficială şi pesimistă, din care literatura S.U.A. nu-şi va mai reveni decît spre sfîrşitul veacului al XIX-lea, prin Walt Whitman şi Mark Twain.

James Fenimore Cooper a rămas în literatura universală mai ales ca autor al ciclului de romane din care face parte şi cel

[1] Combinaţie intraductibilă din trei cuvinte : olandezul *mankin* (om), englezul *monkey* (maimuţă) şi *money* (bani).

de față, *Ultimul mohican*. Autorul a declarat de altminteri că această serie, ce constituie ansamblul perfect închegat al unei povestiri sau „ceva în genul unei drame în cinci acte", este opera lui cea mai de nădejde, căreia îi prevestește, dacă nu gloria, măcar o viață foarte lungă. Privită în perspectiva secolului ce s-a scurs de la dispariția lui (deoarece Cooper a murit în 1851), seria *Aventurilor lui Ochi-de-Șoim* își păstrează într-adevăr culorile proaspete și atrăgătoare și întreaga valoare morală și educativă cu care și-a cîștigat cei dintîi lauri odinioară.

Ca și în ciclul „cronicilor" lui Shakespeare, scrise într-o ordine ce întrerupe cronologia subiectului, succesiunea întîmplărilor din acest ciclu epic nu corespunde datelor apariției.

O ediție destinată să înlesnească cititorului urmărirea neîntreruptă e peripețiilor lui Natty Bumppo (el apare, în cursul acțiunii, sub diferite nume : Ochi-de-Șoim, Carabină-Lungă, Ciorap-de-Piele, Căutătorul de urme) ar trebui să înceapă cu *Vînătorul de cerbi* — a cărui acțiune se petrece în jurul anului 1740, să continue cu *Ultimul mohican* — ce povestește întîmplări din 1757, apoi cu *Căutătorul de urme* — în 1759, *Pionierii* — 1793, și *Preria* — finalul ciclului, întristător, care-și aduce eroii pînă în primii ani ai veacului trecut.

Firul de continuitate al celor cinci romane se împletește din două principale permanențe : tema comună și eroul principal. Tema este istoria pionieratului american vreme de un secol, cuprinzînd războaiele coloniale anglo-franceze, apoi războiul de independență, acțiunea concentrîndu-se asupra soartei indienilor, deposedați de pămînturi și exterminați, odată cu avansarea „civilizației" spre „vestul sălbatic". Eroul, Natty Bumppo, e prezentat la început (în *Vînătorul de cerbi)* ca un tînăr alb, despărțit încă din fragedă copilărie de lumea „civilizată" și crescut printre curajoșii și nobilii indieni delawari, care trăiește ca un om liber în pădurea virgină și pășește acum pe „prima cărare a războiului" În romanele următoare este un bărbat matur, reputat pentru bravura și dibăcia lui de războinic, iar în ultimile două „acte" ale ciclului său, Cooper ni-l înfățișează nins de vîrstă, ca un patriarh al pionierilor, un filozof al naturii, ce nu-și mai află

locul în mijlocul unei lumi pervertite de pofta aurului. Figura lui personifică, în literatura americană, visul gînditorilor şi scriitorilor epocii iluminismului şi romantismului despre eliberarea omului din lanţurile convenţiilor sociale, despre omul „în stare naturală", bun şi fericit, necorupt de civilizaţie. Faţă de utopismul acestui ideal uman, Cooper are avantajul de a crea un caracter cu numeroase trăsături valabile, datorită felului în care el prezintă slăbiciunile civilizaţiei pe care eroul său o disprețuieşte. Acestea sînt bigotismul, intoleranţa şi obscurantismul puritan al „civilizatorilor" albi, precum şi cupiditatea, necinstea, laşitatea şi neomenia ce stau la rădăcina moralei colonialiştilor. Dar ceea ce James Fenimore Cooper combate cu înflăcărare în ciclul *Aventurilor lui Ochi-de-Şoim*, este rasismul, disprețul faţă de neamul brav al băştinaşilor „piei-roşii", ideea stupidă şi primejdioasă a superiorităţii unei rase faţă de alta. Susţinînd egalitatea naturală a tuturor oamenilor, dreptul lor egal la fericire, libertate şi bunăstare autorul se situează pe poziţia gînditorilor care au conceput şi proclamat principiile Declaraţiei de Independenţă şi ale Declaraţiei Drepturilor Omului.

De bună seamă că înzestrîndu-şi eroul cu o etică puţin neverosimilă (în care îmbină morala creştin-primitivă cu precepte din credinţele străvechi indiene şi observaţii religioase extrase din cărţile deiştilor francezi), Cooper a creat o nouă şi originală legendă a „bunului sălbatic", nu prea deosebită totuşi de aceea a romantismului european. Sînt şi alte personaje, a căror apariţie nitel artificială şi locvace, în spiritul epocii, nu ne atrage la fel astăzi: ingenua frumoasă şi dezarmată, ofiţerul fără frică şi prihană etc. Dar cititorul zilelor noastre nu se opreşte la aceste limite, inerente începuturilor unei tinere literaturi. Natty e o figură legendară, dar în aceeaşi măsură veridică. El se deosebeşte de eroii romantismului dulceag prin calităţile lui omeneşti reale: e un om al faptei, curajos şi întreprinzător, nu cunoaşte „tristeţea şi plictisul" celorlalţi, e încrezător în izbînda oamenilor de acţiune, cinstit şi generos. Nu este un meditativ lipsit de voinţă; viaţa lui e plină de peripeţii şi primejdii, pe care le înfruntă şi le învinge prin însuşirile lui fizice şi morale de erou autentic, vrednic de admiraţie. Gorki a scris despre el: „Sub ochii cititorului trăieşte

și acționează un om bizar — necărturar, pe jumătate sălbatic, însă dăruit cu cele mai mari virtuți ale omului cu adevărat civilizat: o cinste fără pată în relațiile cu oamenii, o dragoste nesovăielnică față de el, un om gata oricînd să sară inimos în ajutorul aproapelui, ca să-i ușureze soarta". De aceea Ochi-de-Șoim a fost și rămîne unul dintre eroii favoriți ai tineretului.

Eroul lui Fenimore Cooper are multe trăsături comune cu Robinson; dar Natty se deosebește fundamental de înaintașul său singuratic prin aceea că pe insula-i pustie eroul lui Defoe întemeiază un fel de societate într-o viziune britanică („sălbaticul" Vineri e un fel de valet), în vreme ce viteazul american fuge de această societate), iar „sălbaticul" Chingachgook îi este prieten și frate.

Intenția autorului, de a-l ține cu totul izolat de lume pe acest om excepțional, nu putea fi realizată pînă la capăt, fără a-i primejdui veridicitatea. Deși ura civilizația de origine „feudală", Ochi-de-Șoim a slujit-o cu credință, cu sau fără voie, fiindcă contactul cu *oricare* dintre oamenii timpului său, albi sau piei roșii, mai ales într-o vreme de sîngeroase rivalități politice, îl angrena în relații sociale mai mult sau mai puțin „obligatorii". În cartea de față, Ochi-de-Șoim îi ajută pe colonialiștii englezi împotriva francezilor și aliaților lor indieni, convins că-și face datoria de patriot și om de onoare. Pionier îndrăzneț, el sprijină avansarea „civilizației" spre vestul îndepărtat și asistă la agonia poporului indian, fără să-i înțeleagă tragedia. Natty nu este deci un „singuratic conștient", așa cum l-a dorit Cooper.

Ciclul de cinci volume *Aventurile lui Ochi-de-Șoim* e o operă romantică, cu puternice elemente realiste, vădind legături profunde cu veacul iluminismului. Aerul sentimental și tendința moralizatoare, precum și iluziile manifestate de autor sînt explicabile. Ceea ce ridică valoarea artistică și reprezentativă a acestei opere e fresca impresionantă a colonizării continentului american în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, zugrăvită de un scriitor incontestabil stăpîn pe arta construirii intrigii și desfășurării dramatice a acțiunii. Cooper a fost un creator al romanului istoric de aventuri și unul dintre principalii peisagiști epici din literatura

universală. Ciclul său este un exemplu de povestire palpitantă în cadrul unei splendide naturi.

Numeroase mărturii confirmă prețuirea înaltă de care s-a bucurat scriitorul american pe continent. Goethe a citit la optzeci de ani *Ultimul mohican*, cu interesul și plăcerea vîrstei tinereții, iar Lermontov, comparîndu-l pe Cooper cu Walter Scott, recunoștea că în romanele americane se află „neasemuit mai multă poezie, profunzime și valori literare". Sînt de asemenea cunoscute aprecierile entuziaste ale lui Balzac, care a folosit deseori în opera lui inovațiile aduse tehnicii romanului de James Fenimore Cooper, deși a adăugat elogiilor sale cordiale această rezervă: „Dacă Cooper s-ar fi realizat tot atît de deplin în zugrăvirea caracterelor, cum s-a realizat în tablourile de natură, s-ar fi spus ultimul cuvînt al artei noastre".

Autorul *Ultimului mohican* e un clasic care și-a dobîndit o uriașă popularitate în rîndurile cititorilor din întreaga lume, iar influența lui asupra romanului de aventuri este considerabilă și binefăcătoare prin latura originală și educativă a scrisului său. I s-au reproșat deseori unele defecte de stil, afirmîndu-se că limba lui nu-i suficient de clară și ordonată. Mark Twain a scris chiar o recenzie malițioasă, intitulată *Contravențiile literare ale lui Cooper*.

Dar generații întregi au fost și încă vor mai fi încîntate de lectura plăcută și folositoare a operei marelui romancier, și pe bună dreptate.

MIHNEA GHEORGHIU

Te-ascult și inima mi-e pregătită;
Alt rău decît lumesc nu-mi poți aduce;
Ia spune, mi-am pierdut regatul?
Grijă-i
Purtam; atuncea m-ai scăpat de-o grijă.[1]

O trăsătură specifică a bătăliilor care s-au dat odinioară în coloniile Americii de Nord era aceea că, mai înainte de a apuca să se încaiere, adversarii trebuiau să se lupte întîi cu ostenelile și primejdiile marilor pustietăți. Un hotar de păduri, ce păreau de nepătruns, despărțea posesiunile provinciilor dușmane ale Franței și Angliei. Îndrăznețul colonist și europeanul încercat — care luptau cot la cot — pierdeau de multe ori luni de zile ca să țină piept puhoaielor ori să-și croiască drum prin cheile munților, pînă să aibă prilejul de a-și dovedi vitejia în adevăratele bătălii. Luîndu-se la întrecere cu războinicii băștinași în privința puterii de a rezista la privațiuni, se arătau hotărîți să răzbească cu orice preț, și pe bună dreptate se putea crede că, peste puțină vreme, n-avea să mai rămînă nici în inima codrilor vreun cotlon mai ferit sau vreo tainică poieniță, care să poată sluji de refugiu dinaintea năvalei acelora care acuma își vărsau sîngele, fie din răzbunare, fie pentru politica rigidă și egoistă a îndepărtaților monarhi ai Europei.

Poate nici o regiune dintre aceste întinse frontiere n-a oferit un tablou mai autentic al înverșunării și cruzimii sălbaticelor războaie din acea vreme, ca teritoriul cuprins între izvoarele fluviului Hudson și lacurile din vecinătate.

Înlesnirile pe care natura le dăruise aici marșului combatanților erau prea vădite, ca să nu fie luate în

[1] Citat din Shakespeare (*Richard al II-lea*, act. III, sc. 2) (n.t.).

seamă de amîndouă taberele. Pînza prelungă a lacului Champlain se întindea de la frontierele Canadei, pătrunzînd adînc în hotarele provinciei vecine a New York-ului, formînd o trecătoare naturală, pînă la mijlocul distanței pe care francezii trebuiau s-o aibă în stăpînire, pentru a-și putea lovi mai bine inamicul. Lacul Champlain se termina în partea de sud, primind tributul unui alt lac, a cărui apă era atît de limpede, încît misionarii iezuiți o rezervaseră exclusiv pentru botezuri, și din această pricină i se spunea „lacul Sfintei Cuminecături". Englezii — mai puțin credincioși — au socotit că fac destulă onoare acestei ape neîntinate dîndu-i numele monarhului care domnea atunci la ei, al doilea prinț din Casa de Hanovra. Cele două națiuni căzuseră astfel de acord să răpească stăpînitorilor sălbatici ai pădurilor de pe aceste ținuturi dreptul de a-i perpetua numele străvechi : lacul Horican. [1]

Înconjurat de munți și scăldînd cu apele lui o puzderie de insule, „lacul Sfînt" se întindea și către sud, pe o lungime de douăsprezece leghe. De pe podișul ce ținea piept apelor, începea un *portage* [2] de aproape douăsprezece mile, care ducea pînă pe malurile Hudson-ului, la un loc unde — în afară de obișnuitele cataracte — rîul devenea navigabil pînă la estuar.

În timp ce, cu spiritul lor neobosit și cutezător, francezii nu pregetau să-și taie drum și prin trecătorile îndepărtate și aproape de netrecut ale munților Allegani

[1] Triburile indiene își au fiecare graiul sau dialectul său și dau de obicei nume diferite aceluiași loc geografic deși aproape toți termenii lor au un caracter descriptiv. Bunăoară, traducerea literală a numelui acestei frumoase întinderi de apă — adoptată de tribul ce locuiește pe ținuturile ei — este „Coada lacului". Și într-adevăr „lacul George", cum se numește acum în mod legal, formează, cînd îl privești pe hartă, un fel de coadă a lacului Champlain (n.a.).

[2] Rută terestră de transbordare, între două ape navigabile (n. t.).

—ca să-şi pună în aplicare planurile lor de agresiune şi invazie, firește, ei nu uitau de fel avantajele naturale pe care le oferea ţinutul mai sus descris, care a devenit apoi scena însîngerată a celor mai multe bătălii din războaiele pentru stăpînirea coloniilor americane. În diferite puncte, care dominau locurile pe unde trecerea era mai uşoară, s-au construit forturi, ce au fost cucerite şi recucerite, distruse şi reconstruite, după capriciile victoriei. Fermierul se ferea de aceste meleaguri primejdioase, retrăgîndu-se în vatra aşezărilor mai vechi şi adăpostite. Şi oştiri mai numeroase decît acelea care în patria britanică hotărîseră de multe ori soarta coroanei, se înfundau în aceşti codri, de unde soldaţii — cînd se mai întorceau în pîlcuri răzleţe — ieşeau atît de istoviţi şi descurajaţi de înfrîngeri, încît semănau cu nişte stafii sculate din morminte.

Deşi îndeletnicirile paşnice erau necunoscute în această regiune nenorocită, pădurile erau însufleţite de prezenţa omului. Văile şi poienele răsunau de sunetele semeţe ale unei muzici războinice, şi ecourile munţilor repetau strigătele de bucurie ale unui tineret viteaz şi nesăbuit, mîndru de forţa şi voioşia lui, care mărşăluia falnic, pentru a pogorî, prea curînd, în lunga noapte a uitării.

Pe această arenă de sîngeroase lupte s-au petrecut întîmplările ce vom încerca să le povestim. Era în cel de al treilea an al ultimului război dintre Franţa şi Marea Britanie, războiul dus pentru stăpînirea unor pămînturi care au fost sortite să nu aparţină nici uneia dintre ele.

Incapacitatea conducătorilor militari şi o nenorocită lipsă de energie a miniştrilor au făcut ca Marea Britanie să decadă din situaţia strălucită la care ajunsese datorită spiritului întreprinzător şi talentului vechilor ei oşteni şi oameni de stat. Nemaifiind temută de duşmani, cei care o slujeau pierdeau repede acea încredere izbăvitoare din care se adapă demnitatea. Prea mici pentru a fi contri-

buit la pricinuirea stării acesteia de lucruri, coloniștii îi suportau consecințele, răbdînd umilințe după umilințe. De curînd văzuseră sosind o armată de elită, din țara pe care o venerau ca pe patria-mamă și o socoteau invincibilă — o armată condusă de un comandant care, pentru rarele-i însușiri, fusese ales dintr-o mulțime de militari experimentați ; o văzuseră apoi pusă pe fugă, în mod rușinos, de o mînă de francezi și indieni, și scăpînd de la o distrugere totală numai datorită calmului și curajului unui tînăr locuitor din Virginia [1], a cărui faimă, datorită fericitei înrîuriri ce-o exercită virtutea, avea să crească după cîțiva ani, ajungînd pînă în țările cele mai îndepărtate ale creștinătății.

Acest dezastru neașteptat lăsase descoperită o vastă regiune de la frontieră, și frica de felurite primejdii închipuite devenise mai mare decît efectul nenorocirilor

[1] Acest tînăr locuitor din Virginia era chiar Washington, pe atunci colonel al unui regiment de trupe provinciale. Generalul de care se pomenește aici este nefericitul Bradock, care a fost omorît după ce și-a pierdut — din pricina îngîmfării lui — jumătate din armată. Renumele militar al lui Washington datează din acea epocă : el a condus cu pricepere retragerea și a salvat restul trupelor. Acest eveniment s-a petrecut în 1755, Washington s-a născut în 1732 ; deci el n-avea pe atunci decît 23 de ani. Potrivit unei tradiții populare, o căpetenie indiană prezisese că tînărul virginian nu va fi niciodată ucis în luptă ; deși indienii erau vestiți pentru îndemînarea lor au tras zadarnic asupra lui, de mai multe ori : Washington a fost singurul ofițer călare care nu a fost rănit sau ucis în acea luptă. Degeaba Washington a atras atenția generalului european asupra situației periculoase în care se vîrîse inutil. El a scăpat restul armatei engleze în acea împrejurare, numai prin hotărîrea și curajul lui. Faima dobîndită de Washington în această bătălie a fost principalul motiv al alegerii sale, mai tîrziu, la la comanda armatelor americane. O împrejurare demnă de semnalat este faptul că, pe cînd în America faima sa se răspîndise pretutindeni, numele lui nu a fost pomenit în nici unul din ziarele europene care au relatat această bătălie. Patria-mamă, consecventă cu sistemul ei de opresiune, tăinuia astfel chiar gloria coloniștilor ei americani (n.a.).

reale. Coloniștilor îngroziți li se părea mereu că aud urletele sălbaticilor la fiecare suflare a vîntului care răzbătea șuierînd din imensele păduri ale Vestului. Firea înspăimîntătoare a acestor dușmani nemiloși dădea proporții nebănuite grozăviilor războiului. În amintirea lor erau încă vii nenumărate masacre comise de curînd, și oamenii ascultau cu îngrijorare amănuntele înfiorătoare ale poveștilor despre niște înfricoșătoare omoruri, făptuite în puterea nopții de locuitorii barbari ai acestor codri nepătrunși.

În timp ce călătorii entuziaști erau dispuși să ridice-n slăvi foloasele, de-altfel pline de riscuri, ale ținutului acestuia sălbatic, teama cuprinsese chiar și marile orașe, unde mulți tremurau de spaimă, iar mamele îngrijorate își strîngeau la piept pruncii adormiți. Într-un cuvînt, spaima care denaturează totul pornise să se întindă vertiginos, în pofida rațiunii și curajului. Pînă și cei mai îndrăzneți începuseră să creadă că rezultatul luptei este nesigur și, pe zi ce trecea, sporea numărul acelor ticăloși care socoteau că toate posesiunile din America ale coroanei engleze vor fi cucerite de inamicii ei creștini sau vor fi pustiite de aliații sălbatici ai acestor inamici.

Cînd se află deci, la fortul care apăra capătul „portage"-ului situat între Hudson și lacuri, că generalul francez Montcalm a fost văzut suind de-a lungul lacului Champlain cu o armată cît-i frunza și iarba, nimeni nu mai puse la îndoială aceste afirmații ; ele au început să fie ascultate mai mult cu frica josnică a lașului, decît cu bucuria calmă pe care o încearcă luptătorul, auzind că dușmanul se află la bătaia puștii lui.

Această veste fusese adusă, spre sfîrșitul unei zile de vară, de un curier indian, cu un mesaj din partea lui Munro, comandantul fortului de pe malul lacului Sfînt, care cerea să i se trimită urgent întăriri. Depărtarea dintre cele două forturi era — după cum s-a spus — mai mică

de cinci leghe. Drumul, sau mai bine zis poteca dintre ele, fusese lărgit, ca să poată trece carele, astfel că distanța, pe care acest fiu al pădurii o parcursese în două ore, putea să fie străbătută cu ușurință de un detașament de soldați — cu muniții și bagaje — de la răsăritul pînă la asfințitul soarelui, într-o singură zi.

Credincioșii slujitori ai coroanei engleze denumiseră unul dintre aceste forturi din pădure — William-Henry, iar pe celălalt — Edward, după numele celor doi prinți ai familiei domnitoare. Bătrînul ostaș scoțian, de care am pomenit [1], avea misiunea apărării primului fort, cu un regiment de trupe regulate și cîțiva provinciali, mult prea puține pentru a face față formidabilei armate pe care Montcalm o conducea spre fortificațiile sale ; însă cel de al doilea fort era comandat de generalul Webb — care avea în subordine armatele regelui din provinciile Nordului — cu o garnizoană de peste cinci mii de oameni. Reunind diferitele detașamente aflate la dispoziția lui, acest ofițer putea concentra o forță cam de două ori mai mare de ostași încercați, pe care trebuia să-i opună neînfricatului francez ce se aventurase destul de departe de grosul armatei, cu o forță foarte puțin superioară numericește.

Totuși, stăpîniți de sentimentul slăbiciunii poziției lor, ofițerii și soldații păreau mai bucuroși să aștepte la adăpostul meterezelor sosirea puternicei armate a inamicului, decît să-i iasă înainte, și să-ncerce a-i stăvili înaintarea, urmînd exemplul dat chiar de francezi, la fortul Duquesne —, cînd loviseră cu succes avangărzile engleze în plină înaintare.

După ce și-au revenit puțin din zăpăceala pricinuită de această veste, în tranșeele ce se întindeau de-a lungul malurilor Hudson-ului și care formau un lanț de apărare exterioară a frontului, se răspîndi zvonul că un de-

[1] Munro (n.t.).

taşament alcătuit din o mie cinci sute de soldaţi trebuie să pornească în marş, la revărsatul zorilor, spre William-Henry — fort situat în extremitatea nordică a „*portage*"-ului. Zvonul deveni curînd certitudine cînd sosi un ordin de la cartierul general, prin care se punea în vedere companiilor respective să se pregătească imediat de plecare.

Nu mai rămase nici un fel de îndoială asupra intenţiilor lui Webb, şi timp de o oră sau două nu se văzură decît chipuri îngrijorate şi soldaţi alergînd grăbiţi în toate părţile. Recruţii se foiau dintr-un loc într-altul şi întîrziau pregătirile de plecare printr-un exces de zel în care se amesteca ardoarea unora şi nemulţumirea altora. Cătanele mai vechi se pregăteau de drum cu un calm care dispreţuia orice semn de pripeală ; deşi înfăţişarea lor era senină, privirile uneori neliniştite dovedeau că nu era prea încîntaţi de acest înfricoşat război al pădurilor, cu care nu se deprinseseră încă.

Treptat, soarele asfinţi printre valurile iluminate ale munţilor dinspre apusul îndepărtat, şi, cînd întunericul acoperi cu vălul său această aşezare retrasă, zgomotul pregătirilor de plecare se potoli încetul cu încetul. În sfîrşit, ultima lumină se stinse în cabana de bîrne a unui ofiţer ; arborii aruncară umbre mai dese peste fortificaţii şi peste fluviu, iar deasupra bivuacului se aşternu o linişte la fel de profundă, ca şi aceea ce domnea în imensa pădure ce-l împresura.

Dis-de-dimineaţă, cînd verdele întunecat şi conturul neregulat al cîtorva pini din apropiere începu să se reliefeze pe azurul atît de pur al orizontului, potrivit ordinelor primite în seara trecută, ostaşii fură treziţi de răpăitul darabanelor, al căror ecou — în aerul jilav al dimineţii — răsuna pînă departe în pădure. Într-o clipă, întreaga tabără începu să freamăte. Fiecare soldat ieşea degrabă din bîrlogu-i, să asiste la plecarea camarazilor săi sau la întîmplările care s-ar mai fi putut produce acum, în ultimul ceas.

Curînd, detașamentul se alinie în coloană de marș. Soldații în termen și cei în solda coroanei își luară locul, țanțoși, în flancul drept, iar coloniștii, mai umili, se așezară în stînga, cu docilitatea unei îndelungate obișnuințe. Mai întîi porniră cercetașii : îi urmă o gardă puternică și apoi căruțele cu bagajele. Și mai înainte ca lumina cenușie a dimineții să se risipească în razele soarelui, coloana principală a luptătorilor părăsi tabăra cu un aer cît mai războinic, spre a potoli neliniștea recruților, care aveau să să primească botezul focului.

Atîta timp cît camarazii lor, privindu-i cu admirație, îi mai putură zări, ostașii detașamentului mărșăluiră în ordine și-și păstrară acest aer. În sfîrșit, sunetul surlelor din fanfară se îndepărtă de tot, și pădurea păru că înghite masa de oameni ce pătrunsese în tainița ei.

Adierile vîntului nu mai aduceau soldaților rămași în tabără zgomotul coloanei, și ultimile rînduri dispăruseră de mult cînd se observă că se fac iarăși pregătiri pentru o altă plecare, dinaintea unei cabane de bîrne zdravănă și de o mărime puțin obișnuită, la intrarea căreia străjuiau santinelele din garda personală a generalului englez. În acest loc așteptau, gata înșeuați și cu frîie mîndre, vreo șase cai, din care doi urmau probabil să fie încălecați de femei de un rang deosebit — lucru nu prea des întîlnit pe meleagurile acestea sălbatice. Un al treilea cal purta harnașamentul și armele unui ofițer de stat major. Frîul și șeile simple ale celorlalți și bagajele cu care erau încărcați arătau că sînt destinați pentru servitori și ordonanțe, gata la poruncă. Ceva mai departe de acest spectacol neobișnuit se formaseră cîteva grupuri de curioși și gură-cască, unii admirînd armăsarul pursînge al ofițerului, alții privind prostește la toate aceste pregătiri. Printre curioși era și unul care prin atitudinea și purtarea lui contrasta vădit cu ceilalți spectatori, neavînd nimic dintr-un pierde-vară de rînd. Înfățișarea îi era destul de ciudată, mai mult neplăcută ; deși nu părea slut de fel, era croit parcă dispro-

porţionat. În picioare, statura-i depăşea pe a celorlalţi ; aşezat nu părea mai voinic decît alţii. Aceeaşi disproporţie marca întreaga lui făptură. Avea un cap mare, umeri înguşti, braţe neasemuit de lungi, dar cu mîini mici, chiar delicate ; pulpe şi picioare firave, însă de o lungime neobişnuită, iar genunchii păreau mai enormi decît tot corpul acestei stranii făpturi.

Îmbrăcămintea bălţată a acestui individ făcea cusururile sale şi mai bătătoare la ochi. Purta o haină sinilie cu pulpane largi, dar scurte, cu guler gros ca o glugă, din care ieşea un gît lung şi subţire. Avea pantaloni de saftian galben, strînşi pe pulpă, înnodaţi deasupra genunchilor cu o fundă albă pleoştită. Nişte ciorapi cenuşii de bumbac şi o pereche de pantofi din care numai unul avea pinten îi completau costumul în partea inferioară a corpului. Nici unul din defecte nu era ascuns, ba, dimpotrivă, posesorul — fie din nerozie, fie din vanitate — părea că-şi dă osteneala să-şi arate toate frumuseţile. Din buzunarul enorm al unei veste de mătase lăbărţate şi răpciugoase, împodobită cu un galon de argint, înnegrit, se vedea un instrument care — dată fiind atitudinea atît de războinică a personajului — ar fi lăsat să se creadă că este cine ştie ce armă periculoasă şi necunoscută. Deşi minuscul, acest instrument aţîţase curiozitatea multor europeni ce se aflau în tabără, cu toate că numeroşi colonişti îl mînuiau nu numai fără teamă, ci chiar dovedind o îndelungă obişnuinţă. O pălărie uriaşă, de forma celor purtate de preoţi cu vreo treizeci de ani în urmă, dădea oarecare demnitate unui chip ce părea mai curînd bine dispus decît inteligent, şi care firește avea nevoie de acest ajutor nefiresc, pentru a da impresia că individul deţine o înaltă funcţie.

În timp ce grupurile de soldaţi se ţineau la o oarecare distanţă de locul unde se făceau noile pregătiri de călătorie, manifestîndu-şi astfel respectul faţă de reşedinţa

impenetrabilă a cartierului general al lui Webb, personajul pe care l-am descris mai sus păşi în mijlocul servitorilor de la cai, exprimîndu-şi foarte degajat unele aprecieri critice în privinţa nobilelor animale.

— Mi se pare, prietene, — vorbi dînsul cu o voce ciudat de blîndă, care contrasta izbitor cu ciudăţenia înfăţişării sale diforme, — că acest cal nu-i născut pe meleagurile noastre şi că e dintr-un ţinut străin, poate din insuliţa ceea de peste ocean. Nu mă laud, dar am văzut multe la viaţa mea, am văzut cele două porturi, acela de la gura Tamisei, care este capitala bătrînei Englitere, şi pe cel ce se numeşte Newhaven, acolo am văzut căpitani de corăbii mari şi mici, încărcînd în vasele lor o mulţime de patrupede — ca în arca lui Noe — ca să le vîndă în Jamaica ; însă niciînd n-am văzut un animal că ăsta, atît de asemănător cu calul de război, zugrăvit în scripturi : „Bate pămîntul şi se bucură de puterea lui cînd iese să-i înfrunte pe războinici. Nechează la sunetul trîmbiţelor şi adulmecă din depărtare bătălia, răcnetele căpitanilor şi strigătul de izbîndă". Ai zice că rasa cailor din Israel s-a perpetuat pînă-n zilele noastre. Nu-i aşa, prietene ?

Neprimind nici un răspuns la acest discurs neobişnuit, care — fiind rostit cu o voce atît de blajină, deşi răsunătoare — ar fi meritat pe bună dreptate oarecare atenţie, cel ce folosise limbajul sfintelor scripturi se uita la bărbatul tăcut căruia i se adresase întîmplător şi găsi un nou prilej să-şi manifeste admiraţia. Îşi aţinti privirile asupra staturii drepte şi ţepene a curierului indian, care seara trecută adusese în tabără veşti atît de neplăcute. Deşi înfăţişarea acestuia era foarte calmă, părînd că priveşte cu toată indiferenţa scena zgomotoasă ce se desfăşura în preajma lui, se putea observa — sub această linişte aparentă a băştinaşului, — un aer de amară mîndrie şi tristeţe, care ar fi atras atenţia oricui l-ar fi privit altfel decît cu vădita uimire a omului nostru. Locuitorul pădurii purta

la brîu *tomahawk*[1]-ul şi pumnalul specific tribului său, cu toate că nu arăta chiar să fie un războinic. Dimpotrivă, din întreaga lui făptură se desprindea o nelămurită sfîrşeală, o adîncă istovire, din care părea că nu avusese încă răgazul să se refacă. Culorile pe care sălbaticii le folosesc pentru tatuaj, cînd se gătesc de luptă, se amestecaseră şi dădeau trăsăturilor lui întunecate un aer de neglijenţă dispreţuitoare, care îl făcea şi mai bizar; doar ochii îi străluceau, ca nişte stele sclipind înfocate şi sălbatice în mijlocul unor nori negri de furtună. Privirea-i pătrunzătoare — însă precaută — întîlni, o singură clipă, pe aceea mirată a europeanului, însă îşi schimbă îndată direcţia, fie din şiretenie, fie din dispreţ, şi rămase pierdută în depărtare.

E cu neputinţă de bănuit ce gînduri anume ar fi sugerat lunganului de european acest scurt şi tăcut schimb de priviri între două fiinţe atît de ciudate, firește dacă atenţia acestuia n-ar fi fost imediat atrasă de altceva.

Servitorii se mişcară mai repede şi îndată răsună clinchetul unor voci plăcute, ceea ce însemna că doamnele pentru care se pregătiseră caii urmau să pornească neîntîrziat la drum. Admiratorul nobilului armăsar se dădu cîţiva paşi înapoi, îndreptîndu-se spre o iapă mărunţică şi costelivă cu coada subţire ca un harapnic, care, fără a se sinchisi de nimic, păştea pe de lături nepăsătoare nişte resturi de iarbă ofilită. Sprijinit de ea, cu cotul rezemat de pătura ce-i ţinea loc de şea, el continuă să fie spectatorul startului cavalcadei, în timp ce mînzul iepei îşi termina liniştit dejunul de dimineaţă sub burta maică-si, indiferent la cele ce aveau loc de cealaltă parte.

[1] Un *tomahawk* este o mică secure. Înainte de sosirea coloniştilor europeni, *tomahawk*-urile erau făcute din piatră ; astăzi, albii le fabrică ei înşişi din fier şi le vînd sălbaticilor. Sînt două feluri de *tomahawk*-uri : cu lulea şi fără. Primul nu putea fi azvîrlit, capătul securii formînd corpul pipei, iar mînerul — ţeava ; cel de-al doilea este folosit şi aruncat de sălbatici cu mare îndemînare, ca *dgerid*-ul maur (n.a.).

Un tînăr în uniforma trupelor regale conduse la cai două doamne, care — judecînd după costume — se pregăteau să înfrunte oboseala unei lungi călătorii prin pădure. Cea care părea mai tînără — deşi amîndouă erau încă în prima tinereţe — lăsă să i se zărească, sub adierea dimineţii care îi săltă voalul verde prins de pălăria de castor, obrazul frumos, părul bălai şi ochii de un albastru închis. Minunatele culori ale orizontului ce creşteau spre răsărit, pe deasupra pinilor, nu erau nici mai strălucitoare şi nici mai delicate decît bujorii obrajilor ei, şi nici chiar frumoasa zi ce începea la ceasul acela nu putea fi mai fermecătoare decît surîsul cald ce-l acordă tînărului ofiţer, cînd acesta o ajută să urce în şa. Cealaltă, ce părea să se bucure de aceeaşi atenţie din partea cavalerului lor, îşi ferea chipul frumos de privirile soldaţilor, cu o grijă care dovedea că era cu cel puţin patru sau cinci ani mai în vîrstă. Totuşi se putea observa că, deşi costumul de călătorie îi sublinia graţia desăvîrşită, era mai împlinită la trup decît însoţitoarea ei.

Îndată ce urcară în şa, tînărul ofiţer săltă cu uşurinţă pe mîndrul său buestraş, şi toţi trei îl salutară pe Webb, care — din politeţe — rămase în uşa cabanei sale pînă cînd se depărtară. Întorcîndu-şi caii, o porniră în trap domol, urmaţi de servitori, şi se îndreptară spre poarta dinspre miazănoapte a taberei.

Cît timp parcurseră această scurtă distanţă nu schimbară nici un cuvînt, doar cea mai tînără dintre doamne scoase o uşoară exclamaţie atunci cînd curierul indian trecu pe neaşteptate pe lîngă ei, pentru a-şi lua locul în fruntea cavalcadei, pe poteca lărgită. Această mişcare neprevăzută a indianului nu smulse nici un strigăt de spaimă de pe buzele celeilalte, dar de surprindere vălul îi alunecă şi ei, lăsînd să i se vadă faţa care exprima în acelaşi timp milă, admiraţie şi groază, cît timp ochii săi negri urmăriră mişcările sălbaticului. Părul acestei doamne era negru şi strălucitor ca pana corbului. Faţa

nu-i era oacheşă, ci mai curînd îmbujorată de un sînge prea fierbinte. Acest chip, cu trăsături desăvîrşite şi pline de demnitate, n-avea nimic vulgar sau lipsit de armonie. Ea surîse cerînd parcă îngăduinţă pentru clipa de slăbiciune prin care trecuse, şi zîmbi arătîndu-şi dinţii de o albeaţă strălucitoare. Îşi puse din nou voalul pe care i-l luase vîntul, îşi înclină graţios capul şi continuă drumul tăcută, ca şi cum s-ar fi gîndit la cu totul altceva decît la cele ce se petreceau în jurul ei.

CAPITOLUL II

SHAKESPEARE
„Sola sola, Wo ha, ho sola !"

În timp ce una din distinsele doamne, al căror portret l-am schiţat, rămase pe gînduri, cealaltă îşi reveni pe dată din teama pricinuită de apariţia indianului şi, rîzînd de propria-i slăbiciune, se adresă pe un ton glumeţ tînărului ofiţer ce se afla lîngă dînsa :

— Heyward, în păduri se văd adeseori apărînd asemenea năluci ? Sau ai vrut să ne faci o surpriză amuzantă ? Dacă-i aşa, n-avem cuvinte să vă mulţumim ; dar dacă nu, Cora şi cu mine vom avea nevoie de tot curajul strămoşesc cu care ne lăudam — chiar înainte de a da ochi cu înfricoşătorul de Montcalm.

— Acest indian e un curier al armatei noastre şi poate fi socotit ca un erou al acestor meleaguri, răspunse tînărul ofiţer. El s-a oferit să ne conducă la lacuri pe o potecă puţin cunoscută, mai scurtă decît drumul pe care am fi fost obligaţi să-l luăm, urmînd marşul domol al detaşamentului. De altminteri, aşa va fi şi mult mai agreabil.

— Nu-mi prea place omul ăsta, răspunse tînăra doamnă, încercînd să-şi ascundă teama. Desigur dumneata îl cunoşti bine, altfel n-ai avea atîta încredere în el ! ?

— Vrei să spui poate, Alice, că altfel nu v-aş fi încredinţat lui ? se însufleţi Heyward. Da, îl cunosc : altfel nu i-aş fi acordat deplină încredere mai ales în aceste momente. Se zice că ar fi canadian, totuşi a trăit printre prietenii noştri mohawki care, după cum ştii, formează

una din cele „șase națiuni“ [1]. A ajuns printre noi — după cîte am auzit — în urma unei întîmplări ciudate, în care a fost amestecat și tatăl dumitale, care se pare că s-a purtat cam aspru cu el în acea împrejurare. Dar am uitat povestea asta veche ; important este că acum ne este prieten.

— Dacă a fost dușmanul tatălui meu, îmi place și mai puțin ! strigă Alice, înspăimîntată de-a binelea. Vrei să-i adresezi cîteva vorbe, maior Heyward, ca să-i pot auzi glasul ? Poate-i o prostie, dar eu de multe ori îi cunosc pe oameni după glasul lor.

— Ne pierdem vremea, replică tînărul maior. Nu va răspunde probabil decît prin vreo exclamație. Deși e posibil să înțeleagă, se preface că nu înțelege engleza, cum fac cei mai mulți sălbatici, și ar vorbi cu atît mai puțin acum, cînd războiul cere să fie cît mai demn. Dar, iată că s-a oprit ; poteca noastră trebuie să fie prin apropiere.

Maiorul Heyward nu se înșelase. Cînd ajunseră la locul unde se oprise indianul, acesta le arătă cu mîna o potecă ce se pierdea în pădurea deasă, atît de strîmtă, încît nu puteau trece decît unul cîte unul.

— Iată poteca noastră, zise maiorul, coborînd glasul. Nu vă arătați în vreun fel neîncrederea, căci ați putea să pricinuiți tocmai pericolul de care vă temeți.

[1] A existat mult timp o confederație a triburilor ce locuiau în partea de nord-est a coloniei New York, cunoscută mai întîi sub denumirea de „Confederația celor cinci națiuni“. Mai tîrziu, fiind admis și un alt trib, căpătă titlul „Confederația celor șase națiuni“. În prima sa formă era alcătuită din mohawki, oneizi, seneci, cayugi și onondagi. Al șaselea trib erau tuscarorii. Resturi din aceste popoare mai există în teritoriile ce le-au fost repartizate de guvern, însă dispar pe zi ce trece, fie că mor, fie că pleacă spre meleaguri cu obiceiuri mai apropiate de ale lor. În curînd nu va mai rămîne decît numele acestor popoare cu totul deosebite, în regiunile unde străbunii lor au trăit timp de secole. Statul New York are districte care poartă numele lor, cu excepția aceluia al mohawkilor și tuscarorilor ; totuși, unul din rîurile principale ale acestui stat se numește Mohawk (n.a.).

— Ce crezi, Cora ? întrebă Alice neliniştită. Dacă am urma detaşamentul, n-am fi mai în siguranţă, deşi prezenţa lor ne-ar fi poate cam neplăcută ?

— Nu cunoaşteţi obiceiurile sălbaticilor, şi cred că vă înşelaţi asupra locului unde poate fi adevărata primejdie, spuse Heyward. Dacă duşmanii au ajuns pe *portage* — ceea ce nu-i de loc probabil, pentru că noi am trimis cercetaşi înainte — îi vom găsi probabil alonjînd detaşamentul, şi multe capete vor fi scalpate, fiindcă traseul eşalonului este cunoscut. Al nostru însă nu poate fi cunoscut, pentru că noi înşine l-am stabilit abia de o oră.

— De ce să te temi de acest om numai pentru că n-are obiceiurile noastre şi pielea nu-i este albă ? întrebă Cora cu răceală.

Alice nu mai şovăi şi, dînd narrangasetului [1] o lovitură cu cravaşa, pătrunse pe poteca strîmtă şi întunecată, unde la fiecare pas tufişurile împiedicau mersul.

Tînărul o privi cu o admiraţie vădită şi, lăsînd-o pe cea mai tînără, dar nu mai frumoasă dintre însoţitoarele sale, să i-o ia înainte, începu să depărteze el însuşi ramurile arborilor, pentru ca sora Alicei să poată trece mai uşor. Cît despre servitori, se părea că primiseră instrucţiuni speciale, deoarece, în loc să intre în pădure, o luaseră pe drumul detaşamentului. Această măsură — spuse Heyward — fusese sugerată de călăuza lor, pentru a nu lăsa prea multe urme, în cazul că din întîmplare cîţiva sălbatici canadieni ar fi pătruns atît de departe înaintea armatei lor.

[1] În statul Rhode-Island se află un golfuleţ ce se chiamă Narrangaset, după numele unui puternic trib ce locuia odinioară pe acele meleaguri. În acest ţinut erau numeroşi cai, vestiţi în toată America. Erau mici şi de o culoare denumită în America, de obicei, *sorrel* (roib). Se deosebeau prin trapul lor frumos. Caii din această rasă erau şi mai sînt şi acum căutaţi pentru călărie, fiind rezistenţi şi cu un mers uşor. De aceea narrangaseţii erau aleşi spre a fi călăriţi de femeile care erau obligate să călătorească pe şleaurile pline de rădăcini şi hîrtoape ale noilor ţinuturi (n.a.).

Cărarea era plină de mărăcinișuri și de aceea, pe o apreciabilă distanță, călătorii nu mai putură vorbi. După ce traversară însă liziera de tufăriș a pădurii, se aflară sub o boltă de copaci înalți, prin a căror coroană nu pătrundeau razele soarelui. Aici drumul era mai bun. Îndată ce ghidul observă aceasta, grăbi pasul și dădu trap, spre a zori și caii solizi și exersați ce-l urmau.

Tînărul ofițer tocmai întorcea capul ca să-i spună ceva Corei, însoțitoarea sa cu ochii negri, cînd se auzi de departe în urma lor, pe potecă, un tropot surd. Îndată trase de dîrlogi și își opri armăsarul, iar cele două însoțitoare îl imitară, făcînd un scurt popas, pentru a afla explicația acestei neașteptate întîmplări.

După cîteva minute văzură un mînz alergînd ca un cerb printre trunchiurile pinilor, și după el îl zăriră apărînd pe individul a cărui înfățișare ciudată am descris-o în capitolul precedent. Înainta cu toată viteza pe care putea s-o aibă mîrțoaga lui fără să cadă în drum. Pe scurta distanță ce o străbătuseră de la cartierul general al lui Webb pînă la ieșirea din tabără, călătorii noștri n-avuseseră prilejul să observe straniul personaj care se apropia de ei în acest moment. Dacă cineva s-ar fi uitat mai cu atenție la el, atunci cînd mergea pe jos, și ar fi observat avantajele remarcabile ale staturii sale uriașe, ar fi putut băga de seamă și acum, cînd era călare, că avea oarecare ținută.

Deși cu unicul său pinten dădea neîncetat ghes bietei lui iepe costelive, tot ce obținea de la ea era din cînd în cînd un galop pe picioarele din urmă, cele din față neizbutind să părăsească trapul, dînd astfel și un rău exemplu picioarelor de dinapoi care, firește, nu întîrziau să le imite. Schimbarea aceasta rapidă provoca o asemenea iluzie optică, încît maiorul, deși un perfect cunoscător în materie de cai, nu putu să-și dea seama ce fel de mers are acest animal, pe care acuma călărețul îl grăbea cu atîta hărnicie, ca să-i ajungă pe ei. Sforțările și mișcările îndemînaticului

călăreț nu erau mai puțin ciudate decît ale mîrțoagei lui. La fiecare schimbare de poziție a acesteia stăpînul își ridica, apoi își ghemuia scurt înalta-i statură, în scări, producînd astfel prin lungirea și scurtarea ciolănoaselor sale picioare o asemenea mărire și micșorare a taliei, încît era imposibil să bănuiești cum arăta într-adevăr. Dacă adăugați că, din cauza nenumăratelor lovituri de pinteni, primite mereu în același loc, crupa iepei părea că aleargă mai iute decît partea din față, dînd mereu din coadă spre flancul lovit, aveți imaginea completă a calului și călărețului nostru.

În primul moment, chipul bărbătesc și deschis al lui Heyward se întunecă, dar se destinse încetul cu încetul cînd văzu această figură originală, astfel încît atunci cînd străinul ajunse la cîțiva pași de el surîdea de-a binelea. Alice reuși cu greutate să se țină ca să nu izbucnească într-un hohot de rîs, și ochii negri și gînditori ai Corei străluciră de o veselie pe care mai curînd obișnuința, decît firea ei, contribui s-o tempereze.

— Căutați pe cineva pe aici ? i se adresă Heyward, cînd necunoscutul, încetinindu-și mersul, ajunse aproape de ei. Nădăjduiesc că nu ne aduceți știri proaste.

— Bineînțeles ! zise străinul, făcîndu-și vînt cu pălăria sa triunghiulară de castor, gest cam zadarnic în aerul înăbușitor al pădurii, fără a-și lămuri auditorii la care din întrebările puse se referea răspunsul său. După ce se mai răcori, își recăpătă răsuflarea și urmă :

— Am aflat că dumneavoastră vă duceți la fortul William-Henry, și, cum avem același drum am socotit că dacă vom fi mai mulți va fi cu atît mai plăcut pentru ambele părți.

— Socoteala voturilor nu prea s-a făcut pe drept : noi sîntem trei, iar dumneata, nu te-ai consultat decît cu dumneata.

— Firește, primul lucru e să-ți cunoști părerea (și unde sînt femei, nu este ușor) ; apoi trebuie să iei o decizie în

conformitate cu ea. Eu le-am făcut pe amîndouă, și iată-mă-s!

— Dacă vrei să mergi către lac, ai greșit drumul, spuse Heyward cu răceală. E cealaltă potecă, cu cel puțin o jumătate de milă în urma dumitale.

— Știu, ripostă necunoscutul, fără a se lăsa intimidat de această primire rece. Am zăbovit o săptămînă la fortul Edward și ar fi trebuit să fiu dobitoc ca să nu întreb de drumul pe care trebuie să știe mai bine ca oricine care este calea cea meseria mea. După un zîmbet cam tont, care exprima o modestă satisfacție pentru această glumă, cu totul de neînțeles pentru interlocutorii săi, adăugă grav : Nu e potrivit pentru un om de profesia mea să fie prea familiar cu cei pe care este însărcinat să-i instruiască, iată pentru ce n-am vrut să mă iau după detașament. De altfel, m-am gîndit că o persoană de rangul dumneavoastră trebuie să știe mai bine ca oricine care este calea cea mai bună și m-am hotărît să vă însoțesc, pentru a vă face drumul mai plăcut, discutînd prietenește...

— E o hotărîre cam arbitrară și luată puțin cam în pripă ! exclamă maiorul, neștiind dacă trebuie să fie mîniat sau să izbucnească în rîs. Dar ați pomenit de instrucție, de profesie. Faceți cumva parte din corpul provincial, ca instructor în nobila știință a războiului, sau sînteți unul din cei ce trag linii și unghiuri, spre a explica misterele matematicilor ?

Străinul privi un moment, foarte mirat, pe cel ce-l interoga astfel, apoi expresia de încîntare de sine i se schimbă într-o umilință gravă și răspunse :

— Sper că n-am jignit pe nimeni și n-am de ce să fiu iertat, deoarece n-am mai comis nici un păcat capital de cînd am rugat ultima dată pe dumnezeu să-mi ierte greșelile. N-am înțeles ce vreți să spuneți despre linii și unghiuri ; cît despre explicarea misterelor, o las pe seama celor care au chemarea și datoria s-o facă. N-am alt merit decît cîteva cunoștințe în arta măreață de a oferi cerului

umile rugăciuni și mulțumiri arzătoare cu ajutorul psalmilor.

— Acest om este desigur un discipol al lui Appollo ! exclamă Alice care, revenindu-și din încurcătură, se amuza de această întîlnire. Îl iau sub protecția mea. Nu te încrunta, Heyward, și ca să-mi satisfaci dorința de a-l asculta, dă-i voie să călătorească cu noi ! De altfel, — adăugă ea, coborînd vocea și uitîndu-se la Cora care mergea agale pe urmele posomoritului și tăcutului lor ghid, — va fi un prieten în plus la caz de nevoie.

— Crezi, Alice, că aș putea conduce tot ce am mai scump pe un drum pe care aș bănui măcar că există cel mai mic pericol ?

— Nu mă gîndesc acum la asta, Heyward, însă acest om curios mă amuză și, pentru că e un iubitor al muzicii, să nu fim atît de răi, încît să-i refuzăm tovărășia !

Ea se uită galeș și întinse cravașa. Privirile li se întîlniră un moment, și tînărul ofițer își întîrzie plecarea, pentru a prelungi această clipă. Alice plecă ochii. Ofițerul cedă fermecătoarei vraje, dădu pinteni calului și îndată fu lîngă Cora.

— Prietene, îmi pare bine că te-am întîlnit ! se adresă Alice străinului, făcîndu-i semn s-o urmeze și strunindu-și calul în buestru. Părinții — poate prea îngăduitori — m-au convins că aș avea oarecare aptitudini ca să pot susține un duet, așa că putem să ne mai veselim pe drum, cîntînd. Cum sînt totuși cam nepricepută, aș fi încîntată să primesc sfaturile unui maestru atît de experimentat !

— Este nespus de înviorător, atît pentru spirit, cît și pentru trup, să cînți psalmi la timpul potrivit, căci nimic nu te ușurează mai mult ca o asemenea îndeletnicire ! replică maestrul de cînt, gata s-o acompanieze fără să se lase rugat. Dar trebuiesc patru persoane pentru a putea organiza un cor bun. Sînt convins că aveți o voce melodioasă, și cu ajutorul cerului eu pot ține partea tenorului, pînă la nota cea mai ridicată. Ne lipsește însă un alto și un bas.

Judecînd după inflexiunile glasului său, acest ofițer al regelui — care șovăia să mă primească în tovărășia sa — pare să fie un bas.

— Fii atent să nu judeci cam îndrăzneț și cam pripit ; aparențele sînt adesea înșelătoare, zise Alice zîmbind. Deși maiorul Heyward poate produce uneori sunete asemănătoare basului, cum ați auzit prea bine adineauri, vă asigur că glasul său obișnuit este mult mai aproape de tenor.

— Se pricepe la cîntarea psalmilor ? întrebă călătorul cu naivitate.

Alice era gata-gata să izbucnească în rîs, însă reuși să se stăpînească.

— Mă tem că-i plac mai mult cîntecele de lume, răspunse ea. Viața unui soldat nu se prea potrivește cu evlavia pentru cele sfinte.

— Vocea, ca și celelalte talente, este dată omului pentru a uza, nu pentru a abuza de ea ! replică grav străinul. Nimeni nu poate să mă acuze că nu m-am îngrijit vreodată de darurile date de dumnezeu. Tinerețea mea — ca a regelui David — am consacrat-o muzicii. Mulțumesc însă cerului că niciodată un cîntec profan n-a murdărit buzele mele.

— Ați studiat deci doar muzica religioasă ?

— Bineînțeles ! După cum psalmii lui David oferă frumuseți pe care nu le găsești în nici o limbă, tot așa muzica lor este superioară oricărei armonii profane. Sînt fericit să pot afirma că glasul meu n-a exprimat decît dorințele și gîndurile regelui din Israel, căci, deși timpul și împrejurările au putut cere oarecare neînsemnate modificări, tălmăcirea lor — pe care o folosim în coloniile Noii-Anglii — este superioară tuturor cuvintelor celorlalte, prin bogăția, exactitatea și simplitatea ei spirituală, redînd cu multă fidelitate originalul acestui scriitor inspirat. Niciodată nu pornesc la drum, niciodată nu poposesc și nu mă culc fără a avea la mine un exemplar din această carte

sfîntă. Iată-l. Este a douăzeci și șasea ediție, publicată la Boston, *anno domini* 1744, intitulată : „Psalmi, imnuri și cîntări spirituale din Vechiul și Noul Testament, tălmăcite aidoma în stihuri engleze, pentru folosința, înălțarea sufletească și consolarea credincioșilor — atît în timpul slujbelor, cît și în particular — îndeosebi pentru cei din Noua Anglie."

În timp ce făcea elogiul acestei opere a poeților din țara sa, psalmistul trase dintr-un buzunar lucrarea despre care vorbea și, fixîndu-și pe nas o pereche de ochelari cu ramă de fier, deschise volumul cu o adevărată venerație. Apoi, fără alte perifraze și apologii, rostind doar un scurt „Ascultați !", duse la gură instrumentul despre care am pomenit, scoase un sunet foarte ascuțit, pe care vocea sa îl repetă cu o octavă mai jos, și cîntă următorul psalm, cu un ton blînd, sonor și armonios, care sfida muzica, poezia și chiar bălăbăneala mîrțoagei sale :

„O ! Cît e de bine, cît e de înălțător ca frații să conlocuiască totdeauna în pace și bună-învoire ! Acesta a fost balsamul de preț, care se răspîndea asupra bărbii lui Aaron și-i pogora pînă la cutele veșmîntului [1]..."

Cîntecul solemn era însoțit de un gest cum nu se poate mai potrivit și care n-ar putea fi imitat decît după o lungă ucenicie. De fiecare dată cînd o notă era mai ridicată, își înălța mîna dreaptă, iar cînd tonul era jos, și-o cobora, urmînd cadența și atingînd un moment foile cărții sfinte. Acest acompaniament manual devenise probabil necesar după o îndelungată obișnuință, căci îl respecta cu strictețe pînă la sfîrșitul strofei, accentuînd în mod deosebit cele două silabe ale ultimului verset.

[1] Un asemenea cîntăreț de psalmi este un tip specific Statelor Unite. Fenimore Cooper își amintește undeva, el însuși, o vreme cînd cîntarea psalmilor era un divertisment favorit al societății americane, și nu pretinde decît de a fi zugrăvit un asemenea personaj, numai puțin caricaturizat față de modelul din realitate (n.t.).

O asemenea tulburare a liniștii pădurii nu putea să nu atragă atenția celorlalți călători, care mergeau puțin mai înainte. Indianul spuse cîteva cuvinte, într-o engleză stricată, lui Heyward, iar acesta, întorcîndu-se în șa, se adresă străinului, întrerupîndu-i cîntecul :

— Deși nu ne pîndește momentan nici un pericol, e totuși prudent să călătorim prin pădure făcînd cît mai puțin zgomot ! Iartă-mă deci, Alice, dacă vă tulbur distracția, rugînd pe însoțitorul nostru să cînte cu altă ocazie, mai propice.

— Firește că mă tulburi, — îi răspunse Alice, cu un ton nițel iritat, — căci de cînd sînt n-am mai auzit o asemenea discordanță între muzică și text, și tocmai acum, cînd făceam considerații științifice asupra cauzelor ce pot face ca un text prost să fie muzicalmente executat perfect, ai venit cu vocea dumitale de bas să întrerupi farmecul meditațiilor mele !

— Nu știu ce înțelegi prin „vocea mea de bas", — răspunse Heyward, vădit jignit de această observație, — însă știu că siguranța dumitale, Alice, și a Corei mă interesează acum infinit mai mult decît toată muzica lui Haendel la un loc.

Deodată, maiorul tăcu, întoarse repede capul spre un tufiș în preajma potecii și privi bănuitor la călăuza indiană, care continua să meargă cu o gravitate imperturbabilă. I se păruse că vede strălucind printre rugii de mure ochii negri ai unui sălbatic, însă, nezărind nimic și neauzind nici un zgomot, socoti că s-a înșelat și, surîzînd de greșeala sa, reluă conversația pe care acest incident o curmase.

Heyward nu se înșelase totuși. Greșise însă lăsînd din trufie tinerească să-i atipească măcar pentru un moment vigilența, de obicei atît de trează. Căci de-abia trecuseră călăreții, cînd printre ramurile tufișului se ivi capul unui bărbat atît de hidos, pe cît îl poate face arta de a se vopsi a unui sălbatic și toată ura care îl poate însufleți. El urmări cu privirea pe călătorii ce se depărtau, și o mul-

ţumire fioroasă i se zugrăvi pe chip, cînd văzu direcţia ce o luau acei pe care-i socotea de pe acum victimele sale. Siluetele graţioase ale celor două doamne, pe care maiorul le urma pas cu pas, prin meandrele potecii, se mai zăriră cîteva clipe printre arbori. În sfîrşit, maestrul de muzică, ce forma ariergarda micului convoi, se pierdu şi el în desimea pădurii.

CAPITOLUL III

Pe cînd aceste şesuri zăceau înţelenite,
Şi susurau izvoare prin luncile tihnite.
Se revărsau torente cu spumele pe valuri,
Foşneau prelung spre ape pădurile-nfrunzite,
Băteau, învolburate, imense fluvii-n maluri,
BRYANT

Lăsîndu-l pe preaîncrezătorul Heyward şi pe însoţitorii săi să se afunde tot mai mult în inima unei păduri ce ascundea locuitori atît de perfizi, vom profita de privilegiul acordat autorilor şi vom plasa acum scena la cîteva mile mai la vest de locul unde s-a petrecut pînă acum acţiunea.

În aceeaşi zi, doi bărbaţi se opriseră pe malul unui rîu mic, dar foarte repede, cale de vreun ceas de tabăra lui Webb. Păreau că aşteaptă sosirea unui al treilea sau un eveniment neprevăzut. Bolta imensă a pădurii se întindea pînă deasupra rîului, întunecîndu-i apele. Razele soarelui începuseră să-şi piardă puterea, şi curînd dogoarea zilei scăzu. Aburii ce se înălţau din izvoare, lacuri şi rîuri pline de plante de apă, formau în văzduh o adevărată perdea. În acest loc retras, ca pretutindeni pe întinsele singurătăţi ale Americii — sub arşiţa lui iulie, domnea o tăcere adîncă, întreruptă doar de şoaptele persoanelor de care am pomenit, de zgomotul ce-l făcea ciocănitoarea, pigulind în scoarţa arborilor, de strigătul strident al gaiţei şi de vuietul înăbuşit al unei cascade îndepărtate.

Aceste sunete slabe, întrerupte, erau prea familiare celor din pădure, pentru a-i distrage de la discuţia care-i interesa. Unul avea pielea roşie şi veşmintele ciudate ale băştinaşilor pădurii ; celălalt, deşi ars de soare şi îmbrăcat grosolan, aproape ca sălbaticii, arăta a fi de origine europeană.

Primul se așezase pe o buturugă putredă, acoperită de mușchi, astfel încît putea vorbi însoțindu-și cuvintele solemne cu gesturi domoale, cum fac de obicei indienii cînd discută. Corpul său aproape gol era tatuat cu un cap de mort, zugrăvit în alb și negru. Era ras în cap, în afară de șuvița [1] care, potrivit spiritului războinic al indienilor, este păstrată pe vîrful capului, ca pentru a face în ciudă dușmanului ce ar fi vrut să-l scalpeze. Ca podoabă nu purta decît o pană de vultur, înfiptă în șuvița ce-i atîrna pe umărul stîng ; la brîu avea un *tomahawk* și un cuțit de scalpat, de fabricație engleză, iar pe genunchii lui viguroși ținea o pușcă scurtă, de tipul celor cu care politica albilor înarmează pe sălbaticii lor aliați. După pieptul lat, mîinile și picioarele musculoase și expresia gravă a chipului recunoșteai îndată un războinic matur ; nici un semn de bătrînețe nu părea să-i umbrească încă vigoarea.

Trupul albului — judecînd după pielea neacoperită de veștminte — dovedea că din cea mai fragedă tinerețe dusese o viață aspră și grea. Era mai curînd slab decît gras ; însă toți mușchii păreau călîți de oboseală, de arșiță, vînturi și zăpezi. Purta o „cămașă de vînătoare" verde, tivită cu galben [2], și o bonetă din blăni tunse. Și el purta la brîu un cuțit trecut printr-o centură de scoici, asemănătoare

[1] Războinicii din America de Nord își rădeau părul de pe țeastă, păstrînd doar o șuviță pe vîrful capului, pentru ca dușmanii să le poată smulge scalpul atunci cînd cădeau în luptă. Scalpul era singurul trofeu admis al victoriei ; de altfel, mai important era de a obține scalpul unui luptător decît să-l omori. Unele triburi acordau o mare importanță onoarei de a lovi pe cei omorîți. Aceste datini au dispărut aproape complet la indienii statelor de pe țărmul Atlanticului (n.a.).

[2] *Hunting-shirt* — un fel de bluză de vînătoare. Este o haină pitorească — scurtă și împodobită cu ciucuri și franjuri. Culoarea vrea să imite nuanțele frunzișului, ca să ascundă pe vînător de ochii prăzii. Mai multe corpuri de miliție americană au fost îmbrăcate astfel, și această uniformă a fost una din cele mai originale din acele timpuri. Bluza de vînătoare este adeseori albă (n.a.).

aceleia care strîngea veşmintele sărăcăcioase ale indianului, dar nu avea *tomahawk*. Mocasinii [1] săi erau împodobiţi la fel cu ai localnicilor, iar pulpele-i erau strînse cu un fel de jambiere de căprioară, legate în părţi şi prinse deasupra genunchiului cu o vînă de cerb. O tolbă şi un corn îi completau echipamentul ; în apropiere, pe un trunchi de arbore, era sprijinită puşca lui, cu ţeava lungă [2] — armă pe care viclenii europeni i-au învăţat pe sălbatici s-o socotească drept cea mai ucigătoare. Ochii vînătorului erau mici, vioi, energici şi pătrunzători, privind pretutindeni în timp ce vorbea, ca şi cum ar fi pîndit un vînat sau s-ar fi temut de apropierea vreunui duşman. Cu toată această atitudine de neîncredere, nu părea un om prefăcut ; dimpotrivă, în acea clipă chipul său trăda o fire fără ascunzişuri.

— Chiar tradiţiile tale sînt de partea mea, Chingachgook, zise el, folosind limba neamurilor ce locuiau altădată între Hudson şi Potomac şi pe care vom încerca s-o traducem, pentru cititorii noştri, mai liber, căutînd totuşi să-i păstrăm specificul. Părinţii voştri au venit dinspre asfinţit, au străbătut fluviul cel mare [3], i-au bătut pe băştinaşi şi le-au luat pămînturile ; ai mei au venit dinspre cerul roşu al dimineţii ; după ce au trecut marele lac cu apă sărată, au început să lucreze, urmînd îndeaproape pilda alor voştri. Dumnezeu să ne fie judecător şi, ca prieteni ce sîntem, să nu ne certăm din această pricină.

— Părinţii mei au luptat cinstit împotriva omului roşu ! răspunse tăios indianul în aceeaşi limbă. Ochi-de-

[1] Un fel de încălţăminte indiană.

[2] Puşca militară este totdeauna scurtă ; aceasta era de vînătoare.

[3] Fluviul Mississippi. Cercetaşul face aluzie la o tradiţie foarte populară în statele atlantice. Din această împrejurare se poate deduce o nouă dovadă despre originea lor asiatică deşi istoria indienilor este foarte nesigură (n.a.).

Şoim, oare nu-i deosebire între săgeata cu vîrf de piatră a războinicilor noştri şi glonţul de plumb cu care ucideţi voi ?

— Un indian poate să aibă dreptate, deşi natura l-a dăruit cu o piele roşie, zise albul plecînd capul, fiindcă simţea adevărul acestei observaţii.

Părea convins că nu apără o cauză dreaptă, dar după o clipă de gîndire răspunse la obiecţia interlocutorului, în măsura în care permiteau cunoştinţele sale limitate :

— Nu sînt un om învăţat, — adăugă el, — şi nu mi-e ruşine s-o mărturisesc ; însă, judecînd după cum i-am văzut pe compatrioţii voştri vînînd cerbul şi veverita, îmi vine să cred că puşca a fost mai puţin periculoasă în mîinile străbunilor lor, decît o săgeată cu un vîrf de piatră bine ascuţit, ţîşnită din arcul unui indian bun ochitor.

— Povesteşti aşa cum ai învăţat de la părinţi ! replică Chingachgook, făcînd un gest dispreţuitor cu mîna. Dar ce spun bătrînii voştri ? Le istorisesc tinerilor lor războinici că, atunci cînd Feţele-Palide au luptat împotriva oamenilor roşii, aceştia aveau corpul tatuat pentru război şi că erau înarmaţi cu securi de piatră şi puşti de lemn ?

— N-am prejudecăţi şi nu mă laud cu ce m-a dăruit natura, deşi nici cel mai mare duşman al meu, care este un irochez, n-ar îndrăzni să nege că sînt cu adevărat alb, răspunse vînătorul, privindu-şi cu o satisfacţie ascunsă mîinile slabe şi palide. Admit că cei ce au culoarea pielei mele au unele obiceiuri, pe care ca om cinstit n-aş putea să le aprob. Bunăoară au năravul să scrie în cărţi ceea ce au făcut şi au văzut, în loc să le povestească în satele lor, pentru ca minciuna lăudărosului celui laş să poată fi dezmînţită, iar vorbele războinicului brav să fie adeverite de tovarăşii săi... Datorită acestui prost obicei, un bărbat vrednic — care nu-şi pierde timpul în mijlocul femeilor, ca să înveţe să descifreze semnele negre puse pe hîrtia albă — n-ar mai apuca s-audă vreodată slăvindu-se faptele

îndrăzneţe ale părinţilor săi şi nu s-ar mîndri să-i imite şi să-i întreacă în vrednicie. Cît despre mine sînt convins că toţi bumppii erau buni trăgători, căci au pentru puşcă o îndemînare înnăscută — şi asta mi-a fost transmisă firește şi mie, din tată-n fiu, căci sfintele porunci ne învaţă că moştenim toate însuşirile strămoşilor, fie ele bune sau rele, deşi în privinţa aceasta nu bag mîna-n foc pentru nimeni. Dar orice poveste are două feţe ; aşa că te întreb, Chingachgook, ce s-a întîmplat, după spusa oamenilor roşii, cînd părinţii noştri s-au întîlnit pentru prima dată ?

O tăcere urmă după această întrebare, apoi indianul, căutînd să fie cît mai demn, îşi începu scurta-i povestire, cu un ton solemn, menit să întărească adevărul spuselor sale :

— Ascultă-mă, Ochi-de-Şoim, — zise el — şi urechile tale nu vor sorbi minciuni. Îţi voi spune ce mi-au istorisit părinţii mei şi ce-au făcut mohicanii.

Şovăi o clipă, apoi, privind pe tovarăşul său cu luare aminte, continuă cu glasul uneori întrebător, alteori afirmativ :

— Nu-i aşa că apa fluviului ce curge la picioarele noastre este uneori vara mai sărată, şi curentul urcă atunci spre izvorul său ?

— Nu se poate nega că tradiţiile voastre au dreptate în această privinţă, căci am văzut cu propriii mei ochi ceea ce îmi povesteşti şi mi-este greu să explic de ce apa, care la umbră este mai întîi aşa de dulce, devine atît de amară la soare.

— Şi curentul ? întrebă indianul, aşteptînd răspunsul, cu tot interesul aceluia ce doreşte confirmarea unei minunăţii pe care este forţat s-o creadă, deşi n-o înţelege. Strămoşii lui Chingachgook n-au minţit.

— Nici Sfînta Scriptură nu-i mai adevărată decît spusa lor, — răspunse vînătorul, — şi nimic nu-i mai adevărat pe lume, dar aici e vorba de ceea ce albii numesc flux şi reflux, un lucru destul de clar şi uşor de explicat. Apa

mării pătrunde timp de șase ore în fluviu, și șase ore se retrage, și iată pentru ce : cînd apa mării este la un nivel mai înalt decît fluviul, curge în el pînă cînd — la rîndul ei — apa fluviului, ridicîndu-se, trece înapoi în mare.

— Apele rîurilor care izvorăsc din pădurile noastre și care se îndreaptă spre lacul cel mare merg totdeauna de la deal la vale, pînă cînd ajung ca mîna mea — și atunci nu mai merg, reluă indianul, întinzînd brațul orizontal.

— Nici un om cinstit nu poate nega asta, zise cercetașul, puțin iritat de lipsa de încredere cu care i se păruse că-i e primită explicarea misterului mareelor. Admit că ce spui este adevărat cînd e vorba de o suprafață redusă și avînd același nivel. Însă totul depinde de modul cum socotești lucrurile : pe o întindere mică, pămîntul are același nivel, dar considerat în întregime este rotund. În acest fel, apa poate să fie stătătoare în lacurile cu apă dulce, după cum știm amîndoi, pentru că am văzut ; însă cînd apa se întinde pe un spațiu vast ca marea, pămîntul fiind rotund, cum putem crede că mai e firesc să fie liniștită ? E ca și cum ți-ai închipui că rîul stă liniștit dincolo de stîncile acelea negre, ce sînt cale de o milă mai sus de noi, deși propriile noastre urechi ne conving acum că formează acolo o cascadă.

Cu toate că raționamentele filozofice ale tovarășului său nu păreau să-l mulțumească pe indian, acesta era prea mîndru ca să-și trădeze neîncrederea ; lăsă, dimpotrivă, impresia că-l ascultă cu deplină convingere și își reluă povestirea pe același ton solemn.

— Noi am pogorît de pe meleagurile unde soarele se ascunde în timpul nopții, străbătînd vastele cîmpii care hrănesc bivolii, pînă am ajuns pe malurile fluviului celui mare ; acolo am luptat împotriva alligewilor și am înroșit pămîntul cu sîngele lor. De pe malurile marelui fluviu pînă la nemărginitul lac cu apă sărată n-am mai întîlnit pe nimeni. La o mică depărtare ne urmau cei din tribul

Maqua. Am spus că ținutul va fi al nostru, de la locul unde apa nu mai urcă în acest fluviu pînă la un alt rîu, cale de douăzeci de zile, spre părțile unde domnește vara. Am păstrat, ca oameni pașnici, regiunea pe care o cucerisem ca războinici. I-am împins pe cei din tribul Maqua în fundul pădurilor, ca să trăiască la un loc cu urșii : ei n-au mai gustat sarea decît cu vîrful buzelor, ei n-au mai pescuit în lacul cel mare cu apă sărată, și noi le aruncam oasele peștilor.

— Am auzit despre toate acestea și cred că-i adevărat, — zise vînătorul, văzînd că indianul tace, — dar s-au întîmplat cu mult înainte ca englezii să fi sosit în acest ținut.

— Un pin creștea pe atunci acolo unde vezi acest castan. Primele Fețe-Palide ce au venit printre noi nu vorbeau englezește ; ei au ajuns aici într-o luntre mare, pe vremea cînd părinții mei și vecinii lor piei roșii înmormîntaseră *tomahawk*-ul. Atunci, Ochi-de-Șoim, — și vocea indianului nu trăda via emoție ce o încerca, decît printr-un ton șoptit și gutural, care așa cum era vorbită uneori făcea aproape armonioasă limba acestui popor, — atunci Ochi-de-Șoim, nu alcătuiam decît un singur popor, și eram fericiți. Lacul sărat ne dădea pește, pădurile — cerbi, văzduhul — păsări ; ne însuram și făceam copii, ne închinam Marelui Spirit, iar pe cei din tribul Maqua îi țineam departe de noi, că nici nu puteau să ne audă cîntecele de izbîndă.

— Și știi ceva despre familia ta, de atunci ? întrebă albul. Ești un om drept, un adevărat indian, și bănuiesc că ai moștenit însușirile părinților tăi — războinici viteji, firește, bărbați înțelepți, care aveau loc de cinste în jurul focului marelui sfat.

— Tribul meu este părintele națiunilor acestora, însă în vinele mele curge un sînge neamestecat, sîngele căpeteniilor de altădată și așa va fi în vecii vecilor. Olandezii au

debarcat şi au dat poporului meu apa de foc [1]. Au băut din ea pînă cînd cerul li s-a părut că este aidoma cu pămîntul şi au crezut prosteşte că au găsit pe Marele Spirit. Pe urmă şi-au pierdut pămînturile. Pas cu pas au fost respinşi departe de malurile rîului şi eu, care sînt căpetenie şi sagamor, n-am mai apucat să văd niciodată strălucind soarele decît printre ramurile arborilor, şi nicicînd n-am îngenunchiat la mormintele părinţilor mei !

— Mormintele inspiră gînduri înalte, — zise albul, mişcat de înfăţişarea de calmă suferinţă a tovarăşului său, — şi ajută adesea pe om în bunele lui intenţii. Cît despre mine, mă aştept să-mi putrezească ciolanele fără mormînt, aici în pădure, dacă nu cumva vor sluji de hrană lupilor. Şi unde se află tribul tău, care a pornit, cu multe veri în urmă, să-şi întîlnească rudele în Delawar?

— Unde sînt florile tuturor verilor care s-au scurs de atunci ? S-au ofilit, s-au aşternut unele peste altele. La fel şi cu familia şi tribul meu : toţi au plecat pe rînd către tărîmul spiritelor. Mă aflu în piscul muntelui, trebuie să cobor şi eu la vale, iar cînd Uncas mă va urma, nu va mai exista pe lume nici o picătură din sîngele sagamorilor, căci fiul meu este ultimul mohican.

— Uncas este aici ! Cine pomeneşte de Uncas ? vorbi din apropiere un glas, avînd acelaşi timbru blînd şi gutural.

Vînătorul îşi trase cuţitul din teaca de piele şi făcu o mişcare involuntară cu mîna cealaltă, s-apuce puşca ; însă indianul nu păru de loc surprins de această întrerupere neaşteptată, şi nici măcar nu întoarse capul să vadă cine vorbeşte.

În clipa următoare, un tînăr războinic trecu printre ei, păşind fără zgomot, şi se aşeză pe malul apei repezi. Tatăl nu-şi exprimă în nici un fel mirarea şi toţi tăcură cîteva minute, fiecare parcă aşteptînd momentul cînd ar fi putut să vorbească fără să pară curios ca o femeie sau

[1] Rachiul (n.t.).

nerăbdător ca un copil. Bărbatul alb, se vedea prea bine, voia să respecte obiceiurile lor şi, fără a mai ţine mîna pe puşcă, tăcu şi el.

În sfîrşit, Chingachgook, ridicînd încet privirile spre feciorul său, îl întrebă :

— Ei, bine, îndrăznesc maquaşii să-şi lase urmele mocasinilor în aceste păduri ?

— Am fost pe urmele lor, — răspunse tînărul indian —, şi ştiu că sînt atîţi, cît degetele celor două mîini ale mele ; dar stau ascunşi ca nişte laşi.

— Ticăloşii, umblă să scalpeze şi să jefuiască ! zise omul alb, căruia îi vom lăsa denumirea de Ochi-de-Şoim, pe care i-au dat-o tovarăşii săi. Zelosul francez Montcalm îşi va trimite iscoadele chiar în tabăra noastră, şi nu se va lăsa pînă nu va afla drumul pe care vom trece.

— Ajunge ! zise tatăl, privind soarele care asfinţea. Îi vom scoate din ascunzători ca pe nişte cerbi hăituiţi. Ochi-de-Şoim, haide să mîncăm, şi o să dovedim mîine maquaşilor că sîntem cu adevărat bărbaţi.

— Sînt gata pentru una şi pentru alta, — răspunse vînătorul, — dar ca să-i atacăm pe aceşti laşi irochezi, trebuie întîi să-i găsim, şi ca să mîncăm, ne trebuie vînat. Ah, vorbeşti de drac şi dracul la uşă ! Colo, între tufe, la poalele muntelui văd mişcînd cele mai frumoase perechi de coarne pe care le-am zărit în anotimpul ăsta. Acum, Uncas, — adăugă el coborînd vocea, ca unul ce învăţase să fie prevăzător, — pariez pe trei încărcături de praf de puşcă contra unei măsuri de *wampum* [1] că voi lovi animalul între ochi, şi mai aproape de cel drept decît de cel stîng.

[1] *Wampum*-ul era moneda băştinaşilor din America Septentrională. Ei alcătuiau *wampum*-ul din scoici de un anumit soi, pe care le legau în formă de mătănii, brîie etc. Această monedă se măsura în loc să se numere. Înainte de încheierea tratatelor de pace şi prietenie se făceau daruri alcătuite din *wampum*-i (n.t.).

— Imposibil, — strigă tînărul indian, cu toată însufleţirea tinereţii sale, ridicîndu-se în picioare, — nu se zăreşte decît vîrful coarnelor !

— E un flăcăiandru ! zise albul, dînd din cap şi adresîndu-se tatălui. Crede că un vînător, atunci cînd vede numai o parte a trupului unui cerb, nu ştie precis unde-i restul !

El luă puşca, o propti în umăr şi tocmai se pregătea să dea o probă de dibăcia cu care se lăudase, cînd războinicul îi îndepărtă arma cu mîna, zicînd :

— Ochi-de-Şoim, doreşti să te lupţi cu maquaşii ?

— Da, da. Aceşti indieni au un adevărat instinct al pădurii ! zise cercetaşul, sprijinind de pămînt patul puştii sale, convins de greşeala sa. Apoi, adăugă : Uncas, mă văd silit să las acest cerb în seama săgeţii tale, altfel l-am putea vîna pentru aceşti pungaşi de irochezi.

Tatăl făcu un gest de aprobare, şi Uncas — văzînd consimţămîntul — se aruncă la pămînt şi înaintă spre animal, tîrîndu-se cu multă băgare de seamă.

Cînd ajunse la distanţă potrivită de tufiş, îşi puse cu cea mai mare grijă o săgeată în arc, în timp ce coarnele rămuroase ale cerbului se mişcau, ca şi cum ar fi simţit apropierea duşmanului. Apoi îndată se auzi zbîrnîitul coardei întinse : o linie albă brăzdă aerul şi pătrunse în mărăciniş, de unde cerbul rănit ţîşni imediat spre duşmanul său. Uncas se feri cu dibăcie de coarnele animalului furios şi, în clipa cînd trecu, îi înfipse cuţitul în gît. Cerbul făcu un salt şi căzu în rîu, a cărui apă se coloră de sînge.

— Iată ce înseamnă dibăcia unui indian — şi e-o treabă demnă să fie văzută ! zise vînătorul, rîzînd satisfăcut. Se pare totuşi că o săgeată are nevoie şi de un cuţit, pentru ca lucrul să fie dus la bun sfîrşit.

— Ssst ! şopti Chingachgook, întorcîndu-se spre el cu vioiciunea unui cîine de vînătoare ce a adulmecat vînatul.

— Ce ! E o turmă întreagă ! strigă vînătorul, ai cărui ochi începură să strălucească de patima meseriei. Dacă

vin în bătaia puştii, trebuie să dobor unul, chiar de-ar fi ca detunătura să trezească toate cele şase naţiuni ! Auzi ceva, Chingachgook ? Căci, pentru urechile mele, pădurea e mută !

— A fost un singur cerb şi acela e mort, răspunse indianul, punînd urechea la pămînt. Aud zgomot de paşi !

— Poate lupii au alungat cerbul prin pădure şi acum îl urmăresc în mărăcinişuri.

— Nu, nu ! răspunse indianul, ridicîndu-se deodată demn şi rezemîndu-se pe buturugă, cu liniştea sa obişnuită. Aud caii unor oameni albi. Sînt fraţi de-ai tăi, Ochi-de-Şoim ; tu să le vorbeşti !

— Firește că am să le vorbesc, într-o engleză de care nu i-ar fi ruşine nici regelui. Însă nu văd pe nimeni apropiindu-se şi n-aud nici un zgomot, nici de oameni, nici de cai, răspunse vînătorul, în limba care se făIea că o ştie atît de bine. Mi se pare ciudat că un indian recunoaşte apropierea unui alb mai lesne decît unul ca mine, despre care chiar duşmanii recunosc că sînt alb curat, deşi am trăit destul de mult timp cu pieile roşii pentru a putea fi bănuit că nu sînt pur-sînge ! Ah ! Am auzit trosnind o creangă uscată. Acum aud foşnind tufele. Da, da, am confundat acest zgomot cu acela al cascadei ; dar iată-i că vin ! Dumnezeu să-i păzească pe irochezi.

CAPITOLUL IV

Du-te, urmează-ți drumul! Înainte
De a fi ieșit din această pădure,
Îți voi plăti ocara ce mi-aduci.
SHAKESPEARE
(Visul unei nopți de vară)

Abia rostise cercetașul aceste cuvinte, că șeful acelora, a caror apropiere o simțise urechea exersată și atenta a indianului, se arătă în apropiere. Una din potecile bătătorite de cerbi traversa o mică vale din apropiere și ajungea la rîu, chiar la locul unde poposise omul alb și cei doi însoțitori ai săi cu pielea roșie. Pe această potecă înaintau acum agale călătorii care tulburaseră străfundul pădurii și veneau de-a dreptul spre vînătorul ce se pregătea să-i întîmpine vorbindu-le englezește.

— Cine-i ? strigă acesta, aruncînd pușca cu nepăsare pe brațul stîng și trecînd arătătorul peste trăgaci, astfel încît să nu lase impresia că-i amenință. Cine sînt cei ce au înfruntat primejdiile pădurii și ale fiarelor, ca să pătrundă aici ?

— Creștini, — răspunse cel care mergea în fruntea călătorilor, — prieteni ai legii și ai regelui, niște oameni ce au străbătut această pădure, de la răsăritul soarelui, fără a mînca nimic și care sînt groaznic de istoviți din cauza drumului.

— V-ați rătăcit deci, — îl întrerupse vînătorul, — și recunoașteți în ce încurcătură vă aflați, pentru că nu mai știți încotro să o luați ?

— Ai dreptate : întocmai cum un pui nu știe nimic, aflîndu-se sub aripa mamei, tot astfel noi, deși arătăm ca niște oameni în toată firea, nu știm mai multe decît

un pui rătăcit. Nu știi la ce depărtare sîntem de un fort englez numit William-Henry ?

— Ce ? ! strigă cercetașul izbucnind în rîs, dar se stăpîni îndată, de teamă să nu fie auzit de vreun dușman care ar sta pe undeva la pîndă. Ați pierdut urma vînatului, ca un cîine care ar avea între el și un cerb lacul Horican ! Fortul William-Henry, omule ! Dacă ești prieten al regelui și ai legătură cu armata, ai face mai bine să te iei după cursul acestui rîu, pînă la fortul Edward ; acolo-l veți găsi pe generalul Webb, care-și pierde vremea în loc să înainteze spre trecători, să-l respingă pe francezul ăla obraznic, dincolo de lacul Champlain, în bîrlogul lui.

Înainte ca vînătorul să fi putut primi răspunsul la acest neașteptat raport, alt călăreț ieși din tufe și înaintă spre el.

— La ce depărtare ne aflăm deci de fortul Edward ? întrebă noul venit. Am plecat azi dimineață de la locul unde ne sfătuiți să ne ducem și noi dorim să mergem tocmai la celălalt fort, ce se află la capătul lacului.

— Atunci se vede treaba că v-ați pierdut vederea mai înainte de a pierde calea. Căci drumul care străbate *portage*-ul e lat de patru stînjeni, ba chiar dacă mă gîndesc bine, cam ca șoseaua Londrei și ca strada din jurul palatului regal.

— Noi nu contestăm faptul că acest drum n-ar fi cel bun ! replică Heyward zîmbind, fiindcă, așa cum cititorul a-nțeles mai dinainte, dînsul era. E destul să vă spunem că am avut încredere într-o călăuză indiană, care ne-a făgăduit să ne conducă pe o cale mai scurtă, deși nu prea umblată, și că am avut o prea bună părere de cunoștințele lui. Într-un cuvînt, nu știm unde sîntem.

— Un indian să se rătăcească în pădure ! dădu neîncrezător din cap vînătorul. Cîtă vreme razele soarelui dogoresc pe vîrfurile arborilor și rîurile au cascade, cînd fiecare colțișor de mușchi pe care îl zărește îi spune unde

va străluci la noapte steaua polară, asta mi se pare greu de admis. Pădurea-i plină de potecile pe care cerbii coboară pe malul rîurilor și bălților sărate, de toți cunoscute, iar cîrdurile de gîște sălbatice nu și-au luat încă zborul spre Canada ! Mi se pare foarte ciudat ca un indian să se rătăcească între Horican și cotul rîului. E un mohawk ?

— Prin naștere nu e ; însă a fost adoptat de acest trib. Cred că-i născut ceva mai la nord, din semința celor numiți huroni.

— Uf ! Uf ! strigară cei doi indieni, care în timpul discuțiilor stătuseră așezați și nemișcați, în aparență nepăsători la ceea ce se petrecea. Ei săriră în picioare deodată, ceea ce dovedea că uimirea îi scosese din rezerva lor obișnuită.

— Un huron, — repetă vînătorul, continuînd să dea din cap cu o vădită neîncredere, — e o semințe de tîlhari, oricine i-ar fi adoptat ; nu poți face din ei mai mult decît oamenii care sînt, adică leneși și vagabonzi. Pentru că v-ați dat pe mîinile unuia din acest trib, mă mir chiar că n-ați întîlnit și alții. Din fericire, deocamdată nu este nici un pericol, deoarece fortul William-Henry este încă departe.

— Uitați că v-am spus că ghidul nostru a devenit un mohawk, unul din aliații armatei noastre.

— Și eu vă repet că acel ce este născut mingo va muri mingo. Un mohawk ! Cînd e vorba de cinste, pomenește-mi de un delawar sau de un mohican, iar dacă e pe luptă, deși aceștia nu-s argățoși din fire — pentru care motive ticăloșii de maqua, mișeii lor dușmani, au spus că-s muieri — apoi nu-i războinic mai bun decît un delawar sau un mohican.

— Destul, destul ! zise Heyward cu oarecare nerăbdare. Nu vă cer un certificat de bună purtare pentru un om pe care îl cunosc și care pentru voi este un străin. Nu mi-ați răspuns la întrebare. La ce depărtare ne aflăm de grosul armatei de la fortul Edward ?

— Se pare că aceasta depinde mai ales de cel care vă serveşte de călăuză. Un cal ca al dumitale ar putea bate un drum lung de la răsăritul la asfinţitul soarelui !

— Nu vreau să pălăvrăgim, prietene, zise Heyward, încercînd să-şi potolească nemulţumirea şi vorbind mai blînd. Dacă vreţi să ne spuneţi la ce depărtare se află fortul Edward şi să ne conduceţi acolo, n-o să vă plîngeţi de felul cum veţi fi răsplătiţi.

— Dacă o fac, cine mă asigură că nu servesc de călăuză unui duşman sau că nu conduc un spion al lui Montcalm în apropierea armatei noastre ? Nu toţi cei ce vorbesc englezeşte sînt slujitori credincioşi ai regatului.

— Dacă serveşti în trupele noastre — după cum bănuiesc, ca cercetaş — trebuie că ai auzit de cel de al şaizecilea regiment al regelui.

— Al şaizecilea ! Deşi port uniforma de vînător în loc de cea stacojie, cunosc multe despre regimentul Royal Americans.

— Atunci, firește, ai cunoştinţă de numele maiorului acestui regiment ?

— Al maiorului ! strigă vînătorul, luîndu-şi o înfăţişare mîndră. Dacă în acest ţinut e cineva care-l cunoaşte pe maiorul Effingham, apoi acela vă stă dinainte.

— Sînt mai mulţi maiori în acest regiment. Acela de care-mi vorbeşti e cel mai vechi în grad ; eu m-am referit la cel ce a obţinut acest grad mai recent şi comandă trupele ce se află în garnizoană, la fortul William-Henry.

— Da, da, am auzit despre un tînăr foarte bogat, venit de prin provinciile de la miazăzi şi care a obţinut de curînd acest post. E mult prea tînăr pentru a ocupa o asemenea funcţie, datorită căreia dă porunci unor ostaşi cărunţi. Se zice totuşi că e un bun militar şi un om de onoare !

— Oricine ar fi şi oricare ar fi drepturile datorate gradului său, el îţi vorbeşte acum şi deci nu poţi să vezi în el un duşman.

Vînătorul îl măsură surprins pe Heyward, își scoase boneta și îi vorbi pe un ton mai puțin degajat ca înainte, deși se vedea că mai are oarecare îndoieli.

— Mi s-a comunicat că un grup de persoane trebuia să plece din tabără azi dimineață către malul lacului.

— E adevărat, însă am preferat să iau un drum mai scurt, avînd deplină încredere în cunoștințele indianului de care ți-am vorbit.

— Care v-a înșelat și apoi v-a părăsit.

— Nu ! De părăsit nu m-a părăsit, căci se află puțin în urma mea.

— Voi fi încîntat să arunc o ochire asupra acestui individ. Dacă e un irochez, am să vă spun îndată, după mutra lui de tîlhar și după felul tatuajului.

La aceste cuvinte, vînătorul trecu repede pe lîngă iapa predicatorului — în timp ce mînzul ei, profitînd de acest răgaz, începuse să sugă — apoi o luă de-a lungul cărării și întîlni la cîțiva pași pe cele două doamne, care așteptau neliniștite și nu fără teamă rezultatul acestei discuții. Ceva mai departe, dădu peste călăuza indiană. Se rezemase de un arbore și înfrunta cu cel mai desăvîrșit calm privirile scrutătoare ale vînătorului, însă cu o înfățișare atît de întunecată și sălbatică, încît te treceau fiorii.

După ce îl cercetă atent, vînătorul se înapoie la locul lui. Trecînd din nou pe lîngă doamne, se opri o clipă admirîndu-le frumusețea și răspunse cu o satisfacție vădită la înclinarea din cap a Alicei, pe care aceasta o însoți cu un surîs amabil. Cînd ajunse lîngă iapa care-și alăpta mînzul, făcu de asemenea un scurt popas, ca să ghicească cine ar putea fi proprietarul mîrțoagei. În sfîrșit, se reîntoarse lîngă Heyward.

— Un mingo rămîne tot un mingo ! începu el cu glas scăzut, dînd din cap. Și dacă dumnezeu l-a croit așa, nu-l pot schimba nici mohawkii, nici vreun alt trib. Dacă am fi singuri, adică dacă mi-ați îngădui să-l las pe acest nobil alergător pradă lupilor, aș putea să vă conduc eu însumi

într-o oră la fortul Edward, căci nu facem mai mult de o oră pînă acolo ; doar că însoţit de doamnele pe care le-am văzut, acest lucru nu este posibil.

— De ce ? Fireşte, sînt obosite, dar mai pot merge călare cîteva mile.

— Nu-i posibil ! repetă vînătorul hotărît. N-aş vrea să fac nici o milă pe întuneric, însoţit de acest curier indian, chiar dacă mi s-ar da cea mai bună puşcă din colonii. În pădure sînt ascunşi irochezi, iar mişelul vostru de mohawk ştie prea bine unde să-i afle, ca un bun însoţitor ce este.

— Aşa credeţi ? spuse Heyward, aplecîndu-se pe şa şi vorbind în şoaptă. Mărturisesc că eu însumi am avut oarecari bănuieli, deşi am căutat să mi le ascund, prefăcîndu-mă că am încredere în el, numai pentru a nu-mi înspăimînta însoţitoarele. Tocmai pentru că îl suspectez am refuzat să-l mai urmez şi am hotărît să merg eu înainte, silindu-l să vină după mine, precum vezi.

— Mi-a fost de ajuns numai să-l privesc ca să-mi dau seama că-i un bandit, zise cercetaşul, apăsînd cu degetul pe buze, în semn de prudenţă. Ticălosul stă acum rezemat de copacul acela stufos care iese deasupra tufişurilor ; piciorul lui e drept în faţa trunchiului şi, de unde mă aflu, pot, — adăugă el, bătînd uşor pe patul puştii, — să-i trimit un glonţ între gleznă şi genunchi, care o să-l lecuiască o lună întreagă de pofta de a mai da tîrcoale prin pădure. Dacă mă întorc la el, vicleanul ăsta ar putea să bănuiască ceva şi ar dispărea printre arbori, ca un cerb speriat.

— Nu pot să admit asta ! — Poate-i nevinovat. Deşi parcă sînt convins de trădarea lui !...

— Niciodată nu rişti să te înşeli dacă-l socoteşti pe un irochez trădător, spuse vînătorul, ridicînd instinctiv puşca.

— Stai ! strigă Heyward. Trebuie să mai avem răbdare. Şi totuşi am toate motivele să cred că ticălosul m-a înşelat...

Vînătorul, care ascultînd pe maior renunțase la planul de a-l schilodi pe curier, se gîndi puțin, făcu un semn, și cei doi indieni, însoțitorii săi, veniră îndată lîngă el. Le spuse ceva cu însuflețire, în limba lor delawară, și, deși vorbea în șoaptă, după gesturile sale se vedea prea bine că le descria situația dușmanului lor ascuns. Curînd ei înțeleseră exact despre ce era vorba și, lăsîndu-și puștile, se îndepărtară făcînd un lung ocol și intrară în desișul pădurii, fiecare pe altă parte, cu atîta băgare de seamă, încît era imposibil să le auzi zgomotul pașilor.

— Acum, domnule maior, duceți-vă la el — spuse vînătorul, — și țineți-l pe acest bandit de vorbă. Cei doi mohicani ai mei or să-l înhațe, fără să-i strice nici măcar zugrăveala de pe trup.

— O să-l înhaț eu însumi ! spuse Heyward cu semeție.

— Dumneata ! ? Ce poți face călare împotriva unui indian care se ascunde în tufe ?

— Am să descalec.

— Credeți că atunci cînd o să vadă că ați scos un singur picior din scară va mai aștepta să-l scoateți și pe celălalt ? Cine are de-a face cu indieni în pădure trebuie să procedeze ca ei, dacă vrea să o scoată la capăt. Haide, duceți-vă la ticălosul ăsta și faceți-l să creadă că-l socotiți cel mai credincios prieten pe care îl aveți pe pămînt.

Heyward se pregătea să urmeze acest sfat, deși rolul pe care trebuia să-l joace nu se potrivea firii sale mîndre. Totuși, fiecare moment care trecea îl convingea din ce în ce mai mult că încrederea nesăbuită ce o avusese în indian îl pusese într-o situație foarte critică. Soarele asfințise și pădurea se cufunda repede într-un întuneric adînc [1], ce îi amintea că era ora aleasă de obicei de sălbatici pentru a-și executa planurile lor șirete, de nemiloasă răzbunare.

[1] Această scenă se petrece la 42° latitudine, unde asfințitul nu durează niciodată mult timp (n.a.).

Foarte îngrijorat, îl părăsi pe vînător, iar acesta începu să vorbească tare cu străinul care, în cursul dimineții, se alăturase atît de puțin protocolar grupului condus de maior. Trecînd pe lîngă doamne le spuse cîteva cuvinte de încurajare, și constată cu plăcere că deși erau obosite după o zi de drum, păreau dispuse a crede că încurcătura în care se aflau nu se putea datora decît unei întîmplări. Lăsîndu-le să creadă că se sfătuiesc asupra drumului ce urmează să-l apuce, maiorul mai înaintă puțin și își struni calul lîngă arborele de care se rezemase, posomorît, curierul.

— Uite, Magua, — îi spuse el, căutînd să dea vocii sale o notă de încredere și sinceritate, — vine noaptea și totuși sîntem la aceeași distanță de fortul William-Henry, ca și azi dimineață, cînd am plecat din tabăra lui Webb. Mă tem că te-ai înșelat în privința drumului, și eu de asemenea. Din fericire am întîlnit însă un vînător, acela pe care îl auzi acum vorbind cu maestrul nostru de muzică ; el cunoaște toate potecile și ascunzișurile pădurii și mi-a făgăduit să mă conducă într-un loc unde vom putea să ne adăpostim pînă în zori.

— E singur ? întrebă indianul într-o engleză stricată, fixîndu-l pe maior, cu ochii scînteind.

— Singur ? repetă șovăitor Heyward, căci era prea novice în arta de a minți, pentru a o folosi fără ezitare. Nu, Magua, nu este singur, de vreme ce sîntem împreună.

— Atunci, Vulpea Șireată [1] va pleca, zise călăuza, apucînd foarte liniștit o mică traistă pe care o avea lîngă el. Așa, Fețele-Palide nu vor mai avea de văzut pe lîngă ei decît oameni de aceeași culoare cu dînșii.

— Cine să plece ? Cine se cheamă Vulpea Șireată ?

— Este numele pe care părinții săi canadieni l-au dat lui Magua, răspunse indianul, mîndru că avea o poreclă, deși nu știa probabil că cel care i-o dăduse nu-i asigura de

[1] În franceză, în text : Le Renard Subtil (n.t.).

fel reputația de om cumsecade. Pentru Vulpea Șireată, noaptea este totuna cu ziua, atunci cînd Munro o așteaptă.

— Cum va da socoteală Vulpea Șireată tatălui celor două fete, comandatul fortului William-Henry ? Va îndrăzni să-i spună scoțianului celui aprig că le-a lăsat fără călăuză, după ce i-a făgăduit să le călăuzească ?

— Cu toate că el, capul încărunțit, are glas puternic și brațul lung, pe Vulpea Șireată, cît va fi în pădure, nu-l va ajunge nici glasul și nici brațul lui.

— Dar mohawkii ce vor zice ? Îl vor îmbrăca în fuste și-l vor sili să rămînă în *wigwam* [1] cu muierile, căci nu li se va părea demn să-l țină printre ei, în rîndul războinicilor.

— Vulpea Șireată știe urma drumului către marile lacuri, și e în stare să regăsească oasele părinților săi, răspunse neînduplecat curierul.

— Haide, Magua, haide, sîntem doar prieteni ! De ce să ne certăm ? Munro ți-a promis o răsplată bună pentru serviciile tale. Îți făgăduiesc și eu una. Odihnește-te, deschide-ți traista, mănîncă ceva ! N-avem timp de pierdut. Îndată ce doamnele vor mai prinde puține puteri, vom pleca.

— Fețele-Palide sînt cîinii femeilor lor, murmură indianul în limba lui. Și cînd ele au chef să mănînce, războinicii trebuie să părăsească *tomahawk*-ul, ca să le hrănească lenea.

— Ce spui, Vulpe ?

— Vulpea a zis : așa-i bine !

Indianul ridică ochii asupra lui Heyward, cu o atenție vădită, însă întîlnindu-i privirile, întoarse capul, se așeză calm pe pămînt, deschise traista, scoase cîteva rămășițe

[1] *Wigwam*-ul este cortul familiei ori tabăra, sau satul tribului (n.t.).

de provizii și începu să le mănînce, după ce privi în jur, precaut.

— Bine ! zise maiorul. Vulpea va avea putere și ochi destul de buni ca să găsească drumul mîine dimineață.

Tăcu puțin, auzind în depărtare un zgomot ușor de frunze mișcate ; simțind însă că trebuie să distragă atenția indianului, adăugă îndată :

— Trebuie să pornim înainte de răsăritul soarelui, altfel Montcalm ar putea să ne iasă în cale și să ne taie drumul spre fort.

Mîna lui Magua alunecă de la gură de-a lungul coapsei și, rămînînd cu ochii în pămînt, își întoarse capul într-o parte, își umflă nările și ciuli urechile. Stătea complet nemișcat, parcă la pîndă.

Heyward, care-l urmărea cu cea mai mare băgare de seamă, își liberă încet piciorul drept din scară și duse mîna spre pielea de urs care acoperea pistoalele sale de la oblînc, cu intenția de a lua unul, însă acest plan fu iute dejucat de atenția indianului, ai cărui ochi păreau că văd totul în același timp, deși nu mișcau și nu se uitau nicăieri. În vreme ce maiorul șovăi încă asupra hotărîrii ce trebuia să ia, Vulpea Șireată se ridică în picioare cu atîta băgare de seamă încît mișcîndu-se nu provocă nici cel mai mic zgomot. Heyward simți atunci că trebuia să se decidă pe loc și — trecînd un picior deasupra șeii — coborî de pe cal, hotărît să rețină cu forța pe perfidul său însoțitor. Totuși, pentru a nu-i da de bănuit, căută să pară calm și prietenos.

— Vulpea Șireată nu mănîncă ? zise el, dîndu-i porecla care părea că-l măgulește cel mai mult. Pîinea nu-i bine coaptă ? Pare uscată. Îmi dai voie să văd ? Poate găsesc ceva din mîncarea mea, să-ți placă.

Magua îl lăsă să întindă mîna spre traistă și îi îngădui chiar să i-o atingă, fără să se arate de loc neliniștit, dar

fără ca atitudinea sa concentrată să se schimbe întrucîtva. Cînd simţi însă degetele maiorului urcînd încet de-a lungul braţului său gol, îl lovi peste mînă şi, scoţînd un strigăt pătrunzător, dintr-o singură săritură dispăru în desiş. Imediat, Chingachgook sosi ca o năluca şi alergă pe urmele fugarului : un strigăt al lui Uncas păru să-l anunţe că l-a zărit ; un fulger neaşteptat lumină un moment pădurea, şi detunătura care urmă dovedi că vînătorul trăsese un glonţ de puşcă.

CAPITOLUL V

...Într-o noapte ca aceasta, Thisbe,
călcînd sfios pe iarba-n rouă, văzu, —, ea,
nevăzută — umbra leului...
SHAKESPEARE
(Negustătorul din Veneția)

Fuga neașteptată a călăuzei și strigătele celor care-l urmăreau îl uluiră atît de mult pe maiorul Heyward, încît rămase cîteva momente, neștiind ce să facă. Aducîndu-și aminte cît de important este să pună mîna pe fugar, se repezi în desiș pe urmele lui. Îndată, după mai puțin de o sută de iarzi, se întîlni cu cei trei vînători care renunțaseră la o urmărire zadarnică.

— De ce v-ați descurajat atît de iute ? strigă el. Ticălosul trebuie să fie ascuns pe aici, pe undeva, în dosul vreunui arbore, și putem încă să-l prindem. Atîta vreme cît e liber nu sîntem în siguranță.

— Vreți să asmuțiți un nor să prindă vîntul, mormăi nemulțumit vînătorul alb. L-am auzit pe bandit alunecînd prin frunziș ca un șarpe negru și, zărindu-l o clipă doar, în apropierea pinului înalt, am tras la întîmplare, dar nu l-am nimerit. Dacă altul decît mine ar fi tras în cîinele ăsta, aș fi zis că nu-i un pușcaș dibaci ; nimeni însă nu poate să nege că am experiență în această privință și că e firesc să mă pricep. Priviți acest *sumac* [1], are cîteva frunze roșii, deși nu sîntem încă în anotimpul cînd trebuie să aibă această culoare.

— E sînge ! E al Vulpii ! E rănit ! Poate că va cădea.

[1] Arbust (genul Toxicodendron), din ale cărui frunze rezultă substanțe colorante și tananți.

— Nu, nu, să nu credeți asta ! N-am izbutit decît să-i zgîrîi puțin pielea și fiara a întins-o și mai repede. Cînd un glonț nu face decît asta, produce același efect ca o lovitură de pinten dată în coasta calului, adică îi iuțește pasul, în loc să-l oprească. Cînd însă pătrunde în carne, vînatul — după o săritură sau două — de obicei cade, fie că e cerb sau indian.

— De ce să nu-l mai urmărim ? Sîntem doar patru voinici contra unui rănit !

— Vi s-a urît cu viața ? Dracul ăsta roșu o să vă atragă, urmărindu-l, pînă sub *tomahawk*-urile războinicilor săi care ne vor surprinde nepregătiți de luptă. Ca unul care adeseori a auzit strigătul lor de război, am fost nesăbuit trăgînd un glonț de pușcă, al cărui zgomot a ajuns desigur pînă la cei ce ne pîndesc. Dar era o ispită firească ! Haide, prieteni, n-are rost să mai rămînem pe aceste meleaguri ; mai bine o pornim, ca să ne piardă urma acest mingo viclean, sau scalpurile noastre se vor usca mîine pe vremea asta dinaintea taberei lui Montcalm !

Sfatul ăsta cumplit, pe care vînătorul îl dădu cu competența celui ce înțelegea cu tot curajul greutatea pericolului, îi aduse aminte cu durere lui Heyward de cele două frumoase doamne, pe care primise sarcina să le ocrotească. Uitîndu-se în jurul său și făcînd zadarnice eforturi de a străbate cu privirea prin întunericul ce pe sub bolta pomilor devenea tot mai adînc, simțea tot mai limpede că cele două tinere, departe de orice ajutor, erau acum la cheremul sălbaticilor, care — ca niște animale de pradă — așteptau noaptea pentru a da victimelor lovituri mai sigure și mai periculoase. Amăgită de vaga lumină din preajmă, imaginația sa exaltată schimba în forme umane orice tufă bătută de vînt sau vreun trunchi de arbore răsturnat de uragane. De douăzeci de ori i se păru că vede groaznice chipuri de sălbatici, arătîndu-se printre ramurile copacilor și pîndind mișcările micii lor trupe. Ridicînd ochii spre cer, văzu cîțiva norișori vineți, tiviți de ultimele raze ale

asfinţitului ; nici fluviul care curgea la poalele dealului nu se mai deosebea decît după pădurile dese ce-i urmăreau firul apei de-a lungul malurilor.

— Ce-i de făcut ? întrebă cu glas tare, simţindu-se neputincios în faţa primejdiei imediate ce-l ameninţa. Nu mă părăsiţi ! În numele cerului ! Ocrotiţi-i pe cei pe care îi însoţesc, şi-mi puteţi cere pentru acest serviciu orice răsplată veţi voi !

Cei trei, care acum se sfătuiau între ei în limba indienilor, nu dădură atenţie acestei atît de stăruitoare şi neaşteptate rugăminţi. Deşi vorbeau în şoaptă, Heyward, apropiindu-se, distinse vocea mai agitată a tînărului războinic, de celelalte, mai calme, ale vîrstnicilor. Firește, discutau un plan care privea siguranţa drumului călătorilor. Neputîndu-se împăca cu ideea aşteptării, fiindcă închipuirea sa frămîntată socotea că fiecare minut putea da naştere la noi pericole, înaintă spre grupul lor, cu gîndul de a preciza oferta recompensei generoase pe care le-o propusese. Tocmai atunci vînătorul, făcînd un gest cu mîna — ca şi cum ar fi anunţat că cedează — rosti în engleză, parcă vorbind cu sine-însuşi :

— Uncas are dreptate. N-am fi bărbaţi, dacă am lăsa în voia soartei două sărmane femei fără apărare. Chiar dacă pentru asta am fi nevoiţi să dăm în vileag, deci să pierdem pentru totdeauna ascunzătoarea noastră obişnuită. Domnilor, dacă vreţi să apăraţi aceşti plăpînzi muguri contra furiei celor mai răi şerpi, n-avem nici un moment de pierdut şi trebuie să luăm o hotărîre !

— Nu puteţi pune la îndoială sentimentele mele, şi v-am oferit...

— Oferiţi rugăciunile dumneavoastră celui de sus, căci numai el vă poate da destulă iscusinţă, ca să înşelaţi viclenia duşmanilor ce se ascund în această pădure, însă scutiţi-ne de aceste oferte băneşti, pe care nu ştiu dacă veţi trăi dumneavoastră să le înfăptuiţi, iar noi ca să beneficiem de ele. Aceşti mohicani şi cu mine vom face tot ce

este omenește posibil pentru a scăpa cele două plăpînde flori, care, oricît de frumoase ar fi, nu sînt făcute pentru viața sălbatecă. Da, le vom apăra fără a aștepta altă recompensă decît aceea pe care dumnezeu o acordă celor ce fac o faptă bună. Însă mai înainte trebuie să ne promiteți două lucruri, atît spre folosul dumneavoastră, cît și al prietenilor dumneavoastră ; altfel, în loc să vă fim de folos, ne-am putea dăuna amîndorura.

— Spune-le !

— În primul rînd, să fiți mut ca aceste pămînturi adormite, orice s-ar întîmpla. În al doilea rînd, să nu dezvăluiți nimănui — oricine ar fi — ascunzătoarea unde o să vă conducem.

— Voi face tot ce-mi stă în putință, ca să îndeplinesc întocmai cele două condiții.

— Atunci, urmați-mă, căci pierdem un timp care e la fel de prețios ca sîngele pe care îl pierde un cerb rănit !

Cu tot întunericul din ce în ce mai adînc al nopții, Heyward observă gestul de nerăbdare pe care îl făcu vînătorul cînd porni repede spre ceilalți însoțitori ai săi. Ajungînd la locul unde le lăsase pe cele două doamne — care așteptau cu o nerăbdare plină de neliniște — maiorul le aduse la cunoștință, pe scurt, condițiile impuse de noua lor călăuză și le atrase atenția asupra necesității de a păstra tăcerea și de a avea destulă stăpînire asupra lor însele, pentru a-și înfrînge orice exclamație de spaimă, orice s-ar întîmpla.

Aceste sfaturi erau destul de alarmante, așa că ele le ascultară cu o vădită teamă.

Totuși, siguranța și dîrzenia maiorului, precum poate și natura pericolului, le dădu curaj, pregătindu-le să suporte orice eventuale încercări.

Imediat, fără a răspunde un cuvînt, descălecară de pe cai, cu ajutorul maiorului, coborînd spre malurile rîului, unde cercetașul îi adunase pe ceilalți, mai mult prin gesturi expresive decît prin cuvinte.

— Şi ce facem cu dobitoacele acestea ? zise vînătorul, care părea că îşi asumase conducerea grupului. Să le facem de petrecanie şi să le aruncăm în rîu, ar însemna să pierdem prea mult timp ; iar dacă le lăsăm aici, am da de veste mingaşilor că stăpînii lor nu sînt prea departe !

— Să le aruncăm frîul de gît şi să le izgonim în pădure ! sugeră Heyward.

— Nu ! Mai bine să-i facem pe banditi să creadă că trebuie să fie la fel de iuţi ca aceşti cai, dacă vor să pună mîna pe călăreţi. O să-i tragem pe sfoară. Sst ! Chingach... Ce se aude acolo, în mărăciniş ?

— E mînzul !

— Pe mînz va trebui însă să-l omorîm ! spuse vînătorul apucînd coama animalului sprinten care îi scăpă. Hei, Uncas, — adăugă el, — o săgeată !

— Staţi ! strigă în gura mare proprietarul animalului condamnat, fără să ţină seama că însoţitorii săi vorbeau în şoaptă. Cruţaţi-l pe copilul lui Miriam ; e cel mai frumos vlăstar al unei mame credincioase ; nu e în stare să facă nici un rău nimănui.

— Cînd oamenii luptă ca să-şi păstreze viaţa pe care le-a dat-o dumnezeu, nici zilele semenilor lor nu sînt mai preţioase ; ce să mai vorbim de viaţa animalelor pădurii ! spuse sever cercetaşul. Dacă mai spuneţi un singur cuvînt, vă las la bunul plac al maquaşilor. O săgeată, Uncas, şi trage cu sete ! N-avem timp pentru a doua lovitură.

Nici nu terminase cuvintele şi mînzul rănit se înălţă pe picioarele dinapoi, pentru a recădea îndată pe genunchii dinainte. Tocmai se străduia să se ridice, cînd Chingachgook, repede ca gîndul, îi înfipse cuţitul în gît şi îl zvîrli în rîu, pe al cărui curent fu purtat la vale, gîfîind, cu ultimele puteri ale vieţii ce se scurgeau din el.

Această faptă în aparenţă crudă, însă absolut necesară, îi făcu pe călătorii noştri să înţeleagă mai bine ca niciodată în ce primejdie se află ; iar dîrzenia calmă a acelora care erau principalii actori ai acestei scene îi înspăimîntă şi

mai mult. Cele două surori se strînseră tremurînd una lîngă cealaltă, şi Heyward — punînd involuntar mîna pe unul din pistoalele ce şi le pusese la centură, cînd coborîse de pe cal — se aşeză între ele şi umbrele compacte care păreau că aruncă un văl de nepătruns pînă în străfundul pădurii.

Totuşi, cei doi indieni nu pierdură nici un moment şi luînd caii de frîu îi obligară să intre în albia rîului.

La o mică depărtare de ţărm făcură un ocol şi curînd putură să înainteze ascunşi de înălţimea malului — de-a lungul căruia apucară într-o direcţie opusă cursului apei.

În acest timp, vînătorul trase o luntre din coajă de copac, ascunsă sub un tufăriş ale cărui ramuri lungi formau un fel de boltă deasupra apei, apoi făcu semn celor două surori să urce. Ele se supuseră fără ezitare, aruncînd priviri pline de teamă în urma lor, spre pădurea care părea o barieră neagră, întinsă de-a lungul malurilor fluviului.

Îndată ce Cora şi Alice se aşezară, vînătorul spuse maiorului să intre după el în rîu şi fiecare să susţină din cîte o parte barca fragilă, împingînd-o împotriva curentului, în faţa privirilor uluite ale proprietarului mînzului ucis. Aşa înaintară cîtva timp, într-o tăcere întreruptă de vuietul apei şi zgomotul surd ce-l făcea luntrea pe firul albiei. Maiorul nu acţiona decît după semnele făcute de călăuza sa, care ba se apropia de ţărm, ba se depărta, după cum voia să evite locurile unde apa era fie prea mică pentru ca luntrea să poată trece, fie prea adîncă, şi ar fi fost în primejdie să fie luaţi de curent. Uneori se oprea, şi în mijlocul liniştii profunde — pe care apropierea cascadei o făcea mai solemnă — asculta cu atenţie dacă nu răzbătea vreun zgomot din pădurile adormite. Cînd se asigura că pretutindeni domneşte tăcerea şi că auzul său fin nu-i semnala nici un indiciu de apropierea vreunui

dușman, o pornea din nou încet, înaintînd cu cea mai mare prudență.

În sfîrșit ajunseră la un loc unde privirile mereu la pîndă ale maiorului descoperiseră la o mică depărtare un *grup de umbre negre pe o înălțime ce domina rîul*, învăluindu-l într-un întuneric mai adînc decît cel obișnuit pe aceste ape. Neștiind dacă trebuie să mai înainteze, el arătă, cu degetul, tovarășului său stîncile care îl nelinișteau.

— Da, da, — spuse vînătorul calm, — indienii, cu instinctul lor de prevedere, au ascuns aici caii. Apa nu lasă nici o urmă de trecere, și bezna unei asemenea gropi ar orbi și o bufniță.

Curînd ajunseră la acel loc și grupul se reuni, vînătorul sfătuindu-se iarăși cu cei doi mohicani. În acest timp, acei a căror soartă era legată de buna-credință și inteligența acestor locuitori ai pădurii, avură răgazul să cerceteze în amănunt situația în care se aflau.

Rîul era gîtuit aici între stînci înalte și prăpăstioase, vîrful uneia înaintînd deasupra apei, pînă aproape de locul unde se oprise luntrea. Toate aceste stînci erau împădurite cu arbori mari, de parcă fluviul curgea sub o boltă sau într-un ponor strîmt și adînc. Întregul spațiu dintre aceste stînci acoperite de copaci, al căror vîrf de-abia se contura pe azurul bolții cerești, era învăluit în beznă ; în urma lor nu se putea vedea nimic, din pricină că rîul făcea o cotitură, nezărindu-se decît linia neagră a apei și malurile împădurite. Însă în față, la o mică depărtare, părea că apa cădea din cer în fundul unor peșteri adînci, cu un zgomot lugubru, care se auzea pînă departe în pădure, în pacea apăsătoare a asfințitului. Era un loc parcă anume făcut pentru contemplare și tihnă, iar cele două surori, admirînd frumusețea acestui peisaj — plăcut și romantic în același timp — respirară ușurate. Un freamăt ce se produsese în mijlocul călăuzelor le făcu să se trezească din contemplarea

farmecului sălbatic, cu care noaptea izbutise să învăluiască locurile acelea primejdioase.

Caii fuseseră legaţi de tulpina unor tufişuri ce creşcuseră din crăpăturile stîncilor şi urmau să stea toată noaptea acolo, cu picioarele în apă. Vînătorul îl urcă pe Heyward, pe cele două însoţitoare ale sale şi pe profesorul de muzică la un capăt al luntrei, iar el se duse la celălalt, la fel de dîrz ca şi cum ar fi fost la postul de comandă al unui vas de linie. Cei doi indieni se întoarseră cu băgare de seamă în locul părăsit, şi vînătorul propti o prăjină lungă într-un vîrf de stîncă pentru a împinge barca pînă în mijlocul rîului tumultuos. Timp de cîteva minute, lupta între curentul năvalnic şi fragila luntre, care căuta să înainteze, păru să aibă şanse îndoielnice. Călătorii primiseră ordin să nu-şi schimbe locul şi să nu facă nici o mişcare, aşa încît de-abia îndrăzneau să respire, de teamă să nu se răstoarne barca, privind în acelaşi timp cu spaimă şuvoiul ameninţător. De douăzeci de ori crezură că o să fie înghiţiţi de apele răscolite, însă dibăcia experimentatului cîrmaci, printr-un ultim şi disperat efort — după cum le păru femeilor — triumfă. Cînd Alice îşi acoperi ochii înspăimîntată, convinsă că o să fie zvîrliţi în torentul ce spumega la poalele cascadei, barca se opri în apropierea unei platforme de stîncă, ce se ridica numai foarte puţin deasupra apei.

— Unde sîntem şi ce ne mai rămîne de făcut ? întrebă Heyward, văzînd că eforturile vînătorului încetează.

— Sînteţi la poalele Glennului, îi răspunse vînătorul vorbind tare, fără teamă că vocea sa s-ar putea distinge în vacarmul stîrnit de cascadă. Iar acum rămîne să debarcăm cu băgare de seamă, ca să nu răsturnăm luntrea, pentru că vom coborî pe acelaşi drum, mai repede decît am urcat. E greu de urcat rîul cînd apele au crescut, mai

ales că cinci persoane sînt o povară mult prea grea pentru o barcă ușoară, făcută doar din scoarță de mesteacăn încleiată, ca să nu se răstoarne în vîrtejul acesta. Haide, porniți-o-n sus pe stîncă, iar eu mă voi duce să-i aduc pe mohicani și niște carne de cerb, căci mai bine îți lași scalpul pradă cuțitului mingașilor, decît să postești în mijlocul belșugului.

Pasagerii săi nu întîrziară să-i execute instrucțiunile. Nici nu terminaseră bine de debarcat, că lotca se depărtă cu iuțeala unei săgeți. Doar o clipă mai zăriră statura înaltă a vînătorului — care părea că lunecă pe valuri — apoi dispăru în bezna ce stăruia deasupra apei.

Părăsiți de călăuza lor, călătorii nu știau ce trebuie să facă, nici măcar n-aveau curajul să înainteze pe stîncă în întunericul ce-i înconjura, de teamă să nu calce greșit și să se prăbușească în vreunul din adîncile hăuri ce se aflau în jurul lor, în fundul cărora se auzea apa clocotind. Nu așteptară însă prea mult fiindcă, ajutat de cei doi mohicani, vînătorul și barca apărură curînd și se apropiară de platformă, într-un timp mult mai scurt decît calculase maiorul că-i trebuie cercetașului să-și ajungă din urmă tovarășii.

— Iată-ne acum la adăpost, cu o garnizoană-n regulă și bine aprovizionată! exclamă cu bucurie Heyward. De-aici putem să-l desfidem pe Montcalm și pe toți aliații lui. Spune-mi, curajosul meu străjer, vezi cumva pe țărm pe vreunul din acei pe care îi numești irochezi?

— Îi numesc irochezi, pentru că eu consider dușman pe orice băștinaș ce vorbește o limbă străină, deși pretinde că servește pe rege. Dacă Webb vrea să găsească indieni cinstiți și de bună credință, să aducă triburile delawarilor, iar pe lacomii săi mohawki, pe perfizii săi oneizi și pe

toate cele șase populații de ticăloși să le alunge la francezi, unde le stă mai bine acestor tîlhari.

— Asta ar însemna să înlocuim pe acești aliați războinici cu niște prieteni nefolositori, căci am auzit că delawarii au îngropat *tomahawk*-ul și au consimțit să poarte numele de muieri.

— Da, spre rușinea veșnică a olandezilor și a irochezilor, care s-au folosit de unealta diavolului pentru a-i hotărî să încheie un asemenea tratat. Însă eu îi cunosc de douăzeci de ani și îl voi numi mincinos pe oricine va afirma că sîngele care curge în vinele unui delawar este al unui laș. Ați alungat triburile lor de pe malul mării și mai vreți să credeți și ce spun dușmanii lor, ca să vă amăgiți conștiința și să dormiți liniștiți. Nu, nu ! Orice indian care vorbește o limbă străină este pentru mine un irochez, fie că tribul lui își are castelele [1] în York sau în Canada.

Maiorul, observînd că atașamentul de nezdruncinat al vînătorului pentru cauza prietenilor săi delawari sau mohicani — căci erau două ramuri ale aceluiași trib — păreau să prelungească o discuție inutilă, schimbă subiectul conversației.

— Cu sau fără tratatul acela, — spuse el, — sînt convins că cei doi tovarăși ai dumitale sînt luptători pe cît de curajoși, pe atît de prevăzători. Au văzut sau au auzit pe vreunul din dușmanii noștri ?

— Indianul este un om care se face mai întîi simțit și apoi văzut, răspunse vînătorul, urcîndu-se pe stîncă și aruncînd nepăsător la pămînt cerbul pe care-l cărase pe

[1] Principalele sate ale indienilor sînt încă denumite castele (casteles) de albii din statul New York. Oneida-Castle nu este decît un cătun întins, cu bordeie răzlețe. Totuși și-a mai păstrat numele (n.a.).

umeri. Cînd mă găsesc în apropierea mingaşilor am încredere în orice alte semne decît în văz.

— Ţi-a spus auzul că au descoperit retragerea noastră ?

— Nu mi-ar face plăcere să fi aflat, deşi sîntem într-un loc unde ne-am putea apăra straşnic. N-aş putea însă să afirm că n-am văzut adineaori caii noştri tremurînd, ca şi cînd ar fi simţit lupul, iar lupul este un animal care adulmecă urmele indienilor, în speranţa că s-ar putea înfrupta din resturile vreunui cerb ucis de sălbatici.

— Îl uiţi pe cel ce se află la picioarele noastre şi al cărui miros putea de asemenea să atragă lupii ? Să ne gîndim şi la mînzul omorît. Dar ce zgomot se aude ?

— Sărmană Miriam ! exclamă îndurerat maestrul de cînt. Mînzul tău a fost hărăzit să fie pradă fiarelor sălbatice ! Apoi, acoperind cu vocea sa tumultul apei, intonă următoarele verseturi : „El lovi pe primii născuţi din Eghipet, pe primii născuţi ai omului şi ai animalelor. O, Eghipet, ce minuni au strălucit în mijlocul tău, asupra faraonului şi slujitorii săi !“

— Moartea mînzului îi frînge inima, — zise vînătorul, — dar e un semn bun cînd vezi un bărbat că-i atît de legat de animalele sale. Dar, pentru că e fatalist, o să-şi spună că ce s-a întîmplat a fost scris să se-ntîmple şi o să se consoleze, recunoscînd că e drept să ucizi un animal cu patru picioare, pentru a salva viaţa unor fiinţe omeneşti. Unde mai pui că ceea ce spuneaţi adineauri de lupi se poate adeveri, un motiv în plus ca să tăiem cerbul ăsta şi să aruncăm resturile în rîu ; altminteri ne pomenim aici cu o haită-ntreagă de lupi, pe stînci, urlînd ca şi cum ne-ar face vinovaţi pentru fiecare îmbucătură pe care o s-o mîncăm. De altfel, deşi limba delawarilor este ca o carte de nedescifrat pentru irochezi, ticăloşii aceia vicleni au destul instinct ca să priceapă de ce urlă un lup în puterea nopţii.

În timp ce făcea aceste observații, vînătorul adunase cele cîteva scule de care avea nevoie și, terminînd ce avea de spus, îi părăsi pe călători, însoțit de cei doi mohicani, care păreau că-i înțeleg toate gîndurile fără să fie nevoie să le dea explicații. Tustrei dispărură pe rînd, parcă înghițiți de stînca neagră ce se înălța la cîțiva stînjeni de la marginea apei.

CAPITOLUL VI

Din cîntecele care odinioară
Erau atît de dragi Sionului,
Pe cele mai frumoase le cîntară,
Ca să te-nchine Domnului.
BURNS

Heyward şi cele două femei notară această dispariţie misterioasă cu o ascunsă îngrijorare ; deşi atitudinea albului nu le dăduse pînă acum nici un prilej de bănuială, îmbrăcămintea lui grosolană, tonul său dîrz şi îndrăzneţ, înverşunarea cu care putea să-şi urască vrăjmaşii, faptul că nu cunoşteau firea celor doi indieni atît de tăcuţi erau destule motive pentru a isca neîncrederea în sufletele-n care trădarea călăuzei indiene stîrnise nu de mult atîta nelinişte.

Singur maestrul de muzică privea nepăsător la tot ce se întîmpla. Se aşezase pe vîrful unei stînci şi părea cufundat în gînduri nu prea plăcute, judecînd după suspinele pe care le scotea în fiecare minut. Curînd se auzi un zgomot surd — ca şi cum cineva ar fi vorbit în fundul pămîntului — şi imediat o lumină izbi ochii călătorilor, dezvăluindu-le tainele acestei ascunzători.

La capătul unei peşteri săpate adînc în stîncă — a cărei lungime părea mult mai mare în perspectivă şi din pricina luminii prin care era văzută — stătea vînătorul, ţinînd în mînă o torţă dintr-o ramură groasă de pin. Razele vii, căzînd în plin pe chipul său bronzat, şi veşmintele-i neobişnuite îi dădeau o înfăţişare de romantism sălbatic, datorită costumului său ciudat, a musculaturii care părea de fier şi amestecului bizar de perspicacitate, de vigilenţă şi simplitate, pe care trăsăturile feţei îl exprimau de la prima vedere.

La cîțiva pași înaintea lui se afla Uncas, care putea de asemenea fi văzut foarte bine. Călătorii priviră cu îngrijorare statura dreaptă și suplă a tînărului mohican, ale cărui atitudini și mișcări aveau o grație naturală. Purta un costum verde de vînătoare, la fel cu acel al omului alb, însă ceea ce atrăgea atenția erau ochii negri strălucitori, mîndri și dîrzi, teribili și calmi totodată. Chipul, cu trăsături regulate, avea culoarea caracteristică rasei sale, în toată puritatea ei : avea o frunte înaltă, frumos boltită, și un cap trufaș pe care nu se vedea decît un smoc de păr.

Pentru prima dată, Duncan Heyward și însoțitoarele sale aveau răgazul să contemple trăsăturile pronunțate ale unuia din cei doi indieni pe care îi întîlniseră într-o împrejurare atît de deosebită ; ei se simțiră mult mai liniștiți văzînd expresia mîndră și hotărîtă — deși sălbatică — a chipului tînărului mohican. Se convinseră astfel că aveau în fața ochilor un om foarte simplu, dar în nici un caz un mișel dispus să-i trădeze. Naiva Alice îl privea cu aceeași admirație pe care ar fi acordat-o unei statui grecești, peste care o minune ar fi suflat duhul vieții ; cît despre Heyward, deși obișnuit să vadă adesea corpurile perfecte ale indienilor, își exprimă deschis admirația față de un specimen atît de perfect și bine proporționat.

— Cred, — îi șopti Alice, — că am să dorm liniștită sub paza unui străjer atît de voinic și de curajos. Firește, Duncan, scenele îngrozitoare de tortură, despre care am auzit atît vorbindu-se și am citit în cărți, nu se pot petrece în prezența unor asemenea ființe.

— Acestea sînt calități naturale ce se pot întîlni într-adevăr la acest popor straniu, — răspunse maiorul, — și sînt de acord cu dumneata, Alice ; o frunte și niște ochi ca aceștia sînt mai curînd făcuți să intimideze decît să înșele. Totuși, să nu ne amăgim pe noi înșine, pretinzînd de la acest popor alte virtuți decît acelea ce sînt proprii sălbaticilor. Exemple strălucite de calități neobișnuite sînt destul de rare la creștini, și cu atît mai mult la indieni.

Să sperăm totuşi, pentru onoarea naturii umane, că asemenea însuşiri se pot găsi şi printre indieni şi că acest tînăr mohican nu ne va înşela aşteptările, fiind pentru noi ceea ce ne arată toată înfăţişarea lui : un prieten curajos şi credincios.

— Aţi vorbit cum trebuie, maior Heyward ! zise Cora. Privindu-l pe acest copil al naturii, cine s-ar putea gîndi la culoarea pielei sale ?

O tăcere de cîteva momente — în care maiorul păru oarecum încurcat — urmă acestei observaţii. O întrerupse vocea vînătorului, care strigă călătorilor să intre în peşteră.

— Focul începe să lumineze prea tare şi ar putea să-i aducă pe mingaşi pe urmele noastre, le spuse după ce intrară. Uncas, întinde pătura la intrare, să nu vadă ticăloşii lumina ! N-o să avem o cină aşa cum s-ar cuveni unui maior din regimentul Royal Americans, însă am văzut detaşamente din acest corp, care erau foarte mulţumite să mănînce vînat crud, chiar şi fără condimente [1]. Chipurile aici avem sare din belşug după cum vedeţi, şi iată şi focul datorită căruia o să facem o friptură straşnică. Uite şi nişte ramuri de saxafrax [2] pe care doamnele se pot aşeza. Nu sînt chiar atît de confortabile ca fotoliile lor de acaju, nu-s împodobite cu perne de puf, au în schimb

[1] În text : *relish*. În vorbirea obişnuită, condimentul unei mîncări se numeşte la americani *relish* şi se pare că se acordă mai multă importanţă condimentului decît mîncării. Aceşti termeni provinciali sînt puşi adesea în gura vorbitorilor, potrivit condiţiei lor sociale. Cei mai mulţi din aceşti termeni au un uzaj local, şi alţii sînt cu totul specifici categoriei de oameni cărcia îi aparţine personajului. În cazul de faţă, vînătorul se serveşte de acest cuvînt, făcînd aluzie la sare, cu care, din fericire, erau aprovizionaţi (n.a.).

[2] Arbust din familia laurului, a cărui rădăcină şi scoarţă produc substanţe aromate.

un miros mai plăcut [1]. Haide, prietene, nu te mai gîndi la bietul mînz ! Era o ființă nevinovată, care încă nu suferise. Moartea l-a scutit de povara șeii și de oboseala picioarelor.

Uncas făcu ceea ce i se ordonase, și cînd Ochi-de-Șoim tăcu, nu se mai auzi decît zgomotul cascadei, ca un tunet îndepărtat.

— Sîntem în siguranță în această peșteră ? întrebă Heyward. Nu-i pericol să fim surprinși ? Am fi la cheremul unui singur om înarmat, care s-ar posta la intrare !

O apariție spectrală înaintă prin spatele vînătorului și luînd din vatră o torță aprinsă o ridică în aer, pentru a lumina fundul acestui bîrlog. Alice scoase un strigăt înăbușit de spaimă, și chiar Cora se ridică grăbită. Însă Heyward le liniști, spunîndu-le că acel pe care-l vedeau era prietenul lor Chingachgook, indianul, care ridicînd o altă pătură, le arătă că peștera avea o a doua ieșire, apoi, plecînd cu torța, străbătu ceea ce s-ar putea numi o fisură largă în stîncă — în unghi drept cu grota în care se aflau — însă sub cerul liber, și ajunse la o altă peșteră, aproape la fel cu prima.

— Nu prind ei vulpi bătrîne ca Chingachgook și ca mine, într-o vizuină cu o singură intrare ! glăsui vînătorul, rîzînd. Puteți să vedeți acum dacă locul este înșelător. Roca e calcaroasă și toată lumea știe că nu-i dură și zgrunțuroasă, așa că la nevoie nu-i o pernă prea rea, cînd tufele și lemnul de brad sînt rare. Altădată, cascada cădea la cîțiva pași de locul unde ne aflăm și forma o pînză de apă la fel de frumoasă și regulată ca și Hudsonul. Însă timpul este un mare distrugător al lucrurilor măreț ! Aceste

[1] Un joc de cuvinte, care e foarte dificil de tradus. Acaju se zice în engleză *mahagony*. Ochi-de-Șoim îl pronunță : myhog-Guineea, ceea ce înseamnă : *porcul meu de Guineea*, și el adaugă saxafraxul are un miros cu mult mai plăcut decît cel al porcului de Guineea și al tuturor porcilor din lume (n.t.).

tinere doamne n-au avut încă prilejul să observe asta ; aspectul locului s-a deteriorat. Stîncile sînt pline de crăpături și piatra este pe alocuri mai poroasă, astfel că apa a pătruns prin ele, a format găuri, s-a retras, și-a croit un nou drum la sute de picioare, formînd pînă la urmă cascade care nu mai au nici o formă și nici putere.

— Și în ce parte a stîncilor ne aflăm ? întrebă maiorul.

— Ne aflăm aproape de locul unde Providența a făcut apelor întîiul lor făgaș, însă unde — după cît se pare — au fost prea rebele ca să mai rămînă. Cînd au găsit o rocă mai puțin tare de o parte și de alta, au părăsit albia, lăsînd-o seacă și au străpuns-o săpînd aceste două peșteri în care ne-am ascuns.

— Sîntem deci pe o insulă ?

— Da, cu o cascadă de fiecare parte, cu rîul deasupra și dedesubt. La lumina zilei o să vă conduc pe vîrful stîncii, ca să vedeți meandrele apei, care curge după toane. Ba sare, ba se prăvale, ba se strecoară, ba se avîntă ; într-un loc este albă ca zăpada, în altul verde ca iarba ; într-o parte formează torenți năvalnici, parcă ar vrea să crape pămîntul ; în alta murmură ca un pîrîiaș și are chef să formeze vîrtejuri și sapă-n rocă, așa, ca-ntr-o argilă. Tot cursul rîului pare zăpăcit. Întîi curge liniștit, ca și cum ar vrea să respecte vechea matcă ; însă de aici apele se despart, și curenți puternici se formează de-a lungul malurilor ; apele par că o iau înapoi, ca și cum le-ar părea rău că părăsesc sălbăticia pădurii, pentru a se amesteca cu apa sărată. Da, doamnă, acest voal la fel de fin ca o pînză de păianjen, pe care îl purtați în jurul gîtului, nu este decît o grosolană plasă de prins pește, pe lîngă desenele delicate pe care rîul le-a sculptat în unele locuri pe nisip, ca și cum, scăpînd de robie, a vrut să încerce tot felul de meșteșuguri. Și totuși la ce a ajuns ? După ce și-a făcut toanele ca un copil încăpățînat, mîna care l-a croit îl forțează să se reunească mai la vale și rîul,

întreg, pornește liniștit și se pierde în mare, unde i-a fost sortit să se verse de la începutul veacurilor.

Călătorii ascultaseră cu plăcere descrierea Glennului [1], făcută cu atîta claritate de vînător — în primul rînd fiindcă îi convenisese că acolo se aflau în deplină siguranță — dar nu puteau să prețuiască aceste frumusețí sălbatice la fel ca Ochi-de-Șoim. De altfel, situația lor nu le permitea să contemple frumusețile acelui loc ; și cum vînătorul, în timp ce le vorbea, nu-și întrerupse îndeletnicirile de bucătar decît pentru a le indica cu o furculiță știrbă direcția unor meandre ale fluviului, atenția le era atrasă de perspectiva mai directă — deși mai vulgară — a fripturii.

Cina completată cu cîteva delicatese pe care Heyward avusese prevederea să le ia din desagii purtați de cai, atunci cînd îi părăsiseră, fu deosebit de apreciată de trupa obosită. Uncas luă asupră-și să se îngrijească de tot ce aveau nevoie doamnele, făcîndu-le mici servicii, cu un amestec de grație și demnitate, lucru care-l amuză nespus pe Heyward, cu atît mai mult, cu cît el știa că aceasta constituie o abatere de la tradițiile indienilor, care nu permiteau războinicilor să se umilească făcînd vreo treabă casnică, mai ales pentru femeile lor. Totuși, deoarece pentru ei îndatoririle ospitalității erau socotite sacre,

[1] Cascadele Glennului sînt spre Hudson, la aproximativ 40 sau 50 de mile deasupra liniei mareelor, adică din locul unde rîul devine navigabil. Descrierea cataractei făcută de cercetașul nostru este pitorească și destul de corectă, deși folosirea apei pentru uzul vieții moderne a schimbat de atunci frumusețea acestor așezări. Insula stîncoasă și cele două peșteri sînt bine cunoscute călătorilor, acum prima susține pilonul unui pod care a fost construit peste rîu, chiar deasupra cascadei. Pentru a explica preferința lui Ochi-de-Șoim, trebuie să ne amintim că oamenii îndrăgesc lucrurile de care se bucură cel mai puțin. Astfel, într-o țară nouă, pădurile și celelalte frumusețí naturale — care în lumea veche erau păstrate ca ochii din cap — acum sînt pur și simplu distruse, pentru a fi „ameliorate", după cum se obișnuiește a se spune (n.a.).

această violare a obiceiurilor naționale și ignorarea demnității masculine nu stîrniră nici un comentariu.

Dacă însă în tovărășia lor s-ar fi găsit cineva mai puțin ocupat — rezervîndu-și rolul de observator — ar fi remarcat că tînărul șef nu era complet imparțial în serviciile ce le făcea celor două surori. E drept că el oferea Alicei cu politețea cuvenită vasul plin cu apă limpede și talerul de lemn, frumos cioplit, cu o bucată de vînat fript ; însă cînd făcea același lucru pentru sora ei, ochii-i negri se aținteau asupra chipului Corei cu o expresie de blîndețe, ce n-avea nimic din stăpînirea de sine cu care străluceau de obicei. O dată sau de două ori, fiind obligat să le vorbească spre a le atrage atenția în timp ce le servea, el se exprimă într-o engleză nițel stîlcită, dar destul de inteligibilă, cu un accent indian pe care vocea sa guturală și caldă îl făcu atît de plăcut [1], încît cele două surori îl priveau cu mirare și admirație. Cu prilejul celor cîteva cuvinte schimbate între ei se stabiliră astfel, după toate aparențele, relații destul de prietenești.

Totuși, chipul lui Chingachgook rămase grav și netulburat. Se așezase în locul cel mai luminat de văpăile focului, așa că oaspeții — care priveau adeseori cu neliniște — puteau să distingă bine trăsăturile vii ale feței, sub podoaba zugrăvelii lui războinice. Ei găseau că asemănarea tatălui cu fiul este izbitoare, firește ținînd seama de diferența de vîrstă și de urmele ce le lăsase pe înfățișarea fiecăruia oboseala și munca. Cruzimii obișnuite a expresiei îi făcuse loc acea liniște nepăsătoare, care pune stăpînire pe un războinic indian, cînd n-are prilejul să-și arate virtuțile. Totuși era ușor de observat — după înfățișarea ce o lua uneori chipul său oacheș — că nu trebuie să fie întărîtat prea mult, pentru ca tatuajele viu colorate

[1] Sensul cuvintelor indiene se determină, mai ales, după tonul pronunțării lor (n.a.).

de pe obraji — făcute pentru a-și intimida vrăjmașii — să-și afle justificarea.

În partea cealaltă a focului, privirile vînătorului erau mereu la pîndă ; el mînca și bea cu o poftă netulburată de teama primejdiei, însă vigilența sa era trează. De douăzeci de ori vasul sau halca de vînat rămaseră suspendate aproape de buze, în timp ce-și înclina capul pentru a asculta dacă nu se amestecă vreun sunet suspect în zgomotul asurzitor al cascadei, ceea ce, de altminteri, călătorilor noștri le reamintea mereu în ce situație periculoasă se află, făcîndu-i să uite pricinile de spaimă care i-au adus în insula unde trebuiseră să caute adăpost. Însă cum aceste dese pauze nu erau urmate de nici o observație, neliniștea momentană pe care le-o cauzau se risipea repede.

— Haide, prietene, gustă berea mea din pin de Canada ! zise vînătorul către sfîrșitul mesei, scoțînd dintr-un frunziș un mic butoiaș și întinzîndu-l cîntărețului care, așezat lîngă el, se-nfrupta din plin din friptură. O să te facă să uiți pe nenorocitul acela de mînz și o să vezi viața mai în roz. Beau pentru prietenia noastră și nădăjduiesc că o stîrpitură de cal n-o să semene discordia între noi. Cum te numești ?

— Gamut, David Gamut, răspunse maestrul de cînt, după ce își șterse gura cu dosul palmei, pregătindu-se să-și înece necazurile în băutura aromată ce i se oferea.

— Frumos nume, moștenit desigur de la niște părinți cinstiți ! replică vînătorul. Îmi place, deși numele albilor, în această privință, sînt departe de a prețui cît ale sălbaticilor. Cel mai mare laș pe care l-am cunoscut se numea Lyon, iar soția sa, Patience [1], avea o fire atît de cicălitoare, că v-ar fi făcut s-o luați la sănătoasa, mai avan ca un cerb fugărit de o haită de cîini. La indieni, dimpotrivă, un nume este o problemă de conștiință și arată cum e cel care-l poartă. Bunăoară, Chigachgook înseamnă „Șarpele

[1] Respectiv : Leul și Îngăduința (n.a.).

cel mare", nu pentru că ar fi în realitate un şarpe mare sau mic, însă i s-a dat acest nume deoarece cunoaşte toate ascunzişurile inimii omeneşti şi ştie, cu prudenţă, să tacă, lovindu-şi vrăjmaşii cînd se aşteaptă ei mai puţin. Şi care este meseria dumitale ?

— Umil maestru în arta psalmodiei.

— Poftim ?

— Îi învăţ să cînte pe tinerii recruţi din Connecticut !

— Ai putea să ai altă meserie. Căţelandrii aceia urlă cam prea mult prin pădure, tocmai unde ar trebui să-şi ţină răsuflarea, ca vulpea-n vizuină. Ştii să tragi cu puşca ?

— Mulţumesc cerului, n-am avut niciodată prilejul să utilizez instrumente ucigătoare !

— Poate ştii să mînuieşti compasul, să trasezi pe hîrtie cursul apelor şi linia munţilor neumblaţi, pentru ca cei ce vă urmează să-i poată recunoaşte, privindu-le planul ?

— Nu mă ocup cu asemenea lucruri !

— Păi, cu asemenea picioare, chiar un drum lung ar trebui să ţi se pară scurt ! Bănuiesc că uneori eşti însărcinat să duci ordinele urgente ale generalului.

— Nu ! Nu-mi urmez decît înalta mea vocaţie, dînd lecţii de muzică sacră !

— Ciudată vocaţie ! spuse Ochi-de-Şoim, stăpînindu-şi rîsul. Să-ţi petreci viaţa ca pasărea pisică [1], imitînd toate tonurile înalte sau joase care pot să iasă din gîtlejul omului ! Bine, prietene, îmi închipui că ai fost hărăzit cu talentul ăsta. Regret doar că n-ai unul mai util : de pildă, să fii bun ochitor ! Dar, haide, arată-ne ce ştii să faci în meseria dumitale ! Va fi un mod prietenesc de a ne spune noapte bună. Mai ales că e timpul ca aceste doamne să recapete forţe pentru călătoria lungă şi obositoare de mîine, căci va trebui să plecăm în zorii zilei, mai înainte ca maquaşii să înceapă să se agite.

[1] Pasăre cenuşie din America, cu creasta şi coada neagră, care măunâ ca o pisică (n.t.).

— Primesc cu mare plăcere, zise David, așezîndu-și pe nas niște ochelari cu ramă de fier și scoțînd din buzunar micul și neprețuitul său volum pe care i-l întinse Alicei. Ce poate fi mai potrivit și mai mîngîietor decît să mulțumim astă-seară cerului, după o zi în care ne-au pîndit atîtea pericole ? Nu mă acompaniați ?

Alice surîse afirmativ, însă privind pe Heyward roși și șovăi.

— De ce nu ? șopti maiorul. Firește, ceea ce vă propune acela ce poartă numele regelui-profet merită toată atenția într-un asemenea moment !

Încurajată de aceste cuvinte, Alice se hotărî să facă ce îi cerea David și ceea ce în același timp o îndemna pietatea, dragostea ei pentru muzică și propria-i înclinație. Deschiseră cartea la un imn, care era destul de potrivit cu situația în care se găseau călătorii. Poetul traducător, mărginindu-se să imite pe monarhul inspirat al lui Israel, redase cu fidelitate poezia strălucită a regescului psalmist. Cora afirmă că va cînta cu sora ei, așa că începură psalmul după ce David, potrivit obiceiului său, dădu tonul cu diapozitivul.

Melodia era gravă și solemnă. Cînd se înălța pînă la registrul vocilor armonioase ale celor două surori care se aplecau cu evlavie asupra micului volum, cînd cobora atît de jos, încît zgomotul cascadei părea un acompaniament firesc. David se vădi un dirijor priceput, conducînd potrivit locului unde se cînta ; și niciodată sunete mai pure n-au răsunat în văgăunile acestei peșteri. Indienii stăteau nemișcați, cu privirile ațintite în gol, și ascultau cu o atenție care parcă-i transformase în statui de piatră. Vînătorul, care la început își rezemase bărbia în mînă cu un aer total nepăsător, începu să asculte cu luare-aminte. Pe măsură ce strofele se succedau, chipul i se însenină. Gîndul îl purta către vremea copilăriei, cînd mai auzise asemenea psalmi în bisericile din colonii, cîntate însă de voci mai puțin suave. Înainte de sfîrșitul

psalmului, ochii i se umeziră și, dintr-un izvor care părea secat de mult timp, lacrimi mari prinseră să i se prelingă pe obrajii deprinși doar cu ploile furtunilor.

Cîntăreții tocmai intonau o melodie gravă, foarte tristă, pe care urechea o asculta cu atîta plăcere, cînd deodată un strigăt ce n-avea nimic omenesc, nici pămîntesc străpunse văzduhul și pătrunse nu numai în peșteră, ci și în străfundul inimii celor prezenți. Urmă o tăcere adîncă, de parcă acest zgomot înfiorător și extraordinar ar fi suspendat căderea apelor.

— Ce-i asta ? murmură Alice, după cîteva clipe de cumplită neliniște.

— Ce-i asta ? repetă Heyward, cu voce tare.

Nici vînătorul și nici indienii nu-i răspunseră. Ei ascultau ca și cum s-ar fi așteptat să-l audă repetîndu-se ; chipurile lor exprimau mirarea de care erau cuprinși. În sfîrșit vorbiră ceva în limba delawară, și Uncas ieși cu precauție din peșteră, prin intrarea opusă aceleia prin care călătorii intraseră. După plecarea lui, vînătorul răspunse în engleză la întrebarea ce i se pusese.

— Ce-o fi sau ce n-o fi, — zise, — nimeni n-ar putea să știe, deși Chingachgook și cu mine străbatem pădurile astea de mai bine de treizeci de ani. Credem că nu există țipăt de indian, sau de animal sălbatic, pe care urechile mele să nu-l fi auzit. Acum văd cît am fost de încrezut și de neștiutor.

— Nu-i oare strigătul de război al sălbaticilor, cînd vor să-și înspăimînte dușmanii ? întrebă Cora, aranjîndu-și voalul, cu o liniște pe care sora sa nu o împărtășea.

— Nu, nu ! răspunse vînătorul. Era un țipăt înfiorător, care aproape că avea ceva supranatural. Dacă auzi măcar o dată un strigăt de război, nu te poți înșela niciodată. Ei bine ? ! zise, văzînd că intră tînărul șef indian ; și căruia i se adresă în limba sa de baștină. Ce-ai văzut ? Se vede lumina prin pături ?

Răspunsul fu scurt — în aceeaşi limbă — şi păru categoric.

— Nu se vede nimic de afară, zise Ochi-de-Şoim, dînd nemulţumit din cap. Lumina de aici nu poate să se vadă de afară. Dumneavoastră care aveţi nevoie de somn, treceţi în cealaltă peşteră şi încercaţi să dormiţi, căci trebuie să ne sculăm înainte de răsăritul soarelui, ca să încercăm să ajungem la fortul Edward în timp ce mingaşii încă mai dorm.

Cora dădu exemplu surorii sale, cu o siguranţă care o făcu pe timida Alice să o urmeze. Totuşi, înainte de a pleca, îl rugă în şoaptă pe maior să le urmeze. Uncas ridică pătura, pentru a le face loc să treacă, şi cum surorile se întoarseră spre a-i mulţumi, ele văzură pe vînător înaintea focului care se stingea, cu fruntea sprijinită în mîini, ceea ce dovedea că era frămîntat de provenienţa zgomotului aceluia inexplicabil care le întrerupsese atît de neaşteptat rugăciunea de seară.

Heyward luă o creangă de brad aprinsă şi trecu în cealaltă peşteră, unde aşeză mica torţă, astfel ca să mai poată lumina. Pentru prima dată de cînd părăsiseră întăriturile fortului Edward, el se afla singur cu cele două însoţitoare.

— Nu ne părăsi, Duncan ! îl rugă Alice pe maior. Este imposibil să ne mai gîndim să dormim într-un loc ca acesta, cînd strigătul acela îngrozitor ne mai răsună în urechi.

— Să cercetăm mai întîi, — răspunse Heyward, — dacă sînteţi în siguranţă în această fortăreaţă, şi apoi să vorbim de celelalte.

El înaintă pînă în fundul peşterii şi găsi acolo o ieşire asemănătoare celei dintîi, de asemenea ascunsă cu pături, pe care le ridică şi respiră aerul curat şi proaspăt dinspre cataractă. Un braţ al apei curgea năvalnic chiar la picioarele lui, într-o matcă adîncă şi strîmtă, săpată în piatră deasupra lor ; apa parcă se întorcea înapoi, se frămînta,

clocotea, spumega și se azvîrlea apoi în prăpastia unei cascade. Acest zăgaz natural îi păru o barieră care avea să-i pună la adăpost de orice teamă.

— Natura a durat în această parte o stavilă de netrecut, zise, arătîndu-le această prăpastie întunecată, înainte de a coborî pătura. Și cum la cealaltă intrare știți că sînteți păzite de santinele curajoase și credincioase, nu văd de ce nu ați urma sfatul bunei noastre gazde. Sînt sigur că și Cora e de părerea mea, și somnul vă este necesar la amîndouă.

— Cora poate să recunoască înțelepciunea acestui sfat, fără să fie însă în stare să-l pună în practică, spuse sora mai mare, așezîndu-se lîngă Alice, pe o grămadă de ramuri și frunze de saxafrax. Chiar dacă n-am fi auzit acest strigăt înfricoșător, sînt destule motive pentru care nu putem dormi. Întreabă-te și dumneata, Heyward, cum am putea să uităm cît de neliniștit e tatăl nostru cînd se gîndește că fiicele lui, pe care le așteaptă de aseară, își petrec noaptea într-o pădure sălbatică, pîndite de atîtea primejdii ?

— Tatăl vostru este ostaș, Cora. El știe ce înseamnă pădurea și primejdiile ei.

— Dar e tată, Duncan, și natura nu-și uită drepturile...

— Cîtă blîndă îngăduință a arătat totdeauna față de dorințele, de capriciile mele ! exclamă Alice, ștergîndu-și ochii. Am fost nechibzuite și egoiste, surioară, cînd am pornit să-i facem această vizită. Nu trebuia să-i smulg consimțămîntul la această călătorie pripită, dar am vrut să-i arăt că, oricît l-ar neglija ceilalți, în aceste momente de grea încercare cel puțin copiii lui îi sînt devotați.

— Cînd a aflat că ați sosit la fortul Edward, — zise maiorul, — a căzut pradă unei cumplite lupte între teamă și iubirea de tată ; dar faptul că nu v-ați văzut vreme atît de îndelungată a făcut ca dragostea paternă să biruie curînd. „Curajul nobilei mele Cora o să le conducă, a spus el, și nu vreau să-i dezamăgesc speranțele.

Fie ca măcar o parte din dîrzenia ei să însufleţească pe acela ce are sarcina să apere onoarea suveranului nostru !"

— De mine n-a zis nimic, Heyward ? întrebă Alice, cu un fel de gelozie plină de afecţiune. Este imposibil să o fi uitat pe „mica lui Elsie !"

— Firește că da ! replică îndată tînărul ofiţer. A vorbit de dumneata în termenii cei mai afectuoşi şi a spus o mulţime de lucruri pe care nu mă încumet să le repet, dar pe care le simt cît sînt de adevărate ! Odată chiar a spus...

Duncan se opri, căci în timp ce privea stăruitor pe Alice — care se uita la el cu o afecţiune tandră, de teamă să nu piardă nici un cuvînt — acelaşi strigăt înfiorător se auzi a doua oară şi îi făcu să amuţească. Urmară cîteva minute de linişte mormîntală, şi toţi trei se priviră aşteptînd cu neliniște repetarea ţipătului. În sfîrşit, pătura care ascundea prima intrare se ridică încet şi apăru vînătorul ; pe chipul său începea să se citească neliniştea în faţa unui mister care părea să-i ameninţe cu un pericol necunoscut, împotriva căruia toată priceperea, curajul şi experienţa sa păreau să fie neputincioase.

CAPITOLUL VII

...Ei nu dorm; îi văd așezați pe stînca aceea
înaltă, un pîlc înfricoșător...
GRAY

— A mai rămîne astfel, cînd asemenea zgomote se aud în pădure, — zise Ochi-de-Șoim, — ar însemna să nu ne pese de un avertisment dat spre binele nostru. Aceste tinere doamne mai pot încă sta aici, însă mohicanii și cu mine ne ducem să străjuim pe stîncă, și cred că un anume maior din al șaizecilea regiment va binevoi să ne însoțească.

— Ne pîndește deci un pericol imediat ? întrebă Cora.

— Acel ce strigă așa de ciudat, spre a ne fi de folos, știe ce pericol ne paște. Cît despre mine, cred că m-aș împotrivi voinței cerului, dacă aș sta înmormîntat în peșteră, după ce mi se dau asemenea semnale. Pînă și acel biet suflet ce-și petrece viața cîntînd a fost zguduit de groaznicul urlet și, precum spune, „e gata de bătălie". Și dacă ar fi vorba de-o bătălie — treacă-meargă — ne mai pricepem noi și am scoate-o la capăt, însă, pe cît știu, atunci cînd strigăte de astea străbat văzduhul, ele prevestesc un altfel de război.

— Dacă temerile noastre, dragă prietene, se leagă de primejdiile vreunei calamități supranaturale, — zise Cora dîrză, — nu-i un motiv prea serios să ne alarmăm. Sînteți sigur că vrăjmașii noștri n-au scornit vreun nou mijloc de a ne înspăimînta, pentru ca victoria lor să fie mai ușoară ?

— Doamnă, — răspunse grav cercetașul, — am ascultat timp de treizeci de ani toate zgomotele ce se pot auzi

în pădure ; le-am ascultat cu toată luarea aminte a celui a cărui viață depinde prea adesea de ascuțimea auzului. Nici răcnetul panterei, nici glasul păsării-pisică, nici orice diavolească născocire a mingașilor n-ar putea să mă păcălească. Am auzit pădurile gemînd ca niște oameni mîhniți, am auzit tunetul bubuind în văzduh, am auzit freamătul vîntului printre ramurile decojite și trăsnetul spintecînd cerul și scuipînd văpăi și scîntei, și niciodată nu m-am gîndit să aud altceva decît ceea ce-i dat de cel ce ține în mîna lui tot ce există. Însă nici mohicanii, nici eu — care sînt un alb „pur sînge" — nu ne putem dumeri de strigătul pe care l-am auzit. Socotim, așadar, că e un semnal dat spre binele nostru.

— Extraordinar ! exclamă Heyward, luîndu-și pistoalele pe care le pusese într-un colț al peșterii, cînd intrase. Fie că-i semn de pace sau de război, trebuie să-i acordăm toată atenția. Arată-mi drumul, prietene ! Te urmez !

Cînd ieșiră din peșteră către locul de trecere ce separa cele două grote, aerul împrospătat de apele tumultuoase ale rîului le dădu noi puteri. Vîntul sufla la suprafața apei, părînd că o face să se zvîrle mai cu putere în prăpastia în care se prăvălea cu un bubuit de tunet. Doar zgomotul acesta și vuietul tulburau liniștea și tăcerea nopții. Luna se înălțase pe cer și razele ei se oglindeau la răstimpuri în apele rîului, luminînd vîrfurile pinilor, dar stînca pe care erau cățărați rămăsese în umbră. În zadar fiecare din ei — profitînd de această slabă lumină — privea cu luare-aminte la cele două maluri, pentru a descoperi vreun semn de viață ce le-ar fi putut explica urletele îngrozitoare pe care le auziseră ; în lumina slabă și înșelătoare nu vedeau decît arbori neclintiți și stînci pleșuve.

— Pretutindeni nu domnește decît liniștea și tăcerea unei nopți încîntătoare ! șopti maiorul. Cora, cît de minunată ne-ar părea în alte împrejurări o asemenea priveliște ! Dacă am fi în siguranță, ceea ce îți provoacă acum teamă ar constitui o desfătare.

— Ascultă ! îl întrerupse Alice.

Acest sfat era inutil. Același strigăt țișni pentru a treia oară. Părea că izbucnește din străfundul apelor, din mijlocul fluviului și se răspîndește de acolo în pădurea din împrejurimi, repetat de toate ecourile stîncilor, descrescînd în cadențe tot mai depărtate.

— Dacă știe careva ce creatură poate să urle așa — zise Ochi-de-Șoim, — îl rog să-mi spună, căci eu socotesc că nu-i de pe acest pămînt !

— Iată, eu am să te dezamăgesc ! zise Duncan. Recunosc perfect acest urlet, fiindcă nu o dată l-am auzit pe cîmpul de bătaie, în împrejurări ce se ivesc adesea în viața unui soldat. E strigătul înfricoșat al unui cal în agonie, provocat fie de suferință, fie de vreo spaimă înfiorătoare. Sau calul meu este acum sfîșiat de vreo fiară sălbatică, sau se află într-o primejdie din care știe că nu poate să mai scape. Nu mi-am dat seama cînd eram în peșteră, dar acum, aici, în aer liber, sînt sigur că nu mă înșel.

Cercetașul și cei doi tovarăși ai săi ascultară această simplă explicație cu vădita ușurare a unor inși care, aflînd lucruri noi, simt în același timp cum li se risipesc în fine gîndurile negre. Cînd deslușiră adevărul, cei doi își manifestară uimirea și bucuria, exclamînd : „uf !“, iar Ochi-de-Șoim — după ce chibzui nițel — răspunse maiorului :

— Nu pot să neg ceea ce spuneți, căci nu mă prea pricep la cai, deși nu duceam lipsă de ei în ținutul unde m-am născut. Poate că vreo haită de lupi s-a cățărat pe stîncă și caii înfricoșați cer ajutor omului, în felul lor. Uncas, sări în luntre și du-te de aruncă o torță aprinsă în mijlocul haitei ; altminteri, din pricina fricii, lupii vor sfîșia animalele și tocmai mîine nu o să avem caii, cînd va trebui să călătorim cît mai repede.

Tînărul șef indian coborî pe malul apei și tocmai se pregătea să sară în luntre spre a executa ordinul, cînd un hăulit care dură cîteva minute, pînă se pierdu în fundul pădurii, vesti că lupii abandonaseră prada, cuprinși de o

spaimă subită. Uncas se reîntoarse îndată să se sfătuiască pe şoptite cu tatăl său şi cu vînătorul.

— Am fost din nou în seara asta, — vorbi Ochi-de-Şoim, — ca vînătorii care n-au cunoscut semnele cerului, iar soarele i-a ocolit zile în şir ! Abia acum începem să vedem semnele după care trebuie să ne orientăm, iar poteca noastră e plină de spini. Aşezaţi-vă în umbra fagului de colo, e mai deasă decît a pinilor şi să ne lăsăm în grija Domnului. Nu vorbiţi decît în şoaptă şi ar fi poate mai bine ca o vreme fiecare să stea de vorbă doar cu gîndurile lui.

Vorbirea şi purtarea cercetaşului le produse o vie impresie, deşi nu se arăta prea înfricoşat. Era clar că slăbiciunea trecătoare, căreia îi căzuse pradă, dispăruse datorită explicaţiei unui mister pe care experienţa lui se dovedise neputincioasă să-l dezlege, şi deşi se mai aflau într-o situaţie grea, era iarăşi înarmat cu obişnuita lui energie. Mohicanii păreau că împărtăşesc aceeaşi stare de spirit şi se aşezară la o oarecare distanţă unul de altul, ca să poată supraveghea din umbră, cu toate precauţiile, cele două maluri ale rîului.

În asemenea împrejurări, firește, călătorii noştri îşi imitară călăuzele. Heyward se duse în peşteră şi luă cîteva grămezi de saxafrax, pe care le aşternu în locul strîmt care despărţea cele două încăperi, şi invită pe cele două surori să şadă aici, la adăpost de gloanţele sau săgeţile ce ar fi putut fi trase de pe malurile rîului. După ce le linişti, asigurîndu-le că nu le poate ameninţa nici o primejdie, se aşeză în imediata lor apropiere, spre a le putea vorbi foarte încet. David, după exemplul oamenilor pădurii, îşi strecură picioarele lui mari într-o crăpătură a stîncii, ca să nu fie zărit.

Trecu astfel o bună bucată de vreme fără să se întîmple nimic deosebit. Luna ajunsese la zenit, şi blînda ei lumină cădea aproape perpendicular pe cele două surori, adormite una în braţele celeilalte. Heyward le înveli cu şalul cel

mare al Corei, lipsindu-se astfel de o privelişte care-l încînta şi căută la rîndu-i să-şi înjghebeze un culcuş pe stîncă. David începuse să tragă nişte sforăituri, de care urechea sa delicată s-ar fi simţit jignită, dacă ar fi putut să le audă. Într-un cuvînt, afară de Ochi-de-Şoim şi mohicani, toţi ceilalţi se lăsară pradă somnului.

Însă ocrotitorii lor neobosiţi nu slăbiră o clipă paza. Nemişcaţi, ca stînca din care păreau că fac parte, doar privirile li se roteau neîncetat de-a lungul liniei întunecate, formată de arborii de la liziera pădurii ce mărginea cele două maluri ale rîului. Nu făceau nici un zgomot şi, oricît de atent te-ai fi uitat la ei, nu le-ai fi simţit nici măcar răsuflarea. Desigur, această prudenţă, excesivă în aparenţă, era determinată de o experienţă pe care n-ar fi putut-o înşela vrăjmaşii lor, oricît de dibaci ar fi fost ; dar, cu toată straja lor, nu descoperiră nici un pericol. În sfîrşit, luna coborî spre orizont şi o lumină pală vesti revărsatul zorilor, pe sub vîrful arborilor de la cotitura pe care o făcea rîul în apropiere.

Atunci, pentru prima oară Ochi-de-Şoim se însufleţi ; vînătorul se ridică, alunecă tîrîndu-se de-a lungul stîncii şi-l trezi pe maior.

— E timpul să plecăm, îi şopti. Treziţi doamnele şi fiţi gata să urcaţi în luntre îndată ce dau semnalul !

— Ai petrecut o noapte liniştită ? îl întrebă Heyward. Cît despre mine, cred că somnul mi-a biruit dorinţa de a sta de veghe.

— Totul e la fel de liniştit ca la miezul nopţii, răspunse Ochi-de-Şoim. Tăcere, dar grăbeşte să fim gata de orice !

Cît ai clipi, maiorul se ridică şi trase şalul ce acoperea pe cele două surori. La această mişcare, Cora se trezi şi întinse mîna, ca şi cum ar fi vrut să-l îndepărteze, în timp ce Alice murmura cu o voce caldă : „Nu, tată, nu am fost părăsite ! Duncan era cu noi".

— Da, fermecătoare şi nevinovată făptură, — şopti tînărul, — Duncan este cu voi şi, atît timp cît va fi în

viață, atît timp cît vreo primejdie o să vă amenințe, n-o să vă părăsească niciodată ! Alice, Cora, treziți-vă ! A sosit momentul să plecăm.

Un strigăt de spaimă a celei mai tinere dintre surori și chipul încremenit de groază al celeilalte, care se ridicase în picioare, fură singurul răspuns ce-l primi, căci abia terminase de vorbit, cînd strigăte și urlete înfiorătoare răsunară de pretutindeni, făcînd să le înghețe sîngele în vine. Parcă toți dracii iadului se răspîndiseră în văzduh și își manifestau furia barbară prin răcnetele cele mai sălbatice. Nici nu puteai deosebi dincotro veneau ; umpleau pădurea, rîul, stîncile și răzbăteau pînă în fundul peșterilor și în văzduh. David se sculă cît era de lung și, astupîndu-și urechile cu amîndouă mîinile, strigă : „Ce larmă ! Cu urlete ! Parcă iadul și-a deschis porțile !"

O duzină de fulgere străluciră în același timp pe malul opus ; tot atîtea detunături urmară imediat, și sărmanul cîntăreț se prăbuși în nesimțire, în același loc unde adineauri ațipise atît de imprudent. Cei doi mohicani răspunseră curajos, cu strigăte de război, la noile țipete de victorie pe care le scoseseră dușmanii lor, văzîndu-l doborît pe David. Urmă un schimb de împușcături, însuflețit și repede ; însă luptătorii — și de o parte și de alta — erau prea dibaci și prevăzători pentru a se expune gloanțelor.

Maiorul — crezînd că fuga este singura lor salvare — aștepta cu nerăbdare să audă zgomot de lopeți. Rîul curgea la fel de repede, dar pe apă nu se vedea nici o barcă. În mintea lui se înfiripă bănuiala că vînătorul îi părăsise fără milă. Tocmai atunci o dîră de lumină țîșni de după o stîncă din spatele lui, și urletul de agonie ce-i urmă îi dădu de veste că glonțul ucigaș fusese tras de pușca cea lungă a lui Ochi-de-Șoim și că-și atinsese ținta. După acest prim eșec, asediatorii se retraseră îndată și pre-

tutindeni domni iarăşi tăcerea dinainte de izbucnirea tumultului.

Maiorul profită de primul moment favorabil, pentru a-l transporta pe sărmanul David în grota strîmtă, unde se adăpostiseră cele două surori. Într-un minut, toată mica trupă se reuni aici într-o precară siguranţă.

— Bietul om a scăpat nescalpat, — zise calm vînătorul, trecînd mîna prin părul lui David, — dar a dovedit cu prisosinţă ce-nseamnă să ai limba prea lungă şi mintea prea scurtă ! Nu-i de-a dreptul nebunie să-ţi arăţi unor sălbatici înfuriaţi cogeamite trup pe vîrful unei stînci pleşuve ? Mă întreb dacă a scăpat cu viaţă !

— N-a murit ? întrebă calmă Cora, căutînd să-şi ascundă tulburarea. Putem face ceva ca să uşurăm suferinţele acestui nenorocit ?

— Nu vă temeţi, trăieşte ! Are să mai zacă niţeluş şi are să se trezească ceva mai înţelept. Asta pînă cînd îi va suna de-a binelea ceasul, spuse Ochi-de-Şoim, privind pieziş pe David, în timp ce îşi încărca puşca, cu un sînge rece de admirat. Apoi se adresă lui Uncas :

— Du-l în peşteră, Uncas, şi întinde-l pe saxafrax. Cu cît o să zacă mai mult, cu atît o să fie mai bine pentru el, căci mă îndoiesc să-şi poată găsi aici, pe stînci, un locşor unde să-şi adăpostească cotonoagele astea lungi ; iar cu cîntările lui nu le va putea ţine piept irochezilor.

— Crezi că au să atace din nou ? întrebă Heyward.

— N-aş putea să cred că un lup înfometat s-ar mulţumi să înfulece doar o îmbucătură. Aşa obişnuiesc ei să se retragă, cînd nu reuşesc să surprindă vrăjmaşii. S-au oprit pentru că au pierdut un om, însă vor reveni cu noi şiretlicuri, ca să ne împresoare şi să-şi facă trofee din scalpurile noastre. Marea noastră speranţă este să putem rezista pînă cînd Munro ne va trimite ajutor. Să dea dumnezeu să ne trimită întăriri cît mai curînd, sub comanda unuia care să cunoască bine obiceiurile indienilor !

În timp ce vorbea astfel, peste chipul său trecuse o umbră adîncă de neliniște, ce se risipise însă îndată.

— Ai auzit, Cora, ce soartă ne așteaptă, — zise Duncan, — dar știi că tatăl tău e neliniștit de absența voastră și asta îmi dă nădejdea că experiența lui va reuși să ne salveze. Haide, deci, cu Alice în peșteră, unde cel puțin veți fi la adăpost de gloanțele fioroșilor noștri dușmani, dacă ne mai atacă, și veți putea da nenorocitului nostru tovarăș, îngrijirile necesare, după îndemnul inimii voastre bune.

Surorile îl urmară în a doua peșteră, unde David părea că începe să-și vină în fire. După ce îl lăsă pe cîntăreț în seama lor, maiorul se pregăti să plece.

— Duncan !... îl chemă cu glasul tremurînd Cora, cînd era gata să iasă din grotă.

El se opri și întoarse capul. Chipul Corei era de o paloare cadaverică, buzele-i tremurau și îl privea atît de intens, încît alergă îndată la ea.

— Amintește-ți, Duncan, cît de prețioasă e pentru noi viața dumitale, nu uita că un tată ți-a încredințat ce are mai scump pe lume. Gîndește-te că totul depinde de *prudența dumitale și, mai ales, nu uita,* — *adăugă ea,* îmbujorîndu-se, — cît de drag ești celor ce poartă numele de Munro.

— Dacă în adevăr ceva poate să mă facă să țin mai mult la viață, este tocmai o asigurare atît de mîngîietoare ! răspunse maiorul, întorcînd fără să vrea ochii spre Alice, care-l privea-n tăcere. Gazda noastră vă poate însă confirma că, în calitate de maior al celui de al șaizecilea regiment, sînt chemat să particip direct la această luptă. Misiunea noastră este totuși ușoară : e vorba doar să ținem la respect, timp de cîteva ceasuri, o haită de cîini sîngeroși.

Fără să mai aștepte răspunsul, se smulse farmecului ce îl reținea lîngă cele două surori și se duse la vînător și

tovarășii lui, pe care îi găsi în strîmtul pasaj ce unea cele două peșteri. Cercetașul tocmai îl dăscălea pe tînărul mohican.

— Ascultă, Uncas, — zicea vînătorul, — prea îți risipești praful de pușcă! Pui o încărcătură prea mare și smucitura puștii te face să greșești ținta. Puțin praf de pușcă, puțin plumb și o țeavă lungă — iată ce trebuie, ca să smulgi unui mingo urletul de moarte. Cel puțin asta m-a învățat experiența! Haide, haide, fiecare la postul său, căci nu se știe niciodată cînd și unde un maqua [1] își va ataca dușmanul.

Cei doi indieni se îndreptară liniștiți spre postul lor de veghe, acolo unde petrecuseră toată noaptea, și se așezară la oarecare depărtare unul de altul, în crăpăturile stîncilor care dominau cascada. Vînătorul se repezi cu iuțeala cerbului și urmat de Heyward se postară lîngă o tufă de pini piperniciți, care prinseseră rădăcini în mijlocul micii insule. Ei se ascunseră cît putură mai bine, printre mărăcini și pietre. În spatele lor se înălța o stîncă sferică golașă, izbită de apa fluviului, care se despărțea aici în două brațe ce se zvîrleau în prăpastia de care am pomenit. Cum zorii zilei luminau tot mai limpede, începură să se zărească cele două maluri, putîndu-se vedea și în pădure, pînă la oarecare depărtare.

Rămaseră mult timp așa de veghe la postul lor, fără ca nimic să trădeze intenția dușmanilor de a-i ataca din nou. Maiorul începu chiar să spere că sălbaticii — descurajați de eșecul primului lor atac — se lăsaseră păgubași. Cînd îndrăzni să împărtășească tovarășului său acest gînd încurajator, Ochi-de-Șoim răspunse dînd neîncrezător din cap.

[1] Ochi-de-Șoim dă diferite nume vrăjmașilor săi. Mingo și maqua sînt termeni de dispreț, iar irochez este denumirea franceză. Indienii utilizează foarte rar același nume cînd cei aparținînd diferitelor triburi vorbesc unii de alții (n.a.).

— Nu cunoașteți firea unui maqua — dacă socotiți că au să se retragă așa ușor, fără să aibă măcar scalpul unuia dintre noi. Azi dimineață urlau vreo patruzeci, și ei știu prea bine cîți sîntem aici, ca să renunțe așa curînd la pradă. Sst ! Ia priviți colo sus, în josul rîului, aproape de prima cascadă ! Să fiu al dracului dacă ticăloșii n-au cutezat să treacă înot ; și, spre nenorocirea noastră, au avut destul noroc ca să se mențină la suprafață și să ajungă la capul insulei. Tăcere, nu vă mișcați, altminteri, cu o învîrtitură de cuțit, au să vă smulgă părul de pe coroană.

Heyward înălță capul cu luare-aminte și văzu ceea ce pe bună dreptate i se păru o minune de dibăcie și curaj. Cu timpul, apa rosese stînca poroasă, făcînd cascada mai puțin abruptă și mai puțin perpendiculară decît sînt de obicei alte cataracte. Cîțiva dintre înverșunații lor inamici cutezaseră să se arunce în voia curentului, nădăjduind desigur că vor izbuti să ajungă înot la capul insulei, ca să-și surprindă victimele.

Tocmai cînd vînătorul tău, patru dintre ei își și arătară capul deasupra cîtorva trunchiuri de arbori duși de apă, ce se proptiseră într-un mal al insulei și care dăduseră, poate, și sălbaticilor ideea de a întreprinde acțiunea lor plină de primejdii.

Un al cincilea apăru mai încolo pîndind marginea cataractei ceva mai îndepărtată de conturul insulei. Încercînd să reziste curentului, acesta făcea eforturi zadarnice să ajungă la insulă ; tocmai întinsese un braț, să se agațe de însoțitorii săi, cînd vîrtejul apei îl învinse și azvîrlit în aer, cu brațele ridicate și cu ochii bulbucați, se prăbuși în hău. Un urlet de disperare se auzi din fundul prăpastiei, și apa îl înghiți. Apoi urmă o tăcere de mormînt.

Dintr-un impuls de generozitate, Duncan făcu un gest ca pentru a încerca să-l ajute pe cel ce pierea, dar se simți oprit de mîna de fier a cercetașului impasibil.

— Ce vrei să faci, — îl întrebă în șoaptă, dar hotărît ; Ochi-de-Șoim, — vrei să ne duci la moarte sigură, atrăgînd

atenţia mingaşilor unde ne aflăm ? Aşa am economisit o încărcătură de praf de puşcă ; şi muniţiile ne sînt la fel de preţioase ca răsuflarea pentru cerbul urmărit. Încarcă-ţi din nou pistoalele, căci umezeala aerului, pricinuită de cascadă, s-a transmis poate prafului de puşcă şi, îndată după ce trag, pregăteşte-te de o luptă corp la corp !

După acest avertisment duse un deget la gură şi scoase un şuierat lung, la care i se răspunse din partea cealaltă a stîncii, unde se aflau cei doi mohicani. Fluieratul făcu să apară la suprafaţa apei capetele înotătorilor, dar dispărură imediat. Auzind un zgomot uşor, maiorul întoarse capul şi-l zări pe Uncas, care, căţărîndu-se, ajunsese lîngă ei. Ochi-de-şoim îi spuse cîteva cuvinte în limba delawară şi tînărul se aşeză, cu o admirabilă prudenţă şi cu un calm desăvîrşit, acolo unde i se arătă. Heyward ardea de nerăbdare, însă vînătorul, chiar în acest moment critic, socoti necesar să dea tinerilor săi însoţitori o lecţie de trageri.

— Dintre toate armele, zise el, — o puşcă cu ţeava lungă, bine călită, este cea mai periculoasă cînd se află în mîini bune, deşi cere un braţ zdravăn, un ochi bun şi o încărcătură potrivită, ca să dea tot ce poate da. Armurierii nu se gîndesc destul la meseria lor cînd fac puşti de vînătoare, şi mai ales pistoalele astea care se numesc „scurte", fiindcă aceste jucării...

Fu întrerupt de Uncas, care exclamă :

— Uff, uff !...

— Îi văd, băiete, îi văd bine ! zise Ochi-de-Şoim. Se pregătesc să se cațere pe insulă, altfel nu şi-ar scoate piepturile roşii afară din apă. Ei bine ! Să vină ! adăugă, cercetînd din nou încărcătura şi cremenea puştii. Primul care înaintează merge la moarte sigură, fie el chiar Montcalm în persoană !

În clipa aceea, noi urlete izbucniră în pădure şi, la acest semnal, cei patru sălbatici părăsind adăpostul buştenilor care pluteau pe apă, năvăliră spre cei asediaţi. Heyward se pregătea să sară în întîmpinarea lor, însă calmul de

nezdruncinat al însoţitorilor săi îi domoli nerăbdarea. Cînd sălbaticii prinseră să treacă stîncile pe care izbutiseră să ajungă şi începură să înainteze scoţînd urlete înfiorătoare, puşca vînătorului se ridică încet în mijlocul pinilor. Răsună o detunătură, şi indianul care era în frunte — răsucindu-se-n aer ca un cerb rănit — căzu din înaltul stîncii.

— Acum, Uncas, — zise vînătorul, cu ochii scînteietori, trăgînd din teacă cuţitul cel mare, — atacă pe ticălosul care se află cel mai departe, şi noi vom avea grijă de ceilalţi doi !

Uncas se grăbi să asculte. Heyward dădu vînătorului unul din pistoalele sale şi traseră amîndoi, cînd socotiră momentul potrivit, însă amîndoi fără succes.

— Ştiam şi ţi-am spus-o ! bombăni cercetaşul, aruncînd cu dispreţ peste stînci „jucăria" pentru care n-avea nici o stimă. Haide, daţi năvală, cîini ai iadului ! Veniţi ! N-o să aveţi de a face cu o stîrpitură !

De-abia pronunţase aceste cuvinte, că îi ieşi în faţă un sălbatic cu o statură uriaşă şi cu un chip fioros. Pe Duncan îl atacă imediat altul, şi o luptă corp la corp începu. Ochi-de-Şoim şi adversarul său se apucară cu îndemînare unul pe altul de braţul înarmat cu cuţitul. Cîteva momente se măsurară cu privirea, fiecare străduindu-se din răsputeri să-şi elibereze braţul fără a da drumul adversarului. În cele din urmă, muşchii viguroşi şi căliţi ai albului izbîndiră asupra puterii neiscusite a duşmanului. Braţul acestuia cedă strînsorii aprige a cercetaşului care, liberîndu-şi brusc mîna dreaptă, înfipse cuţitul de oţel în inima vrăjmaşului său.

În acest timp, Heyward ducea o luptă mult mai periculoasă. De la primul atac, sabia i se frînsese de cuţitul adversarului ; acuma nu-i mai rămăsese decît nădejdea în forţa şi dîrzenia pe care ţi-o dă disperarea. Se lupta însă cu un duşman tot atît de dîrz. Din fericire, maiorul reuşi să-l dezarmeze, şi cuţitul sălbaticului se rostogoli pe stîncă-n jos. Acum rămînea să se vadă care dintre ei va

izbuti să-l arunce pe celălalt în prăpastie. În focul trîntei se apropiau din ce în ce mai mult de marginea acesteia şi Duncan îşi dădu seama că trebuie să apeleze la ultimele-i puteri, pentru a ieşi victorios. Luptînd pe viaţă şi pe moarte, ajunseră pe buza prăpastiei. Heyward simţea cum degetele sălbaticului i se împletesc tot mai strîns în jurul gîtului şi vedea foarte aproape obrazul cu un surîs hidos al acestuia, care părea să-i spună că preferă să piară cu el o dată, daccă nu izbuteşte să-l ucidă. Puterile îl părăseau încetul cu încetul şi îl cuprinse spaima. În clipa în care îşi dădu seama că e pierdut, între el şi sălbatic se ivi un braţ cu pielea roşie, strîngînd lama strălucitoare a unui cuţit ; apoi indianul slăbi deodată strînsoarea. Valuri de sînge îi ţîşniră din tendoanele tăiate ale mîinilor care-l sugrumau şi, în timp ce braţul salvator al lui Uncas îl trăgea pe Heyward înapoi, adversarul său, cu chipul descompus de furia înfrîngerii, se prăvăli în genune.

— Să ne adăpostim imediat ! strigă vînătorul, care tocmai atunci îşi răpusese duşmanul. Să ne adăpostim ! Ne e viaţa în joc ! Nu trebuie să credem că povestea s-a terminat !

Tînărul mohican scoase un strigăt de triumf, potrivit obiceiului tribului său, şi cei trei învingători coborîră de pe vîrful stîncii, la adăposturile lor de dinainte de luptă.

CAPITOLUL VIII

Răzbunătorii patriei tot mai așteaptă
GRAY

Avertismentul vînătorului era întemeiat. În timpul luptei pe care am descris-o, nici un strigăt nu însoțise vuietul cascadei ; s-ar fi zis că rezultatul bătăliei îi redusese la tăcere pe sălbaticii adunați pe malul opus, fiind obligați de mișcările iuți intervenite în poziția combatanților să nu deschidă focul, ceea ce ar fi putut fi la fel de fatal și unui prieten și unui dușman. Cînd însă sorții victoriei se vădiră, urlete de mînie și de răzbunare izbucniră dinspre liziera pădurii, umplînd văzduhul. Sălbaticii deschiseră un foc repede, ca și cum ar fi vrut să se răzbune pe stînci și arbori pentru moartea alor lor.

Chingachgook rămăsese la postul său în tot timpul luptei, cu o dîrzenie de nezdruncinat, și, fiind adăpostit, trăgea pe îndelete în sălbatici, cauzîndu-le mult rău. Cînd auzi strigătul de triumf al lui Uncas, tatăl încîntat își exprimă bucuria făcînd la fel. Apoi nu-și mai semnală prezența la postul său decît prin loviturile de pușcă pe care continuă să le tragă. Așa se scurseră cu iuțeala gîndului cîteva minute, în cursul cărora asediatorii trăgeau fie salve, fie lovituri răzlețe în jurul asediaților. Stîncile, arborii, tufele purtau urmele gloanțelor. Cu toate acestea, fiind bine adăpostiți în locul ales și menținut cu strictețe, David rămase singurul rănit între ei.

— Lasă-i să-și irosească praful de pușcă ! zise vînătorul, cu sînge rece, în timp ce gloanțele șuierau pe lîngă ei. Cînd or să termine vom avea de unde culege plumb, și

cred că bandiții or să se lase păgubași înainte ca aceste bătrîne stînci să fie fărîmate. Uncas, îți repet, pui o încărcătură prea mare de praf de pușcă ; niciodată o pușcă cu recul prea puternic nu nimerește-n țintă. Ți-am spus să ochești pe acest necredincios sub dîra albă a frunții : glonțul tău a trecut două degete deasupra. Mingașii sînt pe ducă, și omenia ne ordonă să zdrobim șarpele cît mai repede posibil.

Vorbise în engleză, și un zîmbet abia schițat al tînărului mohican dovedi că înțelegea această limbă și că pricepuse ce-i spusese Ochi-de-Șoim. Totuși nu răspunse și nu încercă să caute o justificare.

— Nu-ți dau voie să-l acuzi pe Uncas că n-ar avea chibzuință sau dibăcie ! zise maiorul. Adineauri mi-a scăpat viața cu atîta sînge rece și curaj, încît și-a făcut din mine un prieten, care n-o să uite niciodată ce-i datorează.

Uncas se ridică puțin, pentru a întinde mîna lui Heyward. În timpul acestei mărturii de prietenie, ochii tînărului sălbatic străluceau de o inteligență atît de vie, încît Duncan uită cine și cum era sălbaticul său tovarăș de luptă.

Ochi-de-Șoim privea cu o aparentă nepăsare manifestarea de afecțiune dintre cei doi tineri, apoi rosti calm :

— Prietenii își datoresc adeseori viața unul altuia, prin pustietăți. Îndrăznesc să spun că eu însumi am făcut oarecare servicii de acest fel lui Uncas, și-mi amintesc foarte bine că m-a scăpat de cinci ori de la moarte ; de trei ori luptînd cu mingașii, o dată pe cînd străbăteam Horicanul și ultima oară cînd...

— Iată o lovitură ceva mai bine ochită decît altele ! exclamă maiorul, făcînd o mișcare involuntară, în timp ce un glonț ricoșă într-o stîncă din imediata lui apropiere.

Vînătorul culese bucata informă de metal și, cercetînd-o cu grijă, zise dînd din cap :

— Ciudat ! Plumbii nu se turtesc în cădere ! Te pomenești că trag în noi din nori.

Uncas ridică îndată puşca spre cer şi Ochi-de-Şoim, urmărindu-i direcţia, găsi imediat explicaţia acestui mister. Un stejar stufos se înălţa pe malul drept al fluviului, chiar în faţa poziţiei lor.

Arborele, în căutare de spaţiu liber, era înclinat atît de mult în afară, încît crengile de sus atîrnau peste braţul cel mai apropiat al rîului.

Un sălbatic se urcase în copac şi de acolo domina acest adăpost, unde credea că nu-l pot ajunge gloanţele.

Noul duşman era numai pe jumătate ascuns în ramurile copacului care abia îi acopereau picioarele scurte şi noduroase, de parcă s-ar fi descoperit înadins să urmărească efectul tragerii lui mişeleşti.

— Diavolii ăştia or să se caţere şi-n cer, ca să ne sară în cap ! zise vînătorul. Nu trage încă, Uncas, aşteaptă să fiu gata şi eu, să deschidem focul din două părţi !

Uncas se supuse. Ochi-de-Şoim îi făcu apoi semn, şi gloanţele lor porniră deodată. Frunze şi bucăţi din scoarţa copacului se răspîndiră în vînt, însă indianul — pitit după trunchi — nu fu lovit, ba chiar, arătîndu-şi chipul cu un zîmbet fioros, mai trase o dată. Glonţul străpunse boneta vînătorului. Din pădure izbucniră din nou urlete sălbatice şi o grindină de plumbi începu iarăşi să şuiere peste capetele celor asediaţi, ca şi cum duşmanii lor voiau să-i împiedice să părăsească locul unde nădăjduiau că vor fi ucişi de gloanţele curajosului războinic din vîrful stejarului.

— Trebuie să punem ordine în treaba asta ! spuse vînătorul, uitîndu-se neliniştit în jurul său. Uncas, cheamă-l pe tatăl tău ! Avem nevoie de toate armele noastre, ca să-i venim de hac omidei din copacul acela.

Uncas dădu îndată strigăt şi, înainte ca Ochi-de-Şoim să-şi fi încărcat din nou puşca, Chingachgook se şi afla lîngă el. Cînd fiul său îi relată situaţia în care se aflau din cauza periculosului duşman, tatăl scoase un „uff !" de mirare, apoi nu mai arătă nici un semn de surpriză sau teamă. Vînătorul şi cei doi mohicani vorbiră puţin în limba

delawară, şi apoi se despărţiră pentru a executa de îndată planul ce-l stabiliseră.

De cînd fusese descoperit, luptătorul căţărat în stejar continuase să tragă neîncetat, deşi greşindu-şi ţinta. Vigilenţa duşmanilor săi îl împiedica să ochească bine căci îndată ce-şi descoperea o parte din corp, atrăgea asupra sa gloanţele mohicanilor şi ale vînătorului. Totuşi, loviturile lui se apropiau tot mai mult de ţintă ; Heyward — care era mai vizibil din cauza uniformei — avea hainele ciuruite de gloanţe, ultimul îl şi atinsese la un braţ, şi acum sîngera.

Încurajat de acest succes sălbaticul făcu o mişcare ca să-l ochească mai bine pe maior, gest care îi scoase la iveală picioarele prin frunzişul rar, la o şchioapă de trunchiul copacului. Ochii vigilenţi ai celor doi mohicani îl surprinseră la timp, şi împuşcăturile lor porniră în aceeaşi secundă, reunite într-o singură detunătură. De data aceasta, una din cele două lovituri, sau poate amîndouă, îşi atinseră ţinta. Sălbaticul voi să-şi retragă coapsa rănită, dar efortul pe care trebui să-l facă îi descoperi cealaltă parte a corpului. Iute ca fulgerul trase şi vînătorul, şi în aceeaşi clipă puşca îi scăpă huronului din mîini, iar omul căzu, nemaiputîndu-se sprijini. În cădere se agăţă însă cu mîinile de o creangă decojită, care se îndoi mult sub greutatea lui, dar nu se rupse, aşa că indianul rămase suspendat între cer şi prăpastia pe marginea căreia crescuse stejarul.

— Fie-ţi milă, mai trimite-i o-ncărcătură ! exclamă Heyward, întorcînd capul de la acest spectacol înfiorător.

— Nici un grăunte ! răspunse Ochi-de-Şoim. Moare sigur ! N-avem praf de puşcă de irosit ! Luptele cu indienii pot dura uneori zile întregi. Sînt în joc vieţile noastre sau ale lor, şi dumnezeu care ne-a făcut, ne-a învăţat să ţinem la pielea de pe capetele noastre.

Unui raţionament atît de judicios nu i se putea răspunde nimic. Urletele sălbaticilor încetaseră ; nu mai trăgeau şi toţi îşi aţintiseră privirile asupra nenorocitului aflat într-o

situație atît de disperată. Trupul i se bălăbănea din cauza vîntului și, deși nici nu se văicărea nici nu gemea, chipul său trăda groaza și disperarea, de cîte ori se întorcea cu ură de la distanța ce-i despărțea, spre dușmanii săi.

De trei ori, învins de milă, Ochi-de-Șoim ridică pușca, hotărît să-i scurteze agonia ; de trei ori, din prudență, puse patul puștii în pămînt. După cîtva timp, o mînă a huronului istovit se desprinse de creangă, și eforturile lui zadarnice pentru a se agăța din nou măreau grozăvia spectacolului. Vînătorul nu mai putu rezista. Trase cu iuțeala trăsnetului. Capul sălbatecului se aplecă pe piept, membrele zvîcniră, cealaltă mînă încetă să mai strîngă ramura de care se ținea și, căzînd în prăpastia căscată sub picioarele lui, nefericitul sălbatic dispăru pentru totdeauna.

Mohicanii nu scoaseră nici un strigăt de triumf ; se priviră, însă, ca și cum i-ar fi cuprins groaza. Un singur urlet se auzi din pădure, apoi o liniște adîncă. Ochi-de-Șoim părea ocupat numai de ceea ce făcuse, ba chiar își reproșă cu voce tare slăbiciunea de care dăduse dovadă.

— Parcă-s copil ! zise el. Era ultima mea încărcătură de pulbere și ultimul glonț. Mort sau viu, tot cădea pînă la urmă ! Uncas, aleargă la barcă și adu-mi repede cornul cu praf de pușcă ; e cel din urmă și, pe cît îi cunosc eu pe mingași, vom avea nevoie pînă la ultimul firicel.

Tînărul mohican plecă îndată, iar cercetașul porni să-și scotocească buzunarele și să-și scuture, nemulțumit, cornul gol. Acest examen — cu rezultate nu prea satisfăcătoare — nu dură pera mult, căci un strigăt ascuțit al lui Uncas îi atrase atenția. Deși urechea lui Duncan nu era prea experimentată, el înțelese că o altă nenorocire neașteptată îi pîndește. Neliniștit de soarta celor două surori lăsate în peșteră, se ridică imediat în picioare, fără să se mai gîndească la primejdia la care se expunea. Cei doi însoțitori — de asemenea uimiți și îngrijorați îl imitară, și tustrei dădură atît de repede buzna spre pasajul ce

separa cele două peșteri, încît gloanțele dușmanilor nu-și atinseră ținta. Strigătul lui Uncas le făcuse să iasă din grotă și pe cele două surori și chiar pe David, așa rănit cum era. Mica trupă se reuni în același loc și fu de ajuns să arunce o privire spre rîu, ca să-și dea seama de catastrofă, scoțîndu-l din stoicismul lui chiar și pe tînărul protector indian.

La o mică depărtare de stîncă se vedea lotca plutind către curent, împinsă de un indian care se ascundea în fundul ei. Îndată ce vînătorul îl zări, își propti pușca în umăr și, involuntar, apăsă pe trăgaci, însă cremenea scăpără doar o inutilă scînteie.

— E prea tîrziu ! exclamă cu ciudă și disperare. E prea tîrziu ! Pe ticălos îl duce curentul și chiar dacă am avea praf de pușcă, cu greu am putea să-l doborîm, pentru că plutește repede.

Tocmai cînd tăcu, îndrăznețul huron înălță capul de sub lotcă și, văzînd că nu mai era în bătaia puștii, ridică mîinile în sus, către tovarășii săi, și scoase un strigăt de triumf. Îndată i se răspunse cu urlete de bucurie de parcă un întreg sobor de draci se veseleau de prăbușirea unui suflet de creștin.

— Aveți dreptate să vă bucurați, feciori ai iadului ! zice Ochi-de-Șoim, așezîndu-se pe un vîrf de stîncă și împingînd cu piciorul arma-i nefolositoare. Puștile noastre — cele mai bune din cîte se află prin pădurile astea — nu mai prețuiesc acum nici măcar cît o creangă mîncată de cari sau niște coarne de cerb, lepădate anul trecut.

— Și ce o să ne facem ? Ce-are să fie acum ? întrebă Heyward, fără să-și piardă curajul, dar dorind să cunoască ce le mai rămînea de făcut.

Vînătorul nu-i răspunse decît arătîndu-și cu mîna părul capului, într-un fel atît de expresiv, încît nu mai era nevoie de cuvinte.

— N-am ajuns încă în situația asta, replică maiorul. Putem să ne apărăm în peșteră, să nu-i lăsăm să debarce.

— Cu ce ? întrebă calm Ochi-de-Șoim. Cu săgeţile lui Uncas ? Cu lacrimile femeilor ? Nu, nu, sînteţi tînăr, sînteţi bogat, aveţi prieteni ; aşa, ştiu că-i greu gîndul morţii. Însă, — adăugă, privind spre cei doi mohicani, — să ne amintim de sîngele nostru curat şi să dovedim acestor locuitori ai pădurii că albul poate să sufere şi să moară cu aceeaşi dîrzenie ca omul roşu, cînd i-a sosit ceasul.

Heyward — aruncînd o privire fugară în direcţia indicată de gestul vînătorului — văzu din atitudinea celor doi indieni că temerile lui cele mai grele se confirmă. Chingachgook, care se aşezase cu demnitate pe altă stîncă — îşi trăsese cuţitul şi *tomahawk*-ul de la brîu, îşi dăduse jos penajul de vultur şi îşi trecea mîna prin smocul de păr, ca şi cum s-ar fi pregătit pentru operaţia la care se putea aştepta oricînd. Chipul său era calm, deşi gînditor, şi ochii-i negri şi strălucitori îşi pierduseră însufleţirea din timpul luptei, avînd acum o expresie mai potrivită împrejurărilor.

— Situaţia noastră nu este încă disperată, zise maiorul. În orice moment ne pot sosi ajutoare. Cît despre duşmani, nu-i mai văd în împrejurimi ; s-au retras, au renunţat probabil la o luptă în care au recunoscut că au mult mai mult de pierdut decît de cîştigat.

— Poate să treacă un minut sau o oră, — răspunse Ochi-de-Şoim, — pînă ce şerpii ăştia blestemaţi ne vor ataca din nou, dar sînt pe aici, prin preajma noastră ! Oricum, tot vor veni, şi atunci va fi fără scăpare. Frate Chingachgoook — adăugă el, servindu-se de limba delawarilor, — am luptat acum împreună pentru ultima oară şi maquaşii vor scoate strigătul de izbîndă, ucigînd pe înţeleptul mohican şi pe Faţa-Palidă, care văd tot atît de bine noaptea ca şi ziua.

— Fie ca femeile mingaşilor să le plîngă moartea ! zise Chingachgook cu aerul său demn, obişnuit, şi cu o dîrzenie de neclintit. Şarpele-cel-Mare al mohicanilor a

pătruns în *wigwam*-urile lor și le-a otrăvit izbînda prin strigătele copiilor, ai căror părinți nu se vor mai întoarce niciodată ! De cînd s-au topit zăpezile, unsprezece războinici au fost doborîți, departe de mormintele părinților lor, și nimeni nu știe unde să-i găsească, atîta timp cît limba lui Chingachgook va rămîne mută. Lasă-i să tragă din teacă cel mai ascuțit cuțit, să învîrtească *tomahawk*-ul cel mai iute, căci cel mai primejdios dușman ce-l au se află în mîinile lor. Uncas, fiul meu, ultimul vlăstar al unei rase nobile, cheamă-i pe lași, spune-le să se grăbească, pînă nu-și pierd curajul și se vor transforma în femei !

— Își caută morții printre pești, răspunse vocea blîndă și gravă a tînărului șef indian. Huronii plutesc pe rîu împreună cu țiparii lunecoși și cad din stejari ca poamele coapte, gata de mîncare, și delawarii rîd !

— Da, da, încuviință cercetașul care ascultase ciudatele cuvinte ale celor doi indieni. Sîngele lor indian se înfierbîntă și vor să-i atîțe pe maquași, ca să-i ucidă mai repede. Cît despre mine, care am sînge de alb, voi ști să mor cum se cuvine să moară un alb : fără cuvinte jignitoare și fără păreri de rău.

— De ce să mori ? îi zise înaintînd spre el Cora, care pînă atunci, de spaimă, rămăsese rezemată de o stîncă. Drumul e acum liber ; puteți trece rîul înot. Fugiți în pădure, cu ajutorul lui dumnezeu ! Haide, plecați, oameni curajoși ! Ați înfruntat prea multe primejdii pentru noi ! Nu vă mai legați viața de soarta noastră nenorocită. V-ați făcut datoria cu prisosință !

— Nu-i cunoașteți pe irochezi, dacă socotiți că au lăsat drumul liber spre pădure ! răspunse Ochi-de-Șoim și adăugă simplu : E adevărat că dacă ne-am lăsa duși de curent, am ieși repede din bătaia puștilor lor, și nici glasul nu li l-am mai auzi.

— Atunci, de ce mai pierdeți vremea ? ! exclamă Cora. Săriți imediat în rîu ! De ce să măriți numărul victimelor unui dușman ce nu cunoaște mila ?

— De ce ? spuse vînătorul, privind mîndru în jurul său. E mai bine să mori împăcat cu tine însuți, decît să trăiești cu conștiința întinată. Ce i-am putea răspunde lui Munro, dacă ne-ar întreba unde i-am lăsat copiii și de ce i-am părăsit ?

— Du-te și spune că te-am însărcinat să ne trimită ajutoare urgente, zise, cu generoasă însuflețire, Cora. Spune-i că huronii ne-au tîrît în pustietățile dinspre nord, dar că poate să ne scape, dacă e prevăzător și acționează repede. Iar dacă ajutorul va sosi prea tîrziu, — adăugă emoționată Cora, cu vocea stinsă, — transmite-i ultimele noastre gînduri, asigură-l de dragostea și de binecuvîntarea celor două fete ale lui, spune-i să nu le plîngă sfîrșitul prea timpuriu și să aștepte cu o smerită încredere ceasul cînd cerul îi va îngădui să le întîlnească.

La aceste cuvinte, chipul vînătorului trădă o neliniște adîncă. O ascultase cu cea mai mare atenție, și cînd Cora termină de vorbit, își sprijini bărbia în mînă și tăcu un răstimp, ca și cum s-ar fi gîndit la propunerea ce i se făcuse.

— Aveți oarecare dreptate, — spuse el în sfîrșit, — și nu se poate afirma că această propunere nu e făcută în spirit creștinesc ; însă ceea ce poate fi bun pentru un indian, poate fi rău pentru un alb, pentru care numai corceala ar constitui o scuză. Chingachgook, Uncas, ați auzit ce-a spus femeia albă cu ochii negri ?

Rosti apoi cîteva cuvinte în delawară, și vorbele sale, deși pronunțate calm și resemnat, aveau un ton hotărît. Chingachgook îl ascultă cu obișnuita-i gravitate și păru că înțelege importanța celor ce i se spuseseră și că gîndește adînc. După ce șovăi un moment, înclină capul și cu patosul obișnuit al tribului său, dădu aprobativ din mînă, spunînd

în engleză : „Bine". Își puse din nou la brîu *tomahawk*-ul și cuțitul, se îndreptă tăcut spre marginea stîncii, dinaintea malului unde se aflau dușmanii, se opri un moment, arătă pădurile care erau dincolo, și spuse cîteva cuvinte în limba sa, indicînd drumul ce avea să-l urmeze. Apoi se aruncă în fluviu și peste puțin timp dispăru din ochii privitorilor.

Vînătorul își amînă puțin plecarea. Se adresă generoasei Cora, care respira mai ușurată văzînd succesul intervenției sale :

— Uneori tinerii sînt la fel de înțelepți ca și cei bătrîni. Ceea ce ați spus e foarte înțelept, ca să nu zic mai mult. Dacă sînteți atrași în pădure — adică acei dintre dumneavoastră care o să fie deocamdată cruțați — frîngeți cît mai multe ramuri în cale și călcați apăsat, ca să rămînă urme adînci de pași. Dacă cineva le poate observa, fiți sigur că acela va fi un prieten care nu vă va părăsi pînă la capătul lumii. Zicînd acestea, cercetașul luă mîna Corei, o strînse emoționat, își ridică pușca pe care o privi puțin cu melancolie și, după ce o ascunse cu grijă într-un mărăciniș, se avîntă spre malul apei, pe unde dispăruse Chingachgook. Stătu o clipă agățat de stînci — ca și cum ar fi șovăit — și, uitîndu-se în jurul său cu ciudă, exclamă :

— Dacă aș mai fi avut un corn de praf de pușcă, niciodată n-aș fi pățit o asemenea rușine.

La aceste cuvinte sări în rîu și dispăru repede, la fel ca mohicanul.

Toate privirile se ațintiră atunci spre Uncas, care rămăsese sprijinit de o stîncă, păstrîndu-și un calm desăvîrșit. După o scurtă liniște, Cora îi arătă rîul și îi spuse :

— Prietenii tăi n-au fost observați ! Probabil acum sînt în siguranță. De ce întîrzii să-i urmezi ?

— Uncas vrea să rămînă, răspunse foarte liniștit tînărul indian, în limba engleză.

— Pentru ca să mărești pericolul captivității noastre și să micșorezi șansele eliberării ? exclamă Cora, plecîndu-și ochii sub privirile arzătoare ale tînărului indian. Pleacă, tînăr generos ! continuă ea, dîndu-și seama de influența ce o avea asupra indianului. Pleacă și fii mesagerul nostru cel mai de încredere. Du-te și caută-l pe tatăl meu și spune-i că îi cerem să-ți pună la dispoziție mijloacele de a ne salva. Pleacă imediat, te rog, te conjur !

Chipul calm al lui Uncas se înnoră de tristețe, însă nu mai șovăi. Din trei sărituri ajunse pe marginea stîncii, se aruncă în rîu și nu-l mai văzură. Peste puțin îi zăriră capul apărînd în mijlocul șuvoiului, pentru ca să dispară îndată în depărtare.

Toate acestea se petrecură în numai cîteva clipe, devenite atît de prețioase. Imediat ce Uncas nu se mai zări, Cora se întoarse spre maior și îi spuse aproape tremurînd :

— Am auzit că ești un înotător iscusit, Duncan ! Te rog, nu mai pierde timpul și urmează bunul exemplu ce l-au dat aceste ființe generoase și credincioase.

— Asta așteaptă Cora Munro de la acel care s-a obligat să le apere ? întrebă Duncan, surîzînd cu amărăciune.

— Nu-i momentul să despicăm firu-n patru și să recurgem la sofisme ! exclamă Cora. Nu trebuie acum decît să chibzuim cît mai repede care-i datoria noastră. Nu poți să ne faci nici un serviciu în situația în care ne găsim, și e necesar să-ncerci să salvezi o viață atît de prețioasă pentru alți și mai apropiați prieteni ai dumitale.

Duncan nu răspunse nimic ; aruncă însă o privire îndurerată spre Alice, care se agățase de brațul lui ca un copil speriat.

— Gîndește-te ! continuă Cora, după o scurtă pauză, în care păru că luptă să înlăture temerile pe care voia să le ascundă. Moartea este tot ce ni se poate întîmpla mai

rău, şi este un tribut pe care orice făptură trebuie să-l plătească lui dumnezeu, atunci cînd i-o cere.

Heyward răspunse mîhnit şi nemulţumit :

— Cora, sînt multe lucruri mai rele decît moartea, de care poate să vă scutească prezenţa unui om gata la orice sacrificiu !

Cora nu răspunse nimic şi, acoperindu-şi faţa cu şalul, o luă de braţ pe Alice, care era aproape pierită de spaimă, şi intră cu ea în cea de a doua peşteră.

CAPITOLUL IX

Bucură-te în liniște: surîzi și alungă iubito gîndurile negre care-ți apasă fruntea neprihănită.
(*Moartea Agripinei*)

Liniștea subită și aproape magică ce urmă zgomotelor luptei, tulburată numai de vuietul cascadei, îl făcuse pe Heyward să-și închipuie că se trezea dintr-un vis ; și cu toate că tot ce văzuse și făcuse, toate evenimentele la care participase erau adînc săpate în mintea lui, îi era greu să creadă că aceasta era realitatea. Neștiind încă nimic despre soarta acelora care se avîntaseră încrezători în valurile repezi, ascultă mai întîi cu atenție dacă nu se aude vreun semnal, vreun strigăt de bucurie sau de durere, care să anunțe reușita sau sfîrșitul dezastruos al primejdioasei lor acțiuni. Dar în zadar ; o dată cu Uncas dispăruse orice urmă a celor întîmplate și orice veste despre soarta lor.

Chinuit de îndoială, Duncan uită de precauțiile ce-i fuseseră atît de des recomandate în timpul luptei și nu șovăi să înainteze pe buza prăpastiei ; dar nu putu distinge vreun semn care să-i spună dacă prietenii săi sînt în siguranță, ori că inamicii se apropie, sau sînt ascunși prin apropiere. Pădurea care mărginea rîul părea lipsită iarăși de orice suflare a vieții. În locul urletelor de mai înainte se auzea acum doar vuietul căderii de apă crescînd și descrescînd în curenții de aer ce străbăteau desăvîrșita puritate a naturii. O pasăre de pradă, cocoțată pe ramurile uscate ale unui pin putrezit, situat la oarecare distanță, care părea că fusese spectatorul imobil al luptei, își luă zborul în acea clipă și descrise în aer cercuri mari, în urmărirea vreunei prăzi nevăzute. În același timp o gaiță, al cărei țipăt stri-

dent fusese acoperit de strigătele sălbaticilor, spintecă iarăși liniștea, fericită că a fost lăsată în posesia domeniilor ei pustii. Aceste diferite semne ale singurătății făcură să pătrundă în inima lui Heyward o rază de îmbărbătare, și maiorul se simți gata să întreprindă ceva, încrezător în sorții izbînzii.

— Huronii nu se văd, spuse el apropiindu-se de David, care ședea pe un bolovan, cu spatele sprijinit de peretele de stîncă, încă năucit de lovitura pe care o primise ; să ne retragem în peșteră și să lăsăm restul în grija Providenței.

— Îmi aduc aminte doar că, împreună cu două frumoase doamne, am înălțat slavă lui dumnezeu, — zise maestrul de psalmodie, — dar de atunci judecata cerului m-a pedepsit pentru păcatele mele, fiindcă pare-mi-se că m-a cuprins un somn care nu era somn, și urechile mi-au fost sfîșiate de sunete discordante, de parcă natura și-ar fi uitat armonia, iar timpul lumii acesteia și-ar fi vestit sfîrșitul.

— Sărmane ! — spuse Heyward, — n-a lipsit mult ca sfîrșitul vremii dumitale pămîntești să fi sunat într-adevăr. Hai, vino după mine ! Te voi conduce într-un loc ferit, unde vei fi cruțat de orice alte sunete decît ale cîntărilor dumitale.

— Căderea aceasta de ape este ca o melodie, spuse David, apăsîndu-și mîna pe frunte. Sunetele cascadei sînt dulci urechilor mele ! Dar nu știu dacă nu mai plutesc încă prin aer strigătele acelea confuze și îngrozitoare, ca și cum spiritele tuturor procleților...

— Nu, acum nu, — îl întrerupse Heyward, nerăbdător, — urletele acelor demoni au încetat și sper că s-au retras. Acum este liniște deplină, nu se-aude decît apa fluviului. Intră deci în peșteră, unde vei putea cînta după pofta inimii !

David surîse melancolic, dar o sclipire de satisfacție îi străluci în ochi cînd auzi această aluzie la scumpa lui vo-

cație. Nu șovăi de loc să se lase condus într-un loc care să-i permită să-și cînte netulburat psalmii și sprijinit de brațul maiorului pătrunse în peșteră.

Prima grijă a lui Heyward — imediat după intrarea lor — fu să mascheze deschizătura cu un maldăr de saxafrax ; înapoia acestui slab meterez întinse păturile indienilor, ca s-o astupe și mai bine. Acum, numai o slabă rază de lumină străbătea în grotă, prin cea de a doua ieșire care era foarte strîmtă și care — cum am spus-o — dădea pe un braț al rîului, ce se întîlnea cu celălalt puțin mai jos.

— Nu-mi place, — spuse el, terminînd de baricadat intrarea, — acest principiu al indienilor de a înceta lupta în cazurile ce li se par desperate. Principiul nostru spune ca speranța să nu piară cît mai e viața ; asta e în orice caz o maximă care se potrivește mai bine cu firea soldatului. Cît despre dumneata, Cora, nu e nevoie să-ți adresez cuvinte de încurajare ; dîrzenia și judecata dumitale știu ce are de făcut o fată în aceste împrejurări. Dar n-am putea cumva să uscăm lacrimile domnișoarei care-ți plînge la piept ?

— Sînt mai liniștită, Duncan, spuse Alice, desprinzîndu-se din brațele surorii sale și încercînd să pară liniștită, cu toate că obrajii-i erau scăldați în lacrimi. Acum sînt mult mai liniștită. În acest loc singuratic nu avem desigur a ne teme de nimic ; cine ne-ar putea descoperi ? Să ne punem nădejdea în acești oameni inimoși, care s-au expus la atîtea primejdii ca să ne poată ajuta !

— Scumpa noastră Alice vorbește acum ca o adevărată fiică a lui Munro ! spuse Heyward, înaintînd și strîngîndu-i mîna. Cu asemenea exemple de curaj, orice bărbat ar roși dacă nu s-ar purta ca un erou ! Le conduse apoi în fundul peșterii și strînse cu putere în mînă pistolul ce-i mai rămăsese în timp ce încruntarea sprîncenelor arăta că era hotărît la orice. Dacă năvălesc huronii, nu vor pătrunde aici chiar așa ușor cum cred ei, murmură el. Și sprijinindu-se de stîncă așteptă desfășurarea evenimentelor, cu ochii mereu ațintiți asupra singurei ieșiri a adăpostului lor.

O liniște îndelungată urmă ultimelor cuvinte ale maiorului. Aerul proaspăt al dimineții pătrunsese în grotă, și influența lui binefăcătoare produsese un fericit efect asupra sufletului celor asediați.

Fiecare clipă care se scurgea, fără a aduce cu ea semnele unor noi primejdii, le aprindea în inimă pîlpîirea de speranță care licărea în fiecare, cu toate că nici unul dintre ei nu îndrăznea să împărtășească celorlalți o nădejde pe care clipa următoare ar fi putut-o spulbera.

Numai David părea străin de aceste emoții. O rază de lumină, pornită din strîmta ieșire a peșterii, îl arăta foarte ocupat cu răsfoirea cărțuliei lui, ca și cum ar fi căutat un psalm mai potrivit cu situația de acum. Probabil că se hotărîse să ia de bune cele spuse de maior, cînd îl adusese în peșteră. În sfîrșit, strădania lui își obținu recompensa. Fără apologie, fără explicație, exclamă deodată cu glas tare :

— „Insula Wight“ [1] — suflă în ciudatul lui diapazon, își încercă glasul prin cîteva sunete surde, pentru a-și găsi tonul just, și vocea-i armonioasă purcese apoi întru cîntarea pe care o anunțase.

— Nu-i primejdios ? întrebă Cora, întorcîndu-și brusc ochii negri către maior.

— Bietul om ! spuse Heyward, vocea îi e prea slabă ca să poată străbate prin zgomotul cascadei. Să-l lăsăm deci să se consoleze în felul lui, dat fiind că nu e nici un risc.

— Insula Wight ! repetă David, privind în jurul lui demn și mîndru, de parcă s-ar fi aflat printre școlarii lui. Este o arie frumoasă și are cuvintele foarte solemne. Să o intonăm deci cu tot respectul cuvenit !

[1] Este o caracteristică a psalmodiei americane ca ariile să se deosebească unele de altele prin nume de orașe sau provincii, cele mai apreciate fiind : Danemark, Loraine și insula Wight (n.t).

După ce-și îngădui un moment de tăcere, în scopul de a atrage și mai mult atenția auditorilor săi, cîntărețul începu să cînte ; glasu-i, mai întîi scăzut, devenea din ce în ce mai puternic, încît peștera se umplu de sunete armonioase produse de vocea lui de trei ori mai tremurătoare decît glasul său debil obișnuit. Melodia pe care slăbiciunea vocii o făcea parcă mai mișcătoare, îi cuceri încetul cu încetul pe cei ce o ascultau, făcîndu-i să treacă cu vederea proasta traducere a textului, pe care Gamut îl alesese cu atîta grijă. Alice își șterse lacrimile fără să-și dea seama și-și opri ochii înduioșați asupra palidului cîntăreț, cu o încîntare sinceră pe care nu căuta s-o ascundă. Cora surîse aprobator la eforturile pioase ale aceluia care purta numele poetului iudeu, în vreme ce Heyward, părăsindu-și o clipă veghea, admira deopotrivă entuziasmul scînteietor din privirile cîntărețului și strălucirea atît de dulce din ochii încă umezi ai tinerei Alice.

Muzicantul își dădu seama de interesul pe care-l trezea. Amorul lui propriu, satisfăcut, îi dădu noi puteri, și vocea lui își recîștigă volumul și bogăția, fără a pierde nimic din dulceață. Bolțile peșterii răsunau de aceste sunete melodioase, cînd un strigăt îngrozitor îl făcu să amuțească, de parcă cineva i-ar fi pus deodată un căluș.

— Sîntem pierduți ! strigă Alice, aruncîndu-se în brațele Corei.

— Încă nu, încă nu ! spuse Heyward tulburat. Strigătul sălbaticilor vine din centrul insulei ; a fost probabil pricinuit de vederea tovarășilor lor morți. Noi nu sîntem descoperiți și putem încă spera.

Oricît de slabă ar fi fost speranța dată de Duncan, ea fu binevenită, fiindcă vorbele lui le făcură pe cele două surori să-și dea seama că pot să aștepte în liniște desfășurarea evenimentelor. Alte strigăte urmară, și în curînd se auziră glasurile sălbaticilor care acum ajunseseră pe stînca de deasupra celor două peșteri. După un lung chiot de izbîndă, văzduhul continua să răsune de urlete, pe care

numai omul le poate produce şi numai cînd este în cea mai completă stare de barbarie.

În curînd aceste zgomote înfricoşătoare se porniră din toate părţile : unii îşi chemau tovarăşii de pe marginea apei, alţii le răspundeau de sus, de pe stîncă. Cîteva strigăte răsunară în vecinătatea crăpăturii ce despărţea cele două peşteri. Ele se amestecau cu altele pornite dinspre rîpa în care acum coborîseră cîţiva huroni. Într-un cuvînt, aceste urlete înfricoşătoare se înmulţeau şi se apropiau din ce în ce, astfel încît cele patru persoane refugiate în grotă simţiră mai mult ca niciodată că trebuie să păstreze cea mai mare linişte.

În mijlocul acestui tumult se auzi un strigăt de triumf, la o mică distanţă de intrarea mascată cu ramuri de saxafrax. Atunci Heyward, convins că se descoperise această ieşire, îşi pierdu orice speranţă. Dar se linişti auzindu-i pe sălbatici alergînd spre locul unde vînătorul îşi ascunsese puşca, ce din întîmplare fusese găsită. Acum chiar putea distinge cîte ceva din ceea ce-şi spuneau huronii, fiindcă sălbaticii rosteau şi cuvinte împrumutate din limba vorbită în Canada. Mai multe glasuri strigară în acelaşi timp : *„La Longue-Carabine !“* şi ecourile repetară acest nume dat unui celebru vînător, care servea îndeobşte ca cercetaş în tabăra engleză. Astfel Heyward află abia acum cine-i fusese călăuza.

Cuvintele : „La Longue-Carabine ! Carabină-Lungă !“ treceau din gură în gură, şi toată haita năvălitorilor părea că se adunase în jurul unui trofeu care indica moartea stăpînului acelei faimoase flinte. După o consfătuire zgomotoasă, întreruptă adesea de izbucniri de o bucurie sălbatică, huronii se despărţiră şi alergară în toate părţile, făcînd să răsune văzduhul de numele acelui inamic despre care Heyward înţelese, după unele crîmpeie de cuvinte, că sperau să-i găsească şi leşul în vreo crăpătură de stîncă.

— Acum e momentul cel mai grav ! șopti el încet de tot celor două surori care tremurau. Dacă această grotă scapă cercetărilor lor, sîntem salvați. În orice caz, după cele ce spuneau, sîntem siguri că prietenii noștri nu le-au căzut în gheare și putem spera că în două ore Webb ne va trimite ajutor.

Cîteva minute se scurseră într-o tăcere plină de nesiguranță și totul anunța că sălbaticii își continuau cercetările cu sporită atenție. De mai multe ori pașii lor se auziră prin defileul strîmt care despărțea cele două peșteri ; aceasta se putea recunoaște după foșnetul frunzelor care se rupeau sub picioarele lor. În sfîrșit, grămada adunată de Heyward fu împinsă la o parte și o rază de lumină pătrunse, dintr-acolo, în grotă. Cora strînse pe Alice la piept, cuprinsă de groază, și Duncan se ridică cu iuțeala fulgerului. Strigătele puternice izbucniră și din peștera vecină. Huronii o descoperiseră în sfîrșit și intraseră și acolo, iar după numărul glasurilor ce se auzeau, părea că toată trupa se strînsese aici sau se îngrămădise la intrare.

Cele două peșteri erau la o distanță atît de mică una de alta, încît maiorului i se păru imposibil să nu li se descopere ascunzătoarea. Mînat de acest gînd cumplit, se repezi spre bariera fragilă, care nu-l despărțea decît cu cîțiva pași de inamicii săi înverșunați ; se apropie chiar de mica deschizătură pe care o făcuseră întîmplarea și-și lipi de ea ochiul, ca să observe cu un calm disperat mișcările sălbaticilor.

Chiar lîngă brațul său se afla un indian de o statură colosală : părea că vocea lui da ordinele pe care ceilalți le executau. Puțin mai departe văzu prima peșteră plină de huroni. Năvălitorii scotoceau prin toate cotloanele, cu cea mai scrupuloasă luare aminte. Sîngele care cursese din rana lui David înroșise grămada de frunze de saxafrax pe care fusese culcat. Descoperind-o, indienii scoaseră strigăte de bucurie, asemănătoare urletelor unei haite de cîini care regăsește pista pierdută. Imediat începură să dea

la o parte ramurile, ca să vadă dacă nu ascundeau pe dușmanul atît de urît și temut de ei. Fără să știe, ei le aruncau în intervalul care despărțea cele două peșteri. Un războinic cu un chip înspăimîntător se apropie de șef, ținînd în mînă un braț din aceste ramuri, și îi arătă cu un aer de triumf urmele de sînge de care erau acoperite, pronunțînd cu vioiciune cîteva fraze. Heyward le ghici înțelesul, auzind repetîndu-se de mai multe ori cuvintele „La Longue-Carabine". Indianul azvîrli ramurile pe care le ținea în mînă, tot peste grămada așezată de maior în fața intrării celei de a doua peșteri și astupă lumina ce pătrundea prin deschizătură. Tovarășii săi, imitîndu-l, aruncară tot acolo ramurile pe care le luau din prima peșteră și întăriră astfel fără voie siguranța acelora care se refugiaseră în cea de a doua, căci nimeni nu se mai putea gîndi să dea la o parte un morman de mărăcini, despre care fiecare huron credea că sînt aruncate de ceilalți în timpul cercetărilor.

Pe măsură ce păturile întinse acolo erau împinse de ramurile îngrămădite într-o masă compactă, Duncan respira mai ușurat. În vîrful picioarelor se îndreptă spre locul din centrul peșterii, de unde putea să vadă ieșirea către rîu. Indienii păreau că renunțaseră să mai caute ; se auzea cum ieșeau din peșteră spre locul unde acostaseră ; urletele lor desperate arătau că se adunaseră iar, în jurul cadavrelor camarazilor uciși.

Abia atunci maiorul se încumetă să privească spre cele două femei ; cît durase acest scurt răstimp de pericol iminent se temuse ca neliniștea zugrăvită pe chipul său să nu alarmeze și mai mult pe cele două tinere, care erau și așa destul de îngrozite.

— Au plecat, Cora, șopti el. Alice, au fugit pe drumul pe care au venit. Sîntem salvați ! Să mulțumim cerului, căci numai el ne-a putut scăpa de acești dușmani nemiloși.

— Rog pe bunul Dumnezeu să primească fierbinții mele mulțumiri ! spuse Alice, smulgîndu-se din brațele

surorii sale și aruncîndu-se în genunchi, pe stîncă. Pe bunul dumnezeu, care a cruțat lacrimile unui tată încărunțit și a salvat viața acelora pe care-i iubesc atît !

Heyward și Cora — mai stăpînă pe sine decît sora ei — priviră cu înduioșare această manifestare spontană și emoționantă, și maiorul se gîndi că niciodată evlavia nu s-a arătat sub o formă mai seducătoare decît în rugăciunile Alicei. Ochii îi străluceau de focul recunoștinței, obrajii-i redobîndiseră toată prospețimea, și pe chipul ei se putea citi cît era de mișcată. Dar cînd începu ruga, cuvintele parcă-i înghețaseră ; o paloare de moarte îi acoperi chipul, iar privirea-i deveni fixă și plină de spaimă ; mîinile încleștate pe care le ridicase spre cer arătară către ieșirea ce da spre rîu și tot corpul începu să-i tremure. Ochii lui Heyward urmăriră imediat direcția mîinilor Alicei și pe pragul intrării peșterii zări un om cu chipul sălbatic și feroce. În acea clipă recunoscu pe mișelul lor însoțitor ; era Vulpea Șireată.

În acest moment de surpriză și groază, maiorul nu-și pierdu cumpătul. După înfățișarea indianului își dădu seama că ochii lui, obișnuiți cu lumina zilei, nu străbătuseră încă întunericul care străbătea peștera. Crezu chiar că, retrăgîndu-se cu cele două femei într-un colț mai întunecos decît acela unde se afla David, ar putea scăpa privirilor trădătorului. Dar o expresie de crudă satisfacție se zugrăvi deodată pe chipul sălbaticului. Era prea tîrziu ; fuseseră descoperiți.

Maiorul nu putu suporta expresia brutală și triumfătoare care dovedea că totul era pierdut ; neascultînd decît de ura sa și gîndindu-se numai cum să ucidă pe acest perfid dușman, își descărcă pistolul în direcția mișelului. Împușcătura răsună ca o erupție de vulcan, și cînd curentul din peșteră risipi fumul, în locul unde-l zărise pe indian, Heyward nu mai văzu pe nimeni. Alergă la deschizătură și văzu pe trădător strecurîndu-se îndărătul unei stînci care-l făcu nevăzut.

O liniște adîncă urmă detunăturii, ce li se păru indienilor că iese din măruntaiele pămîntului. Dar după ce Vulpea scoase un chiot lung de bucurie, un urlet general îi răspunse : toți tovarășii săi se adunară iar, se înapoiară cu multă larmă în defileul care despărțea peșterile și, înainte ca Heyward să aibă timp să-și revină din consternare, bariera slabă de saxafrax fu dată peste cap, sălbaticii se repeziră în grotă și, apucînd pe cei patru călători ce se aflau acolo, îi tîrîră afară, în mijlocul huronilor triumfători.

CAPITOLUL X

Bucură-te în liniște: surîzi și alungă iubite
gîndurile negre care-ți apasă fruntea neprihănită.
SHAKESPEARE
(Visul unei nopți de vară)

De îndată ce Duncan își reveni din șocul provocat de această neașteptată nenorocire, începu să observe chipurile și modul de comportare al celor ce-i capturaseră. Indienii, contrar obiceiului lor de a-și sărbători nebunește triumful, respectau nu numai pe cele două surori înmărmurite de spaimă, ci chiar pe dînsul. Deși costumul său militar și mai ales epoleții atrăseseră atenția cîtorva indivizi care întinseseră de mai multe ori mîna, cu ochii sclipind de dorința de a-și însuși aceste podoabe, un ordin al uriașului lor șef pomenit mai înainte, rostit pe un ton autoritar, îi oprise, și Heyward se convinse că aveau un motiv special de a-i cruța, cel puțin deocamdată.

În vreme ce doar cîțiva dintre cei mai tineri dădeau asemenea semne de deșartă slăbiciune, războinicii mai vîrstnici și mai experimentați, continuau să exploreze cu luare-aminte cele două peșteri, scotocind prin toate crăpăturile stîncilor, iar înfățișarea lor arăta că roadele victoriei obținute nu-i mulțumiseră. Fiindcă nu putuseră totuși descoperi victimele pe care doreau să se răzbune, sălbaticii se apropiară de cei doi bărbați și îi întrebară răstit, într-o franceză stîlcită, unde era cel numit Carabină-Lungă. Duncan se prefăcu a nu înțelege întrebările lor violent repetate, iar David, care nu știa boabă franțuzește, nici nu mai trebui să se prefacă. În sfîrșit, obosit de insistențele lor și temîndu-se să nu-i scoată din sărite prin tăcerea lui încăpățînată, căută din ochi pe Magua, care ar

fi putut servi ca interpret, hotărîndu-se să răspundă acestui interogatoriu care devenea din clipă în clipă tot mai insistent și mai amenințător.

Purtarea acestui sălbatic se deosebea izbitor de aceea a tovarășilor lui. Nu luase parte în nici un fel la noile cercetări făcute după capturarea celor patru prizonieri și — în timp ce cîțiva huroni, pe care setea de jaf îi făcuse să scotocească prin raniță cercetașului, își împărțeau acum cele cîteva boarfe sărăcăcioase — așezat la o oarecare distanță îndărătul celorlalți, Vulpea Șireată părea atît de liniștit, atît de satisfăcut, încît era evident că cel puțin în ceea ce-l privea obținuse prin trădarea lui tot ce dorise să cîștige. Cînd ochii maiorului întîlniră privirile tăioase, deși calme, ale călăuzei sale, le evită cu scîrbă ; simțind însă nevoia să-și ascundă disprețul într-un astfel de moment, făcu un efort și-i adresă cuvîntul :

— Vulpea Șireată este un războinic prea viteaz, — îi spuse dînsul, stăpînindu-se, — ca să refuze să explice unui om neînarmat ce vor de la el aceia al căror prizonier este.

— Vor să știe unde este vînătorul care cunoaște toate cărările pădurilor, răspunse Magua într-o englezească stricată, rînjind și apăsîndu-și mîna pe frunzele de saxafrax, cu care-și bandajase rana proaspătă de la umăr. Carabină-Lungă ! adăugă el. Pușca lui e bună, ochiul nu i se închide niciodată, dar, ca și pușca cea mică a șefului alb, nu are nici o putere asupra Vulpei Șirete.

— Le Renard este prea viteaz, spuse Heyward, ca să se gîndească la loviturile primite în război sau la mîna care i le-a dat.

— Eram oare în război, — replică Magua, — cînd indianul ostenit se odihnea pe trunchiul unui stejar, ca să-și guste turta ? Cine a umplut tufișurile cu dușmani la pîndă ? Cine a tras cuțitul ? Cine avea pacea în vorbă și sîngele în suflet ? Spus-a oare Magua că securea războiului este dezgropată ? Și el a dezgropat-o ?

Heyward nu îndrăzni să-şi contrazică acuzatorul, reamintindu-i de trădarea lui premeditată, dar nu voi nici să-şi înfrîneze dispreţul, cerîndu-i scuze. De aceea tăcu. Pe de altă parte, Magua păru că nu vrea să continue discuţia. Se aşezase din nou pe stînca de pe care se ridicase adineauri cu atîta însufleţire. Dar strigătul : „La Longue-Carabine !" izbucni de îndată ce sălbaticii, neliniştiţi, îşi dădură seama că această scurtă convorbire s-a terminat.

— Îi auzi, spuse Magua nepăsător. Huronii roşii cer viaţa lui Carabină-Lungă sau, de nu, vor vărsa sîngele acelora care-l ascund !

— A scăpat, a fugit departe şi nu-l mai puteţi ajunge, răspunse maiorul.

Magua surîse dispreţuitor.

— Cînd omul alb moare, — spuse el, — se crede scăpat, dar pieile roşii ştiu cum să chinuiască şi sufletul vrăjmaşului lor. Unde-i este hoitul ? Arată-le huronilor scalpul lui.

— N-a murit, a fugit.

— Este el pasăre, să-şi poată lua zborul cînd vrea ? întrebă indianul, scuturîrd capul neîncrezător. E peşte, să poată înota sub apă ? Şeful alb citeşte în cărţile lui şi crede că huronii n-au judecată.

— Fără să fie peşte, Carabină-Lungă poate înota cum zici. După ce şi-a terminat praful de puşcă, s-a aruncat în curentul apei, care l-a dus departe, în timp ce ochii huronilor erau acoperiţi de un nor.

— Şi pentru ce şeful alb n-a făcut ca el ? întrebă neîncrezător indianul. De ce a rămas ? El e o piatră care merge la fundul apei, sau părul îi arde capul ? Vrea să fie scalpat ?

— Dacă tovarăşul tău, care şi-a pierdut viaţa în prăpastie, ar putea să-ţi răspundă, ţi-ar spune că nu sînt o piatră, răspunse maiorul, crezînd că trebuie să facă uz de acest stil ostentativ, care stîrneşte totdeauna admiraţia sălbaticilor. Oamenii albi cred că numai laşii îşi părăsesc femeile.

Magua murmură printre dinți cîteva cuvinte de neînțeles și apoi spuse :

— Și delawarii știu să înoate tot așa bine cum știu să se strecoare printre buruieni ? Unde este Șarpele-cel-Mare ?

Huronul rostise numele în canadiană : Le Gros-Serpent. Heyward își dădu seama că inamicii lui cunoșteau chiar mai bine decît el pe cei doi sălbatici care îi fusese tovarăși de primejdie.

— A plecat tot pe apă-n jos, răspunse el în silă.

— Dar Le Cerf-Agile nu e aici ?

— Nu știu cine-i Cerbul-cel-Sprinten, răspunse maiorul, căutînd să cîștige timp.

— Uncas, spuse Magua, pronunțînd acest nume delawar chiar cu mai mare greutate decît cuvintele engleze. „Bounding Elk" este numele cu care omul alb îl cheamă pe tînărul mohican.

— Nu ne putem înțelege asupra poreclelor, răspunse Heyward, dorind să prelungească discuția. Cuvîntul *elk* înseamnă elan ; acela de *deer* căprioară ; cerb se spune *stag*.

— Da, da, spuse indianul, vorbind singur în limba sa. Fețele-Palide sînt niște femei limbute ; au mai multe cuvinte pentru același lucru, în timp ce o piele roșie vorbește o dată și bine. Adresîndu-se atunci maiorului în engleza sa stricată, îi justifică numele pe care canadienii îl dăduseră tînărului mohican : Căprioara e sprintenă, dar slabă, spuse el. Elanul și cerbul sînt sprinteni, dar și puternici. Fiul Șarpelui-celui-Mare se cheamă de aceea „Le Cerf-Agile". A sărit și el peste rîu, în pădure ?

— Dacă vorbești de tînărul delawar, — răspunse Heyward, — află că și el a plecat pe firul apei.

Cum pentru un indian nu era nimic neverosimil în acest fel de a fugi, Magua se arătă mai încrezător. El admise chiar că cele auzite sînt adevărate, cu o grabă care era o nouă dovadă a puținei importanțe pe care el personal

o arăta capturii acestor indivizi. Dar tovarăşii săi nu erau de aceeaşi părere.

Huronii aşteptară rezultatul acestei scurte convorbiri în cea mai mare liniște, cu răbdarea care caracterizează pe sălbatici. Cînd Heyward tăcu, toţi ochii se îndreptară spre Magua, cerîndu-i în acest mod expresiv rezultatul celor discutate. Indianul întinse braţul spre rîu şi cîteva cuvinte adăugate acestui gest au fost de ajuns pentru a-i face să înţeleagă ce se întîmplase cu aceia pe care voiau să se răzbune.

Vestea se răspîndi printre ei imediat, şi huronii scoaseră urlete înfricoşătoare, care arătau cît de furioşi erau că victimele le scăpaseră. Unii alergau furioşi la malul rîului dînd din mîini ca nişte nebuni ; alţii sculpau în rîu, ca pentru a-l pedepsi că a favorizat evadarea fugarilor, lipsindu-i pe învingători de drepturile lor legitime : ceilalţi, şi nu erau din cei mai puţin de temut, aruncau priviri nemiloase spre captivii aflaţi în puterea lor, părînd că-i opreşte de la o răzbunare crudă numai obişnuinţa lor de a-şi stăpîni pornirile. Erau şi unii care însoţeau acest limbaj mut de gesturi ameninţătoare, neînduplecaţi nici de făptura firavă, nici de frumuseţea celor două fete. Unul dintre ei merse chiar pînă acolo, încît apucă cu o mînă părul lung şi frumos de pe umerii Alicei, în timp ce altul, rotind un cuţit deasupra capului, părea că arată în ce chip îngrozitor ar putea-o lipsi de această minunată podoabă.

Tînărul maior nu putu suporta acest gest înfricoşător şi, cu un efort pe cît de desperat, pe atît de inutil, încercă să sară în ajutorul Alicei ; dar mîinile îi erau legate la spate şi la prima mişcare simţi mîna grea a şefului indian, strîngîndu-i umărul ca o menghină. Convins că orice rezistenţă era inutilă şi n-ar putea decît să-i întărîte şi mai mult pe huroni, se supuse soartei şi căută să dea puţin curaj bietelor fete, explicîndu-le că sălbaticii obişnuiau să înfricoşeze pe cei ce n-aveau intenţia să-i execute.

Încercînd să consoleze și să liniștească pe cele două surori, Heyward nu era atît de naiv să se amăgească singur. El știa că autoritatea unui șef indian se sprijinea pe temelii foarte puțin solide, fiind datorată mai mult unei superiorități fizice decît ascendentului moral. Primejdia trebuia deci cîntărită în proporție cu numărul sălbaticilor care-i înconjurau. Ordinul cel mai categoric al celui ce părea șeful lor recunoscut putea fi călcat în fiecare clipă de primul indian care, în furia lui răzbunătoare, ar fi vrut să-i aducă jertfă spiritului unui prieten sau părinte. Cu tot calmul aparent și cu tot curajul lui, inima îi era strînsă de deznădejde și de teama morții, ori de cîte ori vedea pe cîte unul apropiindu-se de cele două nefericite surori sau ațintind priviri întunecate asupra unor ființe care nu erau cîtuși de puțin în stare să se apere.

Temerile sale se mai potoliră totuși cînd îl văzu pe șef chemîndu-și în jurul lui războinicii, la un fel de consiliu de război. Consfătuirea nu dură prea mult, iar hotărîrea luată păru unanimă, judecînd după tăcerea majorității indienilor. Gesturile celor care vorbeau erau îndreptate înspre tabăra lui Webb și păreau a arăta că se tem de un atac dinspre partea aceea. Probabil că acesta fusese motivul grabei lor atît de agitate.

În timpul scurtelor dezbateri, Heyward avu răgazul să admire prudența cu care huronii își efectuaseră debarcarea după încetarea ostilităților.

S-a spus mai înainte că jumătate din acea mică insulă era o stîncă pleșuvă, lipsită de orice mijloc de apărare, la poalele căreia se aflau cîteva trunchiuri de copaci împinși de ape. Ei au ales acest punct pentru coborîre, probabil după ce duseseră barca prin pădure, ocolind cataracta ; au pus în ea armele și munițiile și, în timp ce doi sălbatici mai cu experiență aveau misiunea să o conducă împreună cu șeful, ceilalți i-au urmat înot. Debarcară deci chiar în locul unde fusese răpus unul dintre primii sosiți, dar acum aveau avantajul că erau în număr mult mai mare

şi aveau arme de foc. Era neîndoios că aceasta fusese ordinea stabilită pentru sosire, pentru că era respectată şi la plecare. Transportară barca pe uscat, de la o extremitate la alta a insulei, şi o lansară în apă, aproape de platforma unde vînătorul îşi călăuzise tovarăşii. De îndată ce se termină această operaţie, şeful indienilor indică prin semne prizonierilor să coboare şi să se urce în barcă.

Cum orice protestări erau inutile şi rezistenţa imposibilă, Heyward se supuse şi intră în barcă de îndată ce primi ordin, urmat de cele două surori şi de David, care nu se trezise din uimire. Apoi se instală cîrmaciul, şi barca porni, urmată înot de ceilalţi sălbatici. Huronii nu cunoşteau nici întortochierile, nici stîncile ascunse sub apa acestui rîu, dar erau destul de pricepuţi în acest fel de navigaţie, ca să nu comită vreo greşeală şi să observe obstacolele primejdioase. Fragila luntre înaintă uşor de-a lungul curentului iute, şi în cîteva minute prizonierii coborîră pe ţărmul de miazăzi al fluviului, aproape în faţa locului unde se îmbarcaseră în seara precedentă.

Indienii se sfătuiră iarăşi, la fel de repede ca mai înainte, cu cea mai mare seriozitate, în timp ce cîţiva plecară să caute caii, ale căror nechezări înspăimîntate contribuiseră probabil la descoperirea stăpînilor lor. Atunci trupa se împărţi : şeful încălecă pe calul maiorului şi, urmat de cea mai mare parte a oamenilor săi, trecu rîul şi dispăru în pădure, lăsînd prizonierii sub paza a şase sălbatici, în fruntea cărora se afla Vulpea Şireată. Această situaţie neaşteptată îl neliniştì din nou pe Heyward.

Atitudinea stăpînită, destul de neobişnuită la aceşti sălbatici, îl făcuse să creadă că sînt ţinuţi prizonieri, spre a fi predaţi lui Montcalm. Cum închipuirea celor aflaţi în primejdie este mereu trează atunci cînd este înviorată de vreo speranţă, oricît de slabă sau îndepărtată. Duncan se gîndise chiar că generalul francez ar fi putut miza pe dragostea de părinte a lui Munro, socotind că ar fi mai tare decît aceea faţă de ţară. Căci deşi Montcalm era con-

siderat ca un ostaș întreprinzător și plin de curaj, era cunoscut și ca foarte iscusit în acele șiretlicuri politice, care nu respectă totdeauna regulile moralei și care dezonorau în acea epocă întreaga diplomație europeană.

Toate aceste ingenioase presupuneri erau răsturnate acum de purtarea huronilor. Era evident că șeful și aceia care-l urmaseră se îndreptau către extremitatea Horicanului și că nu se mai puteau aștepta la altceva decît să rămînă fără speranță captivi în mîinile sălbaticilor. Dorind să iasă cu orice preț din această crudă nesiguranță, se gîndi să încerce puterea banului. Își stăvili repulsia și întorcîndu-se către Magua, care luase aerul și glasul unui om ce trebuia acum să poruncească celorlalți, îi spuse pe un ton amical, prin care ar fi vrut să-și arate încrederea :

— Aș voi să adresez cîteva cuvinte lui Magua, dar nu se cuvine să fie auzite decît de un șef mare ca el.

Indianul se întoarse, îl privi cu dispreț și îi răspunse :

— Vorbește, copacii n-au urechi !

— Dar huronii nu sînt surzi, și cuvintele care trec prin urechile marilor oameni ai unei națiuni ar putea zăpăci pe tinerii războinici. Dacă Magua nu vrea să asculte, ofițerul regelui va ști să păstreze tăcerea.

Sălbaticul dădu cu nepăsare cîteva ordine tovarășilor săi, care strîngeau cu stîngăcie șeile cailor celor două surori, și, despărțindu-se cîțiva pași de ei, făcu un gest precaut prin care indica lui Heyward să-l urmeze.

— Acum vorbește, — spuse el, — dacă sînt cuvinte pe care Vulpea Șireată le poate auzi !

— Le Renard Subtil a dovedit că este vrednic de numele onorabil pe care i l-au dat părinții săi canadieni, spuse maiorul. Recunosc acum că a procedat înțelepțește : văd tot ce a făcut ca să ne slujească și nu-l voi uita cînd va sosi ora răsplătirii. Da, Vulpea Șireată a dovedit că este nu numai un mare luptător, un mare șef în consiliu, dar știe și cum să-și păcălească dușmanii.

— Dar ce-a făcut Vulpea Șireată ? întrebă indianul cu răceală.

— Ce-a făcut ? răspunse Heyward. A văzut că pădurile sînt pline de trupe inamice, prin care nu putea să treacă nici șarpele fără să cadă în vreo capcană, și s-a prefăcut că a greșit drumul, ca să-i ocolească pe huroni ; apoi a lăsat să se creadă că se întoarce la ai săi, la cei la care l-au gonit ca pe un cîine din wigwam-urile lor, pentru a le recîștiga încrederea ; și atunci cînd ne-am dat în sfîrșit seama de planul lui, nu l-am ajutat oare cum trebuie și ne-am purtat în așa fel, încît să facem pe huroni să creadă că omul alb a crezut că prietenul său, Vulpea, este dușmanul lui ? Nu sînt acestea adevărate ? Și cînd Vulpea, prin prudența lui, a închis ochii și a astupat urechile huronilor, nu i-a făcut el să uite că a fost silit de ei să se refugieze la tribul mohawk ? Cine i-a sfătuit să plece în goană în părțile de miazănoapte și să lase Vulpea cu prizonierii pe țărmul de miazăzi al fluviului ? Și acum se va întoarce și va conduce pe cele două fiice la tatăl lor, bogatul scoțian cu părul cărunt. Da, da, Magua, am văzut toate astea și m-am și gîndit la felul cum trebuie răsplătită prudența și cinstea ta. Mai întîi comandantul fortului William-Henry va fi generos cum trebuie să fie un șef atît de mare pentru un asemenea serviciu. Medalia [1] pe care o poartă Magua va fi de aur, nu de cositor ; cornul lui va fi totdeauna plin de praf de pușcă ; dolarii care-i vor suna în buzunare vor fi la fel de mulți cîte pietricele sînt pe malurile Horicanului ; și cerbii vor veni să-i lingă mîna, căci își vor da seama că nu vor putea scăpa de pușca cea lungă ce i se va da. Cît despre mine, nu știu cum să întrec dărnicia scoțianului, dar și eu... da... eu voi...

[1] Odinioară, unii albi, care voiau să fie în termeni buni cu căpeteniile indienilor, obișnuiau să le dea medalii pe care să le poarte în locul podoabelor lor grosolane. Cele date de englezi aveau efigia regelui, iar cele date de americani, efigia președintelui (n.a.).

— Ce va da șeful cel tînăr care a venit dinspre soarerăsare ? întrebă indianul, văzînd pe Heyward șovăind în alegerea ultimelor promisiuni din cele ce aprind în chip cît mai viu dorințele unui indian.

— Va face să curgă în fața *wigwam*-ului lui Magua un rîu de apă de foc [1], adusă din insulele de peste marele lac sărat, astfel că inima marelui șef va fi mai ușoară ca penele păsării-muscă și suflarea lui mai dulce ca mireasma florilor.

Magua ascultase grav și tăcut discursul insinuant și abil al lui Duncan, care dăduse aceste explicații pe îndelete, ca să producă mai multă impresie. Cînd maiorul vorbise de presupusa stratagemă pe care a folosit-o indianul ca să-și înșele propria națiie, acesta luase un aer de gravitate prudentă. Cînd făcu aluzie la injuriile pe care le bănuia că au silit pe huron să se îndepărteze de-ai lui, văzu strălucind în ochii lui Magua o sclipire de o atît de nestăvilită ferocitate, încît crezu că a atins coarda sensibilă ; și cînd ajunse la partea din discursul său prin care căuta să-i ațîțe lăcomia, după cum voise să-i zgîndăre dorul de răzbunare, obținu o deosebită atenție de la ascultătorul lui. Întrebarea pe care i-o pusese Vulpea îi fusese adresată cu tot calmul și întreaga demnitate a unui indian ; dar era ușor de văzut, după expresia șireată a trăsăturilor sale, că el se gîndea mai mult la răspunsul pe care trebuia să-l dea.

După cîteva momente de cugetare, huronul duse o mînă la frunzele care-i serveau de bandaj și întrebă iarăși, cu o urmă de enervare :

— Prietenii fac astfel de semne ?

— Crezi că La Longue-Carabine ar fi lăsat în trupul unui dușman un semn atît de ușor ?

— Dar delawarii se strecoară ca șerpii printre mărăcini, ca să-i învenineze tocmai pe cei pe care-i iubesc ?

[1] Băutură alcoolică (n.t.).

— Crezi că Șarpele-cel-Mare s-ar fi lăsat auzit de urechi pe care el ar fi avut de gînd să le asurzească ?

— Șeful alb își aprinde iarba de pușcă în obrazul acelora pe care-i socoate frați ?

— Își greșește el vreodată ținta cînd vrea să ucidă cu adevărat ? replică Duncan, zîmbind cu sinceritate bine jucată.

Aceste întrebări și răspunsuri laconice s-au succedat repede și fură urmate de cîteva momente de tăcere. Duncan crezu că indianul ezită și, ca să-și asigure izbînda, reîncepu enumerarea tuturor recompenselor care i-ar fi acordate, dar acesta îl întrerupse printr-un gest expresiv.

— Ajunge ! spuse el. Vulpea Șireată este un șef înțelept și vei vedea ce va face. Pleacă și taci din gură. Cînd Magua va vorbi, va veni timpul să i se răspundă.

Observînd că ochii indianului erau fixați cu un fel de neliniște asupra tovarășilor săi, Duncan se retrase imediat, ca să nu aibă aerul că a avut vreo înțelegere suspectă cu șeful lor. Magua se apropie de cai și se prefăcu că este mulțumit de îndemînarea cu care camarazii săi îi echipaseră. Apoi făcu semn maiorului să le ajute pe cele două surori să încalece, el servindu-se de limba engleză numai în ocazii importante și indispensabile.

Nemaigăsind nici un pretext plauzibil de întîrziere, Duncan, deși împotriva dorinței sale, ajută pe cele două fete deznădăjduite să urce pe cai și încercă să le aline temerile spunîndu-le încet și în puține cuvinte ce noi speranțe dobîndise. Surorile tremurau de spaimă și aveau desigur mare nevoie de această încurajare, căci abia mai îndrăzneau să ridice ochii, de teamă să nu întîlnească privirile fioroase ale acelora care deveniseră stăpînii destinului lor. Iapa lui David fusese luată de prima trupă, și încălecată de șeful uriaș al indienilor, astfel că maestrul de canto și Duncan fură siliți să meargă pe jos. Situația aceasta nu-i păru totuși de loc supărătoare lui David, care se gîndi că ar putea profita făcîndu-i pe sălbatici să

meargă mai încet. El întorcea mereu capul înspre fortul Edward, în speranța zadarnică de a auzi în pădure vreun zgomot care să arate sosirea ajutorului de care aveau atît de urgentă nevoie.

Cînd totul fu pregătit, Magua dădu semnalul de plecare și trecu în fruntea micului convoi. David mergea după el ; rana îl durea mai puțin și părea că acuma-și dă perfect seama de neplăcuta situație în care se afla. Urmau cele două surori, avînd alături pe maior. Indienii flancau și închideau convoiul fără a-i slăbi din ochi, clipă de clipă, pe cei patru prețioși captivi.

Merseră astfel cîtva timp într-o adîncă liniște, întreruptă doar de cele cîteva cuvinte de mîngîiere pe care maiorul le adresa cînd și cînd celor două femei și prin desele exclamații pioase, prin care David își manifesta amărăciunea gîndurilor cu o smerită resemnare. Înaintau spre sud, într-o direcție aproape opusă drumului care ducea la fortul William-Henry. Acest fapt dădea de bănuit că Magua nu schimbase nimic din primele planuri ale huronilor învingători, dar Heyward credea că cedase totuși ofertelor lui ispititoare, știut fiind că drumul cel mai ocolit duce totdeauna la țelul său pe un indian, cînd trebuie să recurgă la viclenie.

Făcură astfel multe mile prin păduri fără sfîrșit și nimic nu da a înțelege că s-ar apropia capătul călătoriei. Maiorul cerceta adesea poziția soarelui, ale cărui raze aureau ramurile copacilor, și aștepta nerăbdător momentul cînd vicleniа lui Magua i-ar permite să ia un drum mai potrivit cu speranțele lor. Uneori își închipuia că șiretul sălbatic, disperat că nu întîlnește armata lui Montcalm, se îndrepta spre o așezare cunoscută de el, situată pe graniță, unde își instalase tabăra un distins ofițer, care deținea acolo o proprietate întinsă și care se bucura de favoarea celor șase națiuni. Să fie încredințat lui *sir* William Johnson i se părea o soluție mult preferabilă aceleia de a fi împins pînă în deșertul Canadei ; dar, înainte de a ajunge

acolo, rămîneau încă de făcut multe leghe prin pădure, și fiecare pas îl depărta mai mult de teatrul de operațiuni, unde îl chemau onoarea și datoria lui de soldat.

Numai Cora își aminti instrucțiunile pe care i le dăduse vînătorul la plecare și de fiecare dată, cînd se ivea ocazia, întindea mîna să apuce o ramură, ca s-o frîngă. Dar vigilența neobosită a indienilor făcea execuția acestui plan tot atît de grea, pe cît de primejdioasă, și, întîlnind privirile sălbatice ale paznicilor, se grăbi a le risipi bănuielile simulînd o temere pe care n-o avea, ca să se țină cu brațul drept de tufișuri, în timp ce cu stîngul își apăra ochii, de spaimă, astfel că totuși, o dată, o singură dată, reuși să rupă o ramură groasă de sumac și un gînd fulgerător o făcu să lase să-i cadă o mănușă, pentru a marca în mod vizibil trecerea lor. Această viclenie nu scăpă neobservată de huronul din imediata apropiere ; el ridică mănușa, i-o înapoie, rupse și strivi ramura de sumac, astfel încît să se creadă că prin tufișul acela trecuse vreun animal sălbatic și duse mîna la *tomahawk* cu un gest atît de expresiv, încît Cora pierdu orice dorință de a lăsa după ea cel mai mic semn care să arate ce drum au urmat.

În realitate, caii puteau să lase pe pămînt urmele copitelor ; dar fiecare grup de huroni avusese grijă să-și oprească cîte doi cai, probabil tot în scopul de a induce în eroare pe cei care ar fi venit să le dea ajutor prizonierilor.

De douăzeci de ori Heyward simțise nevoia să strige pe căpetenia convoiului, ca să protesteze, dar chipul întunecat și rezervat al sălbaticului îl descurajase. Tot timpul marșului, Magua nu s-a întors decît de două sau trei ori, ca să arunce o privire de șef asupra micului convoi, fără a rost vreun cuvînt. Orientîndu-se numai după soare sau consultînd poate acele semne cunoscute numai de agerimea indienilor, mergea cu pas sigur, aproape în linie dreaptă, în această pădure, imensă, străbătută de mici văi fertile, de înălțimi unduitoare, de rîulețe și rîuri,

și chiar dacă poteca era bănuită sau abia bănuită, ori o pierdeau cu totul, el nu încetinea iuțeala mersului și pasul neobosit îi era la fel de sigur. De cîte ori ridicau ochii, călătorii îl zăreau printre trunchiurile de pini, mergînd tot timpul cu pas egal și cu fruntea sus. Pana cu care-și împodobise capul îi flutura în vînt.

Acest marș rapid avea totuși un țel. După ce trecură printr-o vale în care șerpuia un rîușor, începură să urce un deal atît de rîpos, încît cele două surori fură nevoite să descalece de pe cai. Cînd ajunseră pe culme, se aflau pe un podiș pustiu, presărat cu cîțiva copaci. La umbra unuia dintre ei, Magua se întinse ca să-și caute odihna de care întreaga trupă avea cea mai mare nevoie.

CAPITOLUL XI

SHYLOCK: De-l iert, să-mi fie
seminţia blestemată!
(Negustătorul din Veneţia)

Indianul alesese pentru haltă unul din dealurile abrupte, de formă piramidală, ca nişte înălţimi artificiale, atît de numeroase în văile din Statele Unite. Acesta era destul de înalt, avea creştetul teşit şi coborîşul abrupt, dar una din părţi se deosebea printr-o regularitate puţin obişnuită. Avantajele pe care le prezenta această înălţime ca loc de odihnă păreau a fi numai forma şi povîrnişul ei, care făceau ca locul să fie greu de luat prin surprindere, iar apărarea lui mai uşoară. Dar cum Heyward, dat fiind timpul îndelungat ce trecuse de la cele întîmplate şi distanţa parcursă de atunci, nu mai spera ajutor, privea situaţia fără nici un interes şi nu-l preocupa decît grija faţă de nefericitele femei. Indienii scoseseră frîul de pe cei doi cai şi-i lăsaseră să pască puţina iarbă care creştea pe platou, apoi întinseseră dinaintea celor patru prizonieri, aşezaţi la umbra unui mesteacăn ale cărui ramuri se ridicau ca un acoperămînt deasupra capetelor lor, nişte rămăşiţe din hrana luată din peşteră.

Cu toată iuţeala marşului, unul din indieni găsise prilejul să vîneze cu arcul un căprior. Pînă în momentul cînd s-au oprit, purtase animalul pe umeri. Acum tovarăşii săi, alegîndu-şi bucăţile care li se păreau mai gustoase, începură să mănînce carnea crudă, în dispreţul total al artei culinare. Magua era singurul care nu participa la acest ospăţ neobişnuit; el şedea deoparte şi părea cufundat în gînduri.

Această cumpătare, atît de rară la un indian care are ce mînca, atrase pînă la urmă atenţia maiorului. Tînărul crezu că huronul chibzuia asupra mijloacelor pe care le-ar putea întrebuinţa ca să înşele vigilenţa camarazilor săi şi să intre în posesia recompenselor promise. Dorind să-l ajute cu sfaturile sale în plăsmuirea planurilor ce-şi clădea şi să-l ispitească şi mai tare, se ridică, făcu ca din întîmplare cîţiva paşi şi ajunse lîngă huron, fără să aibă aerul că premeditase această mişcare.

— N-a mers Magua destul în faţa soarelui, ca să nu mai aibă a se teme de vreo primejdie dinspre Canadieni ? îl întrebă el, ca şi cum nu ar mai fi avut nici o îndoială de buna înţelegere care exista între ei. Nu este mai bine ca şeful fortului William-Henry să-şi revadă fiicele mai înainte ca o altă noapte să-i împietrească inima de durerea că le-a pierdut şi să-l facă poate mai puţin darnic ?

— Oare Feţele-Palide îşi iubesc mai puţin copiii dimineaţa decît noaptea ? întrebă pe un ton rece indianul.

— Cîtuşi de puţin ! răspunse Heyward, grăbindu-se să repare greşeala pe care se temea că a făcut-o. Omul alb poate uita şi adeseori uită şi locul mormintelor părinţilor săi ; cîteodată îi uită şi pe aceia cărora le-a făgăduit iubire eternă, dar iubirea unui părinte pentru copilul său nu moare decît o dată cu el.

— E atît de duioasă inima bătrînului şef alb, — întrebă Magua, — încît să ducă într-atîta dorul copiilor pe care-i are cu femeile lui ? Ştiu că-i din cale-afară de aspru cu războinicii săi şi are ochi de piatră.

— Este sever cu cei leneşi şi răi, — spuse maiorul, — dar este drept şi omenos faţă de cei care se poartă bine. Am cunoscut mulţi părinţi buni, dar nu am văzut niciodată — la nici un tată — o dragoste atît de puternică pentru copiii săi. I-ai văzut capul cărunt, Magua, sus, în fruntea soldaţilor lui, dar eu i-am văzut ochii scăldaţi în lacrimi atunci cînd îmi vorbea de cele două fiice ale lui, care sînt acum în puterea ta !

Heyward tăcu deodată, neştiind cum să interpreteze expresia pe care o căpătă brusc chipul indianului, care-l asculta cu o atenţie deosebită. Mai întîi crezu că bucuria evidentă pe care o arăta huronul, auzind vorbindu-se astfel despre dragostea lui Munro pentru fiicele lui, se datora recompensei făgăduite, dar pe măsură ce vorbea vedea că această bucurie îi schimonoseşte chipul atît de groaznic, încît bănuiala că e la mijloc o pornire mai pătimaşă şi mai rău prevestitoare decît pofta de aur îl făcu să se înfioare.

— Treci la locul tău ! îi spuse indianul, închizîndu-se apoi deodată într-o nepăsare de mormînt. Întoarce-te la locul tău şi spune-i fetei cu ochii negri că Magua vrea să-i vorbească. Tatăl va ţine seama de făgăduiala fiicei.

Duncan crezu că aceste vorbe erau inspirate din dorinţa de a obţine de la Cora fie o recompensă mai mare, fie o nouă asigurare că promisiunile făcute vor fi executate întocmai. Se întoarse cu îndoială deci la mesteacănul sub care se odihneau cele două fete şi le spuse că Magua dorea să vorbească cu cea mai mare.

— Ştii ce-şi doreşte mai mult decît orice un indian, îi spuse el, conducînd-o spre locul unde o aştepta sălbaticul. Fii darnică cu praful de puşcă, cu păturile, mai ales cu rachiul, cel mai preţios lucru în ochii celor de teapa lui, şi ai face bine să-l asiguri că-i vei da şi dumneata cîteva daruri, promiţîndu-i-le cu graţia care-ţi este atît de naturală. Gîndeşte-te bine, Cora, că viaţa dumitale şi a Alicei pot depinde de abilitatea şi prezenţa de spirit de care vei da dovadă în această întrevedere.

— Şi viaţa dumitale, Heyward ?

— A mea are prea puţină însemnătate ; eu mi-am şi dat-o regelui şi va fi preţul izbînzii primului duşman care va avea puterea să mi-o ia. Eu nu am tată să mă aştepte. Puţini sînt şi prietenii ce mă vor plînge, dacă voi avea soarta care aşteaptă pe cei porniţi pe drumul gloriei. Dar,

st ! ne apropiem de indian ! Magua, iată pe tînăra doamnă cu care dorești să vorbești.

Huronul se ridică încet și rămase aproape un minut tăcut și nemișcat. Făcu atunci lui Heyward un semn din mînă să se retragă.

— Cînd huronul vorbește unor femei, — spuse el, — urechile tribului său se astupă.

Deoarece Duncan păru că șovăie dacă trebuie sau nu să se supună, Cora se întoarse spre dînsul, surîzînd calm :

— Ai auzit, Heyward, și cel puțin delicatețea ar trebui să te facă să te retragi. Du-te lîngă Alice și convinge-o că totul se va sfîrși cu bine.

Așteptă să plece și adresîndu-se lui Magua, cu glasul ei ferm, îl întrebă demn :

— Ce vrea să spuie Vulpea fiicei lui Munro ?

— Ascultă ! începu huronul, punîndu-i cu putere mîna pe braț, ca pentru a-i atrage mai mult atenția. Cora se stăpîni și-și retrase brațul calmă și dîrză, pregătindu-se să asculte. Magua era șef și războinic de seamă printre huronii lacurilor ; văzuse de douăzeci de ori soarele de vară topind în rîuri zăpezile a douăzeci de ierni și încă nu întîlnise o Față-Palidă ; și era fericit. Atunci, părinții lui canadieni au venit în păduri, l-au învățat să bea apă de foc și și-a băut mințile. Huronii l-au izgonit departe de mormintele strămoșilor săi, cum ar fi gonit un bizon. A fugit pe marginile lacurilor și a ajuns în „orașul tunului". Acolo a trăit din vînat și pescuit. Dar l-au gonit iarăși în păduri, în brațele dușmanilor lui. Șeful, care era născut huron, a ajuns astfel războinic la mohawki !

— Am auzit și eu ceva din povestea asta, spuse Cora, văzînd că se întrerupe ca să-și stăpînească zbuciumul simțămintelor ce-l frămîntau la amintirea nedreptăților pe care și le închipuia că au fost comise împotriva lui.

— E vinovat Le Renard, — continuă el, — dacă nu i-a fost dat să-i fie capul mai tare ca stînca ? Cine i-a dat să

bea apă de foc ? Cine l-a înrăit ? Feţele-Palide, oamenii de culoarea ta !

— Sînt eu răspunzătoare dacă există oameni nesăbuiţi şi nesocotiţi printre cei de-o culoare cu mine ? răspunse liniştit Cora.

— Nu ! Magua este un om, nu un nebun. El ştie că femei ca dumneata nu-şi deschid niciodată buzele ca să bea apă de foc. Spiritul cel Mare ţi-a dat înţelepciune.

— Ce pot să spun sau să fac eu faţă de nenorocirile dumitale, ca să nu spun greşelile dumitale ?

— Ascultă ! repetă indianul, reluîndu-şi chipul grav de mai-nainte. Cînd părinţii dumitale, englezi şi francezi, au dezgropat securea războiului, Vulpea şi-a ridicat *tomahawk*-ul o dată cu tribul mohawk şi a mers împotriva propriului său popor. Apoi Feţele-Palide au fugărit pieile roşii în adîncul pădurilor şi în lupta aceea ne conducea un alb, Bătrînul şef al Horicanului, tatăl dumitale, era marele conducător al războinicilor noştri. El poruncea tribului mohawk să facă una sau alta, şi era ascultat. A făcut o lege care spunea că dacă un indian bea apă de foc şi vine apoi în *wigwam*-urile de pînză [1] ale războinicilor lui va fi pedepsit. Magua ca un nesăbuit a băut, şi licoarea înfocată l-a mînat în coliba lui Munro. Ce-a făcut atunci omul cu părul cărunt ? Să spună fiica lui !

— El nu şi-a călcat porunca pe care o dăduse şi l-a pedepsit pe vinovat, făcînd dreptate, răspunse ea neînfricată.

— Dreptate ! repetă indianul, aruncînd asupra chipului neclintit al fetei o privire piezişă, plină de cruzime. Dreptate-i asta, să faci rău şi să pedepseşti pe ceilalţi ? Magua nu era vinovat, apa de foc vorbea şi lucra în el, dar Munro n-a vrut să-l creadă. Şeful huron a fost prins, legat de un stîlp şi bătut cu vergile, ca un cîine, dinaintea tuturor războinicilor cu faţă palidă.

[1] Corturile militare (n.t.).

Cora tăcu, neştiind cum să justifice în ochii unui indian acest act de severitate — poate imprudent — al tatălui ei.

— Uite ! — continuă Magua, dezgolindu-şi pieptul pictat de sub pînza subţire a calicoului, — iată urme lăsate de gloanţe şi cuţite ! Un războinic şi le poate arăta cu cinste înaintea întregii lui naţiuni ; dar omul cu părul cărunt a brăzdat spatele şefului huron cu semne pe care trebuie să le ascundă, ca o *squaw* [1], sub cîrpa asta vopsită de oamenii albi.

— Credeam că un războinic indian ştie să fie răbdător, că sufletul său nu simte, nu cunoaşte chinurile care-i fac trupul să sufere.

— Cînd chippewaşii au legat pe Magua de stîlp şi i-au făcut această rană, — răspunse huronul cu un gest de mînie, trecîndu-şi degetele pe o cicatrice lungă, care-i străbătea tot pieptul, — huronul le-a rîs în obraz şi le-a spus că numai femeile dau lovituri aşa de puţin dureroase. Atunci sufletul îi plutea deasupra norilor. Dar cînd a simţit pe trup vergile umilitoare ale lui Munro, sufletul îi era în fundul pămîntului. Sufletul unui huron nu se îmbată şi nu uită niciodată.

— Dar poate fi alinat. Dacă tatăl meu a comis o nedreptate faţă de dumneata, dovedeşte-i, dîndu-i înapoi fiicele, că un huron poate uita o insultă. Ştii ce ţi-a făgăduit maiorul Heyward !

Magua scutură din cap, oprind-o să repete nişte promisiuni pe care le disprețuia.

— Atunci ce vrei ? întrebă Cora, dîndu-şi seama cu durere că prea încrezătorul şi generosul Duncan se lăsase păcălit de viclenia duşmănoasă a sălbaticului.

— Ceea ce vrea un huron este să răsplătească binele prin bine şi răul cu rău.

[1] Nume dat de indieni femeilor lor (n.t.).

— Deci, vrei să te răzbuni de insulta pe care ţi-a adus-o Munro, asupra celor două fiice ale lui, fără apărare ? Îmi închipuiam că un om ca dumneata socoteşte că este mai demn să caute să-l întîlnească faţă în faţă şi să-i ceară socoteală ca un războinic.

— Feţele-Palide au braţe lungi şi cuţite bine ascuţite, răspunse indianul, zîmbind răutăcios. De ce să se ducă Vulpea Şireată în mijlocul puştilor războinicilor albi, cînd ţine în mîini însuşi sufletul inamicului ?

— Atunci spune-mi ce intenţii ai, Magua ! zise Cora, luptîndu-se cu sine ca să vorbească liniştit. Vrei să ne ţii prizoniere în păduri sau pui la cale ceva şi mai rău ? Există recompense sau mijloace de a îndrepta ofensa ce ţi s-a adus, îmblînzindu-ţi inima ? Cel puţin dă libertate tinerei mele surori şi lasă să cadă asupra mea toată mînia ta. Redă-o tatălui ei, şi răzbunarea dumitale să se mulţumească cu o singură victimă. Pierderea celor două fiice ar putea duce pe bătrîn în mormînt şi ce satisfacţie ar avea Le Renard ?

— Ascultă mai departe ! reluă indianul. Fata cu ochi albaştri se va putea înapoia la Horican să spună bătrînului şef tot ce s-a întîmplat, dacă fata cu ochii negri vrea să-mi jure, pe Spiritul cel Mare al părinţilor ei, că nu mă va minţi.

— Şi ce vrei să-ţi promit ? întrebă Cora care, prin sîngele ei rece şi aerul său demn, exercita o tainică putere asupra furiei abia stăvilite a sălbaticului.

— Cînd Magua a părăsit pe ai săi, femeia lui a fost dată unui alt şef. Acum a făcut pace cu huronii şi se va întoarce lîngă mormintele părinţilor săi, pe malurile marelui lac. Fiica şefului englez să se învoiască a-l urma şi să locuiască de-a pururi în *wigwam*-ul lui.

Oricît de revoltătoare îi apăru Corei o asemenea propunere, îşi păstră totuşi destulă stăpînire de sine şi-i răspunse fără să arate nici cea mai mică spaimă :

— Ce mulţumire ar putea afla Magua împărţindu-şi *wigwam*-ul cu o femeie pe care nu o iubeşte, cu o femeie de altă naţie şi culoare decît a sa ? Nu-i mai bine să primească aurul lui Munro şi să cumpere cu el mîna şi inima unei tinere hurone ?

Glasul indianului amuţi aproape un minut, dar privirile lui crude se fixară asupra ei cu o astfel de expresie, încît ea coborî ochii de ruşine, temîndu-se să nu-i facă o şi mai îngrozitoare propunere. În sfîrşit, Magua reluă cuvîntul şi îi spuse cu răutate :

— Cînd plouau loviturile de nuiele pe spinarea şefului huron, el ştia deja cum va pune mîna pe femeia care are să îndure adevărata suferinţă. Ce plăcere va fi pentru Magua să vadă în fiecare zi pe fata lui Munro aducîndu-i apă, semănîndu-i şi secerîndu-i grîul şi frigîndu-i vînatul ! Trupul omului cu părul cărunt se va putea odihni în mijlocul tunurilor sale, dar inima lui, ha ! ha ! Vulpea Şireată o va ţine sub cuţit.

— Bestie ! — strigă Cora, indignată la culme, nemaiputîndu-şi stăpîni mînia — într-adevăr că meriţi numele ce ţi s-a dat ! Numai un demon putea să născocească o răzbunare atît de cumplită ! Dar prea mult te încrezi în puterea ta ! Vei vedea că ai într-adevăr inima lui Munro în mînă, dar ea îşi bate joc de cruzimea ta.

La această izbucnire de revoltă, huronul răspunse printr-un surîs sinistru care dovedea că hotărîrea sa rămîne neclintită, şi-i făcu semn să se retragă, ca şi cum i-ar fi spus că audienţa luase sfîrşit.

Cora, regretînd că şi-a ieşit din fire, fu nevoită să se supună, căci Magua se şi înapoiase la camarazii săi, care tocmai terminau prînzul dezgustător. Heyward alergă în întîmpinarea fetei tulburate de spaimă şi o întrebă de rezultatul acestei convorbiri, în tot timpul căreia nu-i slăbise din ochi. Dar erau la doi paşi de Alice, şi Cora, temîndu-se să n-o înspăimînte şi mai mult, evită să răspundă direct acestei întrebări şi nu divulgă insuccesul

decît prin expresia nefiresc de palidă şi răvăşită a chipului ei şi prin privirile furişe, pline de nelinişte pe care le aruncă înspre paznicii lor.

Sora ei o întrebă dacă ştie cel puţin ce aveau de gînd să facă cu ei, dar ea nu-i răspunse decît ridicînd braţul spre grupul sălbaticilor, apoi strigă cu o tulburare pe care n-o mai putea stăpîni, în timp ce strîngea pe Alice la piept :

— Uite ! Uite ! Citiţi pe chipul lor soarta ce ne-aşteaptă ! Acum vă daţi seama ?

Gestul acesta şi glasul ei întretăiat de suspine impresionară pe cei ce-o ascultau, mai mult decît orice cuvinte, şi ochii tuturora se îndreptară spre ţinta privirilor ei înfricoşate.

Îndată ce Magua ajunse aproape de sălbaticii care stăteau întinşi pe jos, sătui şi nepăsători, porni să le vorbească cu tonul plin de demnitate al unui adevărat şef indian. De la primele-i cuvinte, ceilalţi se ridicară, într-o atitudine atentă şi respectuoasă. Cum vorbea în limba lui, prizonierii, chiar dacă n-ar fi fost ţinuţi la distanţă de *tomahawk*-urile indienilor, nu puteau decît cel mult să bănuiască ce le spunea, după intonaţiile glasului şi gesturile expresive, întrebuinţate totdeauna de un sălbatic atunci cînd vorbeşte.

La început, glasul şi gesturile lui păreau potolite. Cînd trezi îndeajuns atenţia tovarăşilor săi, Magua arătă atît de des cu mîna în direcţia marilor lacuri, încît Duncan trase concluzia că le vorbea de ţara părinţilor lor şi de seminţia lor îndepărtată. Cei ce-l ascultau lăsau să le scape din cînd în cînd un uff ! de admiraţie la adresa oratorului.

Le Renard era prea şiret ca să nu profite de acest avantaj. Le descrise drumul lung şi greu pe care-l străbătuseră după ce şi-au părăsit ţinuturile lor de vînătoare şi *wigwam*-urile, ca să meargă să lupte împotriva duşmanilor părinţilor lor din Canada. Aminti de războinicii naţiei lor,

le lăudă isprăvile, rănile, scalpurile dobîndite şi nu uită, bineînţeles, să facă elogiul celor ce-l ascultau. De fiecare dată cînd Vulpea Şireată vorbea în mod special de cîte unul, se vedea pe chipul acestuia strălucind mîndria şi fiecare confirma, prin gesturi vii, că laudele ce i se-aduceau erau întemeiate.

Apoi, părăsind accentul înflăcărat şi plin de trufie de care se folosise ca să enumere luptele şi izbînzile lor din trecut, coborî tonul ca să descrie mai simplu cataracta Glenn, poziţia inccesibilă a micii insule, stîncile ei, peşterile şi cascada dublă. Pomeni de Carabină-Lungă şi se întrerupse pînă cînd se potoli ultimul ecou al urletelor furioase ce-i răspunseră. Arătă cu degetul pe tînărul războinic englez luat prizonier şi le reaminti moartea viteazului huron, care fusese aruncat într-o prăpastie, în luptă cu el. Zugrăvi apoi moartea aceluia care, suspendat între cer şi pămînt, fusese pentru toţi o privelişte atît de cumplită timp de cîteva clipe. Făcu de asemenea panegiricul tuturor acelora care pieriseră în atacul insulei, stăruind îndelung asupra curajului şi virtuţilor lor de toţi recunoscute.

Cînd sfîrşi de istorisit ultimele evenimente petrecute, vocea lui căpătă un ton gutural, dulceag şi tînguitor, evocînd durerea femeilor şi copiilor acelora care-şi pierduseră viaţa, părăsirea în care se vor afla, mizeria ce o vor suferi, mîhnirea ce-i va cuprinde, şi le vorbi de răzbunarea la care au dreptul. Ajuns aici, dădu din nou glasului său tăria de la început şi încheie strigînd :

— Oare huronii sînt cîini rîioşi, ca să rabde toate acestea ? Cine va avea inima să-i spună femeii lui Menwgua că peştii îi sfîşie trupul şi naţia lui nu l-a răzbunat încă ? Cine va îndrăzni să se arate înaintea mamei lui Wassawattimie, femeia aceea atît de mîndră, fără să aibă mîinile scăldate-n sîngele vrăjmaşilor ? Ce vom răspunde bătrînilor cînd ne vor întreba cîte scalpuri am adus, iar noi nu le vom putea arăta nici măcar un fir de păr al

unei fețe-palide ? Toate femeile ne vor arăta cu degetul. O pată neagră întunecă numele de huron și trebuie spălată în sînge.

Glasul i se pierdu prin mijlocul strigătelor de mînie, de parcă pe creștetul muntelui, în locul celor cîțiva indieni, ar fi năvălit tot tribul.

În timp ce Magua își ținea astfel cuvîntarea, nefericiții prizonieri, care-l urmăreau cu înfrigurare, citeau limpede pe chipul celor care-l ascultau că Vulpea obținuse ce voia. Istorisirii lui triste, indienii îi răspunseră prin strigăte pline de mîhnire și admirație, apoi tabloului izbînzilor lor, prin strigăte voioase : laudelor, prin gesturi aprobatoare. Cînd le vorbea de bravură, privirile lor scînteiau, cînd le-a amintit de rănile primite în luptă, ochii li s-au umplut de ură, iar cînd a făcut aluzie la disprețul cu care îi vor copleși femeile nației lor, au lăsat capul în piept ; dar de îndată ce-a rostit cuvîntul „răzbunare" și i-a făcut să simtă că cinstea tribului depindea acum de ei, ridicîndu-se imediat toată hoarda a început să strige cu mînie și cei mai furioși au dat năvală spre prizonieri, cu cuțitul într-o mînă și *tomahawk*-ul în alta.

Văzîndu-i venind, Heyward se repezi între năvălitori și cele două surori și — deși neînarmat — atacînd pe primul cu forța disperării, reuși să-i oprească o clipă, mai ales că sălbaticii nu se așteptau la rezistență. Această împrejurare dădu timp lui Magua să intervină și, prin strigăte ascuțite și gesturi, reuși să le spună ceva care le atrase luarea aminte. Cuvintele pe care le rostea acum n-aveau alt scop decît să-i convingă să nu-și ucidă imediat victimele, ci să le prelungească agonia. Propunerea fu primită prin zgomotoase aclamații de o bucurie feroce și indienii se pregătiră să o pună cît mai degrabă în practică.

Doi războinici voinici se repeziră deodată asupra lui Heyward, iar altul sări la psalmist, care părea un adversar mai puțin de temut. Nici unul din cei doi captivi nu cedă

fără a opune o rezistență viguroasă, din păcate zadarnică. David însuși îl trînti la pămînt pe sălbaticul care sărise asupra lui, iar pe maior nu reușiră să-l imobilizeze decît toți ceilalți laolaltă. Îl legară apoi cu nuielușe lungi și flexibile de trunchiul unui brad, ale cărui crengi serviseră lui Magua în timpul cuvîntării lui, cînd mimase căderea huronului împușcat.

Cînd Duncan își reveni, își dădu seama cu durere că soarta lui avea să fie împărtășită de toți prietenii săi. La dreapta lui o văzu pe Cora, legată și ea de un copac, palidă și agitată, dar cu o hotărîre nestrămutată în ochii ei ageri, cu care urmărea toate mișcările dușmanilor. În schimb, pe Alice, numai legăturile care o înlănțuiau de un alt brad, la stînga, o făceau să stea pe picioare, căci părea mai mult moartă decît vie : capul îi căzuse pe piept și tremura toată, pierită de groază. Mîinile îi erau împreunate ca pentru rugăciune ; dar în loc să-și ridice ochii spre cer, către singura ființă de la care mai putea aștepta ajutor, îi fixa asupra lui Duncan, cu un fel de încredere copilărească. Pe David, deși luase parte la scurta luptă, această situație, cu totul nouă pentru el, părea să-l mire nespus.

Indienii erau ocupați cu pregătirile. Setea de răzbunare a huronilor luase o nouă direcție, către rafinamentele unei cruzimi perfecționate de o experiență multiseculară. Unii tăiau crengi, ca să înjghebeze ruguri mari împrejurul victimelor, alții ciopleau țăruși de lemn, pe care să le-nfigă aprinse în carnea prizonierilor. Doi dintre ei se căzneau să îndoaie la pămînt doi brazi tineri, apropiindu-le vîrfurile, de care aveau să-l lege pe Heyward de brațe și apoi să-l tragă în sus, despicîndu-l. Dar toate aceste chinuri păreau să nu fi fost de ajuns ca să potolească setea de răzbunare a lui Magua.

În timp ce monștrii mai puțin inventivi din care se compunea banda pregăteau sub ochii nefericiților prizonieri mijloacele obișnuite și cunoscute pentru tortura care li se pregătea, el se apropie de Cora și o invită cu un surîs

diabolic să ia aminte la pregătirile care se făceau pentru uciderea lor.

— Ei, — rînji el, — ce spune fiica lui Munro ? Capul îi este prea trufaș ca să i se poată odihni pe așternutul *wigwam*-ului Vulpii. Se va simți mai bine poate cînd se va rostogoli ca o piatră rotundă la poalele dealului, ca să servească de jucărie lupilor ? Sînul ei nu vrea să hrănească copiii unui huron. Ei bine, îi va vedea pe huroni spurcîndu-i sînul cu scuipatul lor !

— Ce vrea să spună această bestie ? strigă Heyward uluit.

— Nimic, — răspunse ferm Cora, — e un sălbatic, un sălbatic neștiutor și barbar, care nu-și dă seama de cele ce spune și de ceea ce face. Să folosim ultimele noastre clipe ca să rugăm cerul să pogoare asupră-i căință și iertare.

— Iertare ! repetă furios îndianul care, înțelegînd greșit, credea că i se cere să-i ierte. Ținerea de minte a unui huron este mai lungă decît mîna Fețelor Palide și îndurarea lui, mai scurtă decît dreptatea lor. Vorbește : să trimit tatălui tău capul cu păr blond și pe ale celorlalți doi ? Consimți să-l urmezi pe Magua pe malul Marelui Lac, ca să-i aduci apă și să-i pregătești hrana ?

— Lasă-mă ! îi strigă-n obraz Cora, cu un adînc dispreț și cu un glas atît de grav, încît o clipă îl țintui-n loc pe barbar. Pîngărești cu gînduri necurate ultimele mele rugăciuni și mă împiedici să mă-ndrept spre cer !

Impresia pe care o produsese asupra lui Magua fu de scurtă durată.

— Uite, — continuă el, arătînd-o pe Alice cu o bucurie batjocoritoare, — uite-o cum plînge copila ! E prea tînără ca să moară. Aș putea s-o trimit lui Munro, ca să aibă cine să-i pieptene părul cărunt și să-i mai țină bătrîna inimă în viață.

Cora nu putu rezista ispitei de a privi într-acolo și citi în ochii surioarei ei groaza, deznădejdea și dragostea de viață, atît de firească fiecărei ființe.

— Ce spune, scumpa mea Cora ? strigă cu glas tremurător Alice. Zice că vrea să mă trimită la tata ?

Cora rămase cîteva clipe cu ochii ațintiți la ea, pradă unei sfîșietoare emoții. În sfîrșit reuși să vorbească, și glasul ei, pierzîndu-și stăpînirea obișnuită, căpătă tonul unei gingășii aproape materne.

— Alice, — îi răspunse ea, — huronul ne oferă amîndorura viața, ba chiar mai mult, promite că va reda, ție și lui Duncan — neprețuitul nostru Duncan — libertatea și veți fi predați prietenilor noștri și tatei, nefericitul nostru tată, dacă eu mi-aș putea călca pe inima asta îndărătnică, pe orgoliul și mîndria mea și aș consimți...

Nu mai putu urma ; vocea i se stinse. Împreună mîinile și ridică ochii spre cer, ca pentru a implora înțelepciunea infinită ca să o îndrumeze ce trebuie să facă.

— Să consimți la ce ? strigă Alice. Continuă, draga mea Cora ! Ce vrea de la noi ? Oh ! de ce nu mi s-a adresat mie ! Cu cîtă bucurie aș muri ca să te salvez pe tine și pe Duncan, să pot aduce o cît de mică mîngîiere sărmanului nostru tată !

— Să mori ! repetă Cora pe un ton mai calm și mai hotărît. Moartea n-ar fi nimic, dar alternativa este groaznică ! Vrea, — continuă ea lăsînd capul în jos, de rușine că este obligată să divulge propunerile înjositoare ce i se făcuseră, — vrea să-l urmez în sălbăticie, să merg cu el la huroni, să rămîn cu el ; într-un cuvînt, să-i devin femeie ! Spune acum, Alice, iubita mea soră, și dumneata, maior Heyward, ajutați slaba mea minte cu povețile voastre. Trebuie să-mi răscumpăr viața printr-un astfel de sacrificiu ? Tu, Alice, și dumneata, Duncan, ați consimți să o primiți din mîinile mele cu acest preț ? Vorbiți ! Spuneți-mi amîndoi ce trebuie să fac ! Sînt gata să fac ceea ce hotărîți !

— Dacă aș vrea să trăiesc cu acest preț ? strigă maiorul indignat și uimit. Cora, Cora, nu-ți bate joc de durerea noastră ! Nici nu mai pomeni de această dezgustătoare alternativă ! Singur gîndul acesta mi se pare de o mie de ori mai îngrozitor ca moartea !

— Știam că acesta îți va fi răspunsul ! spuse Cora și chipul ei se însufleți la aceste cuvinte, iar o clipă privirile ei se umplură de strălucire. Dar ce spune scumpa mea Alice ? Sînt gata să fac orice pentru ea și nu va auzi din parte-mi nici un murmur.

Heyward și Cora ascultară tăcuți și cu cea mai mare atenție, dar din partea Alicei nu se auzi nici un răspuns. Părea că făptura mică și gingașă a lui Alice se împuținase și mai mult. Brațele îi căzuseră de-a lungul trupului și degetele-i erau agitate de ușoare convulsiuni. Capul îi era plecat pe piept, picioarele i se muiaseră și nu mai era susținută decît de curmeiul care o lega strîns de copac. Totuși, după cîteva clipe, culorile i se iviră iarăși în obraji și capul i se mișcă, dar ca să exprime într-un gest expresiv cît era de departe ca sora ei să facă sacrificiul de care vorbise.

— Nu ! Nu, nu ! Mai bine să murim ! Să murim așa cum am trăit, abia putu să șoptească.

— Ei bine ! Mori atunci ! strigă Magua scrîșnind din dinți, mînios că tînăra fată pe care o crezuse slabă și lipsită de energie arăta deodată atîta hotărîre. Azvîrli asupra ei, din toate puterile, securea, și arma ucigașă despicînd aerul, reteză, sub ochii îngroziți ai lui Heyward, o șuviță din părul Alicei și se înfipse adînc în copac, la un deget deasupra capului ei.

Această priveliște scoase pe Heyward din sărite ; disperarea îi dădu forțe noi și, cu o sforțare puternică, rupse legăturile cu care era înlănțuit și se repezi asupra unui sălbatic care, scoțînd un urlet înfricoșător, tocmai ridicase *tomahawk*-ul să dea o lovitură mai sigură victimei sale. Cei doi luptară o clipă și se prăvăliră încleștați la pă-

mînt, dar trupul aproape gol al huronului se lăsa greu apucat de maior ; adversarul îi scăpă și, sprijinindu-și genunchiul în pieptul lui, cu greutatea unui uriaș, ridică cuțitul. Duncan văzu sclipirea lamei gata să-l atingă, cînd un glonț îi trecu șuierînd pe la ureche și în același timp auzi pocnetul unei împușcături. Heyward își simți pieptul ușurat de greutatea ce-l apăsa și pe chipul sălbaticului împietri o expresie de nedumerire, apoi, după ce huronul se clătină șovăind, căzu neînsuflețit pe frunzele uscate de lîngă el.

CAPITOLUL XII

CLOWNUL : Plec, domnule, şi într-o clipă voi fi înapoi la dumneavoastră.
(Noaptea regilor)

Sălbaticii rămaseră buimăciţi văzînd cum moartea a lovit fără veste pe unul dintre ei. Dezmeticindu-se căutară să vadă cine era puşcaşul atît de îndrăzneţ şi atît de sigur de lovitura lui, ca să tragă asupra inamicului fără teama de a-l răni pe acela pe care voia să-l salveze. Numele lui Carabină-Lungă fu rostit aproape în acelaşi timp de toate gurile, însoţit de un urlet de furie şi jale. Din tufişul unde huronii îşi lăsaseră armele de foc le răspunseră alte strigăte puternice, şi ucigaşii scoaseră noi răcnete de mînie cînd văzură pe duşmanii lor tăindu-le calea spre armele lăsate imprudent grămadă la o parte.

Ochi-de-Şoim, prea nerăbdător să-şi mai încarce carabina pe care şi-o regăsise în tufiş, se repezi asupră-le, apucînd puşca de ţeavă şi despicînd aerul. Dar cu toate că fugea foarte repede, i-o luă înainte un tînăr sălbatic care, în mînă cu un cuţit şi învîrtind în cealaltă cumplitul *tomahawk*, aruncîndu-se în mijlocul huronilor se aşeză ca o pavăză în faţa Corei. Un al treilea inamic, pe al cărui corp pe jumătate gol erau zugrăvite semnele înfricoşătoare ale morţii, se repezi ca fulgerul, cu o înfăţişare tot atît de ameninţătoare. Strigătele de mînie ale huronilor fură urmate de exclamaţii repetate de surpriză, cînd recunoscură pe inamicii care se repeziseră asupra lor : „Cerbul cel Sprinten !“ „Şarpele cel Mare !“ „Le Cerf Agile !“ „Le Gros Serpent !“

Primul care-şi reveni din buimăceală fu Magua. Dîndu-şi imediat seama că nu are decît trei adversari, îşi încurajă prin strigăte însoţitorii şi, dîndu-le el însuşi pilda, se repezi chiuind cu cuţitul în mînă, asupra lui Chingachgook care era pregătit să-l întîmpine. Acesta fu semnalul unei încăierări generale. Nici una din cele două tabere n-aveau arme de foc, aşa că doar lupta ucigătoare, corp la corp, cu arme de atac, fără arme de apărare, avea să decidă de partea cui va fi victoria.

Uncas atacă cel dintîi pe un huron, căruia-i zdrobi capul cu o formidabilă lovitură de *tomahawk*. Această primă izbîndă reduse la egalitate numărul combatanţilor, revenindu-i fiecăruia cîte un singur inamic. Heyward smulse securea lui Magua din copacul de care era legată Alice şi se avîntă în luptă.

Loviturile urmau una după alta cu iuţeala fulgerului, ca grindina într-o furtună. Puterea lui Ochi-de-Şoim o întrecu pe cea a adversarului său, care fu întins la pămînt cu o lovitură năprasnică cu patul puştii. Era al doilea.

În acest timp, Heyward, mînat de o furie nestăvilită, îşi aruncase securea împotriva huronului care-l ameninţa, în loc să aştepte ca să fie mai aproape de el şi apoi să-l lovească. Sălbaticul, atins în frunte, păru că şovăie şi se opri o clipă din fugă. Impetuosul maior, înflăcărat de această aparenţă de succes, se repezi asupra lui cu mîinile goale şi recunoscu imediat că a comis o imprudenţă. Avu nevoie de o deosebită iscusinţă şi de toate puterile ca să se apere de loviturile deznădăjduite pe care i le dădea inamicul lui cu cuţitul. Neputîndu-l ataca la rîndul lui, reuşi pînă la urmă să-l prindă în braţe şi încercă să-i imobilizeze mîinile. Dar această sforţare îi slei repede puterile. În clipa cînd simţi că forţele-l părăsesc, auzi în apropiere un glas care striga :

— Moarte şi nimicire, nici o milă pentru blestemaţii de mingo !

În aceeași clipă, patul puști lui Ochi-de-Șoim izbi în plin țeasta huronului, și Duncan simți cum îi alunecă din brațe, moale și inert, trupul vrăjmașului său.

După ce tînărul mohican își răpusese primul adversar și-și aruncă ochii în jur ca un leu mîniat, căutînd un altul, îl zări pe cel de-al cincilea huron, care, găsindu-se fără adversar în această luptă pe viață și pe moarte și mînat de un spirit de răzbunare diavolesc, scoase un răcnet mînios și alergă spre Cora, lipsită de apărare, aruncînd în ea de departe securea, ca pentru a o anunța ce soartă o așteaptă. Arma bine ascuțită atinse numai copacul, însă tăie legăturile care o înlănțuiau pe fată. Ea se smulse din strînsoare și fără a se mai gîndi la propria-i primejdie, fugi la Alice, o strînse în brațe și încercă cu mîinile tremurînde să-i dezlege ramurile care încă o mai țineau prizonieră. Acest gest de afecțiune mișcătoare ar fi înduioșat pe oricine, dar sîngerosul hurion nu se înduplecă ; o apucă pe Cora de părul frumos care-i unduia desfăcut pe gît și pe umeri, o trînti în genunchi și făcu să scînteieze în fața ochilor ei un cuțit, pe care-l învîrti în jurul capului ei cu păr minunat, pentru a o face să vadă în ce chip cumplit o va lipsi de această podoabă. Dar plăti scump clipa asta de feroce contemplație. Uncas tocmai observase scena fioroasă și nici trăsnetul n-ar fi lovit mai cu iuțeală. Din trei salturi, tînărul mohican tăbărî asupra dușmanului și ciocnirea fu atît de violentă, încît îl azvîrli la cîțiva stînjeni. Se ridicară în același timp și se repeziră unul la altul cu o furie egală, cu sîngele curgîndu-le șiroaie, dar lupta se sfîrși curînd, căci tocmai în clipa cînd cuțitul lui Uncas străpungea inima huronului, *tomahawk*-ul lui Heyward și patul puștii vînătorului îi zdrobeau craniul.

Lupta se sfîrșise, cu excepția trîntei crîncene dintre Șarpele-cel-Mare și Vulpea Șireată, a cărei soartă nu era încă hotărîtă. Acești războinici barbari dovedeau că merită poreclele ce le fuseseră date în trecutele bătălii.

După ce un timp s-au izbit cu o ură turbată şi s-au apărat de lovituri mortale, se încleştară corp la corp, încolăciţi ca nişte şerpi.

Pe cînd lupta celorlalţi se terminase aşa cum ştim, locul unde continua trînta aceasta nu se mai putea deosebi decît printr-un nor de praf şi de frunze uscate, care se înălţau ca stîrnite de un vîrtej. Mînaţi de motive deosebite : de iubire filială, de prietenie şi recunoştinţă, Uncas, vînătorul şi maiorul alergară în grabă să dea ajutor camaradului lor. Dar în zadar, tăvălindu-se prin norul de praf, Uncas căuta un loc să străpungă inima inamicului : în van Ochi-de-Şoim ridica patul puştii ca să-l lovească în cap ; zadarnic Heyward pîndea momentul, ca să poată apuca un braţ sau un picior al huronului ; mişcările scurte şi iuţi ale celor doi luptători acoperiţi de sînge şi pulbere erau atît de rapide, încît trupurile încleştate ale mohicanului şi huronului păreau că formează unul singur şi nimeni nu cuteza să lovească, de teamă să nu se înşele asupra victimei şi să omoare tocmai pe acela căruia ţineau să-i scape viaţa.

Erau scurte momentele cînd se vedeau strălucind ochii feroci ai huronului, ca şi aceia ai dragonului cu privirea ucigătoare, din poveste. Prin norii de praf care-l înconjurau, trădătorul putea citi în privirile celor din jur că nu avea să se aştepte nici la îndurare, nici la milă ; dar înainte de a primi lovitura ce i se sortise, în locul lui apărea chipul înfierbîntat al mohicanului. Pe nesimţite, teatrul luptei se schimbase, deplasîndu-se aproape de marginea podişului de pe creştetul micului munte. În sfîrşit, Chingachgook prinse momentul să aplice inamicului său o lovitură sigură de cuţit şi în aceeaşi clipă Magua îi dădu drumul, scoase un horcăit şi rămase întins cu faţa-n jos, fără să mai dea vreun semn de viaţă. Mohicanul se ridică imediat şi strigătul său de triumf făcu să răsune pădurea.

— Victorie delawarilor ! Victoria mohicanilor ! strigă Ochi-de-Șoim. Dar, — adăugă el imediat, — o lovitură bună cu patul puștii, lovitura de grație, aplicată de un om cu sîngele neamestecat, nu va lipsi pe prietenul nostru nici de onoarea victoriei, nici de dreptul ce-l are la scalpul celui învins.

Ridică pușca în aer pentru lovitura menită tigvei huronului doborît, dar în aceeași clipă Vulpea Șireată făcu o mișcare neașteptată și rostogolindu-se de pe marginea podișului, de-a lungul povîrnișului, dispăru în mai puțin de un minut în mijlocul tufișurilor dese. Cei doi mohicani, care-și crezuseră inamicul răpus, rămaseră o clipă ca împietriți și porniră să-l urmărească pe coastă-n vale, cu graba a doi ogari care adulmecă urma vînatului. Dar un strigăt ascuțit al cercetașului le schimbă planul, rechemîndu-i sus pe platou.

— Lăsați-l să se ducă ! îi sfătui el dintr-un ciudat spirit de dreptate pe care dușmănia sa față de cei din tribul Maqua îl adumbrea în largă măsură. Unde vreți să-l mai găsiți ? S-a și tupilat, ca cei de teapa lui, în vreo vizuină. A dovedit astfel că nu degeaba a fost poreclit Vulpe, mișelul ! Un delawar cinstit, văzîndu-se învins, ar fi așteptat să-și primească lovitura-n cap, fără să se zbată, dar banditii ăștia de maqua țin la viață, ca pisicile sălbatice. Trebuie să-i ucizi de două ori, ca să fii sigur că sînt morți o dată. Lăsați-l să se ducă ! E singur, n-are nici pușcă, nici arc ; e rănit și are cale lungă de bătut ca să ajungă la francezi sau la ai săi. E ca un șarpe căruia i s-au smuls dinții veninoși ; nu ne mai poate face nici un rău, cel puțin pînă ce mocasinii noștri ne vor purta către locuri mai sigure. Dar uite, Uncas, — adăugă el în delawară, — tatăl tău a și început să recolteze scalpurile. Cred că ar trebui să te asiguri că toți vagabonzii aceștia sînt morți de-a binelea ; să nu ne trezim că le vine pofta să se scoale ca celălalt și să fugă prin pădure, țipînd ca o gaiță cu aripile tăiate.

Zicînd acestea, cinstitul dar neînduplecatul vînător se duse să examineze pe fiecare din cele cinci cadavre întinse la mică distanță unul de altul, împungîndu-i în piept cu vîrful cuțitului, ca să se asigure că nu mai există în ele nici o scînteie de viață, cu atîta indiferență, de parcă ar fi avut a face cu niște hoituri de fiare. Totuși, Chingachgook i-o luase înainte, fiindcă ridicase imediat după luptă trofeele victoriei : scalpurile învinșilor.

Dimpotrivă, Uncas, renunțînd la vechile obiceiuri fioroase și lăsîndu-se mînat de firea sa blîndă, urmă pe Heyward, care alergase de îndată spre cele două femei. Cînd desfăcură legăturile care o înlănțuiau încă pe Alice, cele două surori se aruncară una în brațele celeilalte.

Nu vom încerca să zugrăvim recunoștința de care au fost cuprinse față de bunul dumnezeu, văzîndu-se redate vieții și tatălui lor, în chip atît de neașteptat. Ruga le-a fost adîncă și tăcută. Alice nu s-a ridicat din genunchi decît ca să se arunce din nou în brațele surorii sale, copleșind-o de multe și fierbinți îmbrățișări, ce-i fură înapoiate cu prisosință. Rosti suspinînd numele tatălui lor, și printre lacrimi, ochii ei blînzi ca ai unei porumbițe se însuflețiră de focul nou al speranței.

— Sîntem salvate ! strigă ea. Sîntem salvate ! Scumpul nostru părinte ne va mai putea îmbrățișa, inima lui nu va fi sfîșiată de durerea morții noastre. Și tu Cora, iubita mea soră și mamă, ești din nou cu mine ! Și dumneata Duncan, — adăugă ea, privindu-l cu un surîs de o îngerească nevinovăție, — dragul și viteazul nostru Duncan, ai scăpat teafăr din această primejdie grozavă !

La aceste cuvinte spuse repede și parcă fără noimă, cu o căldură pornită din suflet, Cora nu răspunse decît strîngîndu-și la piept sora, și mai drăgăstos ; nici chiar Heyward nu se rușină de lacrimile ce-i sclipeau în gene, și Uncas, înroșit de sîngele dușmanilor și de al său, în aparență spectator nepăsător al acestei scene înduioșă-

toare, dovedea prin expresia privirilor lui că depășește poate cu cîteva secole pe sălbaticii lui compatrioți.

În timpul acestor peripeții emoționante, Ochi-de-Șoim, după ce se asigură că nici unul dintre inamicii întinși la pămînt nu mai are putința să le facă vreun rău, se apropie de David și-i desfăcu legăturile pe care continua să le suporte cu o resemnare exemplară.

— Gata ! zise vînătorul, aruncînd la o parte ultima legătură pe care o tăiase. Iată-te din nou cu toate mădularele slobode, deși nu te slujeai de ele cu mai multă judecată decît cea de care a dat dovadă natura atunci cînd le-a zămislit. Dacă nu iei în nume de rău părerea unui om care nu-i mai în vîrstă decît dumneata, dar care poate spune că, petrecîndu-și cea mai mare parte din viață în pustiuri, a dobîndit mai multă experiență decît îl arată anii, am să-ți spun ceea ce gîndesc : ar fi mai înțelept din partea dumitale dacă ai vinde primului nebun ce-ți iese în cale instrumentul ăsta din buzunar și cu banii luați pe el să-ți cumperi vreo armă care să-ți fie mai de folos, chiar un pistol ruginit de cavalerist. Poate așa, cu oleacă de grijă și dibăcie, ai mai scoate-o la capăt, fiindcă îmi închipui că acum ochii dumitale te-au învățat în sfîrșit că pînă și cioara prețuiește mai mult decît papagalul ; cel puțin aceea tot mai ajută la ceva, că face să dispară de pe suprafața pămîntului spurcăciunile, dar celălalt nu-i bun decît să te încurce în pădure, amăgind pe cei care stau să-l asculte.

— Armele și trîmbițele sînt bune-n bătălie, — răspunse cîntărețul eliberat, — dar cîntecele de recunoștință, la victorie ! Prietene, — spuse el, întinzînd vînătorului o mînă mică și firavă, pe cînd ochii lui umezi îi scînteiau — îți mulțumesc pentru tot părul care mi-a rămas în cap. Poate că există și păr mai frumos, mai ondulat, dar eu m-am mulțumit totdeauna cu al meu și l-am găsit potrivit pentru capul pe care-l acoperă. Dacă nu am luat parte la bătălia din urmă, asta se datorește, te asigur,

mai puțin unei lipse de bunăvoință, cît afurisitelor de curmeie cu care m-au legat păgînii. Tu te-ai arătat viteaz și iscusit în luptă, și dacă-ți aduc mulțămită, înainte de a-mi împlini alte datorii mai mărețe și mai de seamă, înseamnă că ai dovedit că ești vrednic de slava unui creștin.

— Ce am făcut eu e floare la ureche ! răspunse Ochi-de-Șoim, cu mai puțină indiferență de cînd psalmistul îi adresase cuvinte de recunoștință atît de sunătoare. Ai să vezi multe de-astea, dacă apuci să mai rămîi printre noi. Dar mi-am regăsit pe bătrînul meu prieten „Ucigătorul de cerbi", adăugă el, bătînd în patul puștii. Asta zic și eu victorie ! Irochezii sînt de obicei șireți, dar uită să fie tocmai cînd trebuie ; altfel nu-și lăsau armele de foc departe de ei. Dacă Uncas și tată-său ar fi avut răbdarea cu care sînt înzestrați indienii, am fi întîmpinat pe acești bandiți cu trei gloanțe în loc de unul și i-am fi curățat pe toți mai repede și mai lesne, mai ales pe ticălosul care-a spălat putina. Dar așa a fost scris și mai bine nu se poate.

— Adevăr grăiești, răspunse David, și se vede că ești însuflețit de duhul creștinesc. Cel ce trebuie mîntuit va fi mîntuit și cel ce trebuie osîndit va fi osîndit. Aceasta este doctrina adevărului și ea este mîngîierea pentru sufletul unui bun creștin.

Vînătorul se așezase tacticos și-și întorcea pușca pe toate părțile, cu grija unui părinte care cercetează toate membrele copilului care a căzut rău. Auzind replica lui David, ridică ochii asupra lui cu un aer de vădită nemulțumire și nu-i dădu răgaz să continue.

— Doctrina asta sau ce-o fi, — spuse el, — este o credință pentru mișei, nu pentru un om cinstit. Eu pot crede că huronul ăsta, de sub nasul meu, va să-și primească moartea din mîna mea ; asta da, pentru că îl văd cu ochii mei. Dar, că ar putea să-și ia o răsplată pentru ticăloșiile lui, acolo sus, nu cred, pînă nu văd. N-ai să

mă faci să cred, de pildă, că Chingachgook, care-i acolo, ar putea fi pedepsit în ziua judecății din urmă.

— Nu ai argumentație pentru o doctrină atît de îndrăzneață și nici autoritate ca s-o susții ! strigă David pătruns de argumentele subtile și metafizice care pe vremea lui și mai ales în ținutul lui întunecau deseori nobila simplitate a revelației, căutînd să străbată cu vorbe pline de sine misterul de nepătruns al naturii divine ; templul dumitale este construit pe nisip și primul uragan îl va nărui din temelii. Te întreb care sînt argumentele dumitale pentru o afirmație atît de puțin caritabilă. (David, ca toți aceia care țin neapărat să susțină un sistem, nu reușea totdeauna să-și aleagă expresiile.) Citează-mi capitolul și versetul care cuprinde un text în stare să sprijine ce susții și spune-mi în ce cărți sfinte se află.

— Cărți ! repetă Ochi-de-Șoim cu cel mai mare dispreț. Mă crezi poate un mucos care se ține de șorțul babelor bisericoase. Crezi dumneata că pușca asta de pe genunchii mei e o pană de gîscă, cornul meu de pulbere — o călimară și tolba — o năframă în care să-mi car prînzișorul la școală ? Cărți, auzi ! Ce nevoie are de cărți un om ca mine, un războinic al deșertului, cu sîngele curat ? Nu am decît una la viața mea și cuvintele scrise acolo sînt prea lămurite și prea simple ca să aibă nevoie de argumente, cu toate că mă pot lăuda că am lucrat din greu patruzeci de ani buni ca s-o pătrund.

— Și cum se cheamă tomul ăsta ? întrebă maestrul psalmodiei înțelegînd greșit sensul celor spuse de camaradul său.

— Este colea, deschis în fața ochilor dumitale, — răspunse cercetașul, — și cel căruia îi aparține nu-i de loc zgîrcit ; dă voie oricui să-l ia să-l citească. Am auzit că sînt unii care au nevoie de vrafuri de cărți ca să se convingă că există dumnezeu. Se poate ca oamenii, în așezările lor, să schimonosească cele înfăptuite de el în aseme-

nea chip, încît să facă îndoielnic față de negustori și preoți, ceea ce este limpede ca lumina zilei, aici în pustietate. Dar dacă cineva se îndoiește, n-are decît să mă urmeze, de cînd răsare pînă apune soarele, în adîncul pădurii, și am să-l fac să vadă destule ca să-și dea seama că nu-i decît un prost și că cea mai mare prostie a lui este să vrea să se ridice la treapta unei ființe a cărei bunătate și putere nu o va egala niciodată.

Cînd David își dădu seama că discuta cu un om a cărui credință își avea originea în natură și care disprețuia toate subtilitățile metafizicii, renunță numaidecît la controversă din care crezu că nu se va alege nici cu cinste, nici cu folos. În timp ce vînătorul vorbea încă, se așezase jos lîngă el și, scoțîndu-și micul volum de psalmi și ochelarii cu ramă de fier, se pregăti să-și împlinească o îndatorire pe care afrontul ce-l primise ortodoxia lui o întîrziase. David era un fel de menestrel al Lumii Noi, desigur foarte departe de timpurile acelor trubaduri inspirați care, în vechime, slăveau renumele unui baron sau al unui prinț ; dar era un bard în spiritul țării în care trăia, acum gata să-și exercite talentele întru celebrarea victoriei, mulțumind smerit proniei. Așteptă cu răbdare ca Ochi-de-Șoim să termine de vorbit și atunci, ridicînd ochii și vocea, spuse tare :

— Prieteni, vă invit să vă uniți glasul cu-al meu, să mulțumim cerului că ne-a scăpat din mîinile barbarilor necredincioși, și să ascultați imnul de slavă cîntat pe frumoasa arie, zisă „Northampton".

Indică pagina unde se aflau versurile pe care le vor cînta, ca și cum ascultătorii săi ar fi avut fiecare în mînă cîte o carte asemănătoare în care să le caute, și, după obicei, își lipi instrumentul de buze, ca să ia și să dea tonul, cu aceeași gravitate pe care ar fi avut-o într-un templu al dreptei-credințe. Însă de data aceasta, nici un glas nu se uni cu-al său, fiindcă cele două surori erau prea ocupate cu manifestările de dragoste de care

am vorbit, iar ceilalți aveau alte treburi. Indiferența aparentă a ascultătorilor săi nu-l descurajă de loc ; își începu cîntecul și-l duse de unul singur pînă la capăt, fără să se întrerupă.

Vînătorul îl ascultă, continuîndu-și în tăcere inspecția puștii. Și era vizibil că însușirile lui David nu-l mai impresionau ca în ajun. Într-un cuvînt, niciodată un cîntăreț ambulant nu și-a arătat iscusința în fața unor ascultători mai neatenți ; și cu toate acestea, luînd în considerație credința fierbinte a cîntărețului, este îngăduit să se creadă că niciodată cîntecele unui bard nu s-au apropiat mai mult ca atunci de dumnezeu. Ochi-de-Șoim se ridică, în sfîrșit, clătinînd din cap și mormăind printre dinți niște vorbe din care nu s-au putut auzi decît „gîtlej" și „irochez" și se duse să examineze starea arsenalului huronilor. Chingachgook îl urmă și recunoscu printre arme pușca lui și a fiului său. Heyward și chiar David găsiră de asemenea cu ce să se înarmeze ; nu le lipsiră nici munițiile, pentru ca armele să le fie într-adevăr de folos.

După ce și-au ales fiecare ce le trebuia și-și distribuiră trofeele rămase, vînătorul anunță că sosise timpul să se gătească de plecare. David își terminase cîntările, iar cele două surori își reveniseră complet din spaima prin care trecuseră. Ajutate de Heyward și de tînărul mohican, coborîră muntele, pe care nu de mult îl urcaseră însoțite de niște călăuze atît de deosebite de cele de-acuma și care putea fi locul pieirii lor. Apoi, încălecînd pe caii care avuseseră timp să se odihnească și să pască iarbă și muguri de arbuști, porniră la drum, în frunte cu acela care le arătase în clipe de neuitată groază atîta zel și devotament. Prima etapă n-a fost lungă. Ochi-de-Șoim, părăsind o potecă urmată de huroni la venire, ocoli pe dreapta, traversă un pîrîiaș și făcu semn de oprire într-o vîlcea umbrită de cîțiva ulmi. Nu erau decît la un sfert de milă de dealul fatal, iar caii nu folosiseră

de fapt celor două surori decît să treacă pîrîul fără să-şi ude încălţămintea.

Indienii şi vînătorul păreau să cunoască acest loc de taină. Ajunşi acolo, îşi sprijiniră puştile de un copac şi începură să măture frunzele uscate, nu departe de trei sălcii plîngătoare, apoi, scăpînd pămîntul cu cuţitele, dădură repede de un izvor de apă curată şi limpede. Atunci Ochi-de-Şoim privi în jurul lui, ca şi cum ar fi căutat un obiect pe care se aştepta să-l găsească şi pe care nu-l mai vedea, şi începu să ocărască :

— Ticăloşii din tribul Mohawk, sau fraţii lor, tuscarorii şi onondagii, au venit să se adape aici, şi derbedeii au şterpelit plosca. Iată ce înseamnă să faci servicii unor cîini nerecunoscători ! Dumnezeu şi-a întins mîna milostivă asupra acestor păduri şi a făcut să iasă din măruntaiele pămîntului un izvor de apă curată, care ar putea aproviziona toate prăvăliile farmaciştilor din coloniile Americii, şi poftim, secăturile l-au astupat, au bătătorit pămîntul deasupra, de parcă ar fi dobitoace şi nu făpturi cu chip omenesc !

În timp ce vînătorul îşi vărsa astfel necazul, Uncas îi întinse tăcut plosca de care pomenise şi pe care o găsise pusă cu grijă pe ramurile unei sălcii, dar scăpase privirilor nerăbdătoare ale tovarăşului său. După ce o umplu cu apă, Ochi-de-Şoim se trase mai la o parte, pe un loc uscat, se aşeză pe un trunchi şi bău cu mare plăcere, apoi începu să examineze pe îndelete rămăşiţele ospăţului huronilor, pe care le strînsese în tolba lui de vînat.

— Îţi mulţumesc ! îi spuse lui Uncas înapoindu-i plosca goală. Ia să vedem acum cum trăiesc ticăloşii de huroni cînd ies la drumul mare. Uite ici ! Derbedeii se pricep care sînt cele mai bune bucăţi la un căprior şi ai jura că sînt în stare să taie şi să prăjească o bucată de vînat, tot atît de bine ca cel mai bun bucătar din ţară. Dar cînd colo, carnea e crudă, căci irochezii sînt tot nişte

sălbatici. Uncas, ia amnarul ăsta și aprinde focul! Cred că ni se cuvine un hărtănaș de friptură după atîta oboseală.

Heyward, văzînd că prietenii lor se pregătesc de masă, ajută pe cele două surori să coboare de pe cal, ca să se odihnească pe iarbă, bucuros de un scurt răgaz de odihnă și în timp ce se punea mîncarea la foc, curiozitatea îl îndemnă să întrebe prin ce fericit concurs de împrejurări sosiseră călăuzele lor tocmai la timp ca să le scape viața.

— Cum se face, dragă prietene, că v-ați întors atît de repede, — se adresă el cercetașului, — și că n-ai adus nici un ajutor din garnizoana fortului Edward?

— Dacă am fi trecut de cotul rîului de sub cascadă, am fi sosit aici tocmai la timp ca să vă acoperim leșurile cu frunze, dar desigur mult prea tîrziu ca să vă salvăm scalpurile, răspunse calm pădurarul. Nu, nu, în loc de a ne istovi alergînd la for, am rămas la pîndă pe malurile Hudson-ului, ca să iscodim mișcările huronilor.

— Deci ați fost martori la tot ce ni s-a întîmplat?

— Nu chiar la tot; ochii indienilor sînt prea ageri ca să le scape ceva, așa că am stat ascunși prin apropiere. De fapt, cel mai greu lucru a fost să silim pe tînărul ăsta să stea liniștit lîngă noi. Ah, Uncas, te-ai purtat mai degrabă ca o femeie curioasă, decît ca un războinic al nației tale!

Ochii vii ai lui Uncas se fixară o clipă asupra vînătorului, dar nu răspunse și nu arătă în nici un fel că s-ar căi de purtarea lui. Dimpotrivă, lui Heyward i se păru că remarcă pe fața tînărului mohican o expresie de trufie și era vădit că tăcerea lui se datora respectului pentru cei ce-l ascultau și stimei sale nedezmințite față de vînătorul alb.

— Ai văzut cum am fost capturați? adăugă maiorul.

— Am auzit, răspunse Ochi-de-Șoim, apăsînd pe acest cuvînt: Urletele indienilor sînt un limbaj destul de limpede pentru oamenii care și-au petrecut viața în păduri. Dar cînd ați debarcat, am fost nevoiți să ne strecurăm

ca şerpii sub mărăcinişuri, ca să nu fim zăriţi, şi în acel moment nu v-am mai văzut decît legaţi de copacii de-acolo, pentru a fi ucişi la stîlp, după obiceiul indienilor.

— Salvarea noastră este opera providenţei, spuse Heyward. E aproape o minune că aţi luat drumul cel bun, pentru că huronii s-au despărţit imediat în două trupe cu cîte doi cai fiecare.

— Ah ! — exclamă vînătorul, asta era cît pe-aci să ne facă să vă pierdem urma, dar ne-am hotărît să o luăm în partea asta, pentru că am socotit, pe bună dreptate, că banditii nu-şi vor tîrî prizonierii spre nord. Numai că după ce am făcut cîteva mile fără să găsim nici măcar o singură ramură ruptă, după cum ne fusese vorba, inima a început să mi se strîngă, mai ales că toate urmele de paşi erau de mocasini indieni.

— Huronii au avut precauţia să ne încalţe ca pe ei, spuse Duncan ridicînd un picior, ca să arate încălţămintea indiană ce i se pusese.

— M-da, o socoteală afurisită, demnă de ei ; numai că noi eram învăţaţi cu de-alde astea şi nu ne-au putut trage pe sfoară cu mica lor născocire.

— Atunci, cărui fapt îi datorăm salvarea noastră ?

— Unui fapt pe care un alb, fără nici o picătură de sînge indian în vine, ar trebui să-i fie ruşine să-l mărturisească : judecăţii tînărului mohican asupra unui lucru pe care eu ar fi trebuit să-l cunosc mai bine decît el. Pînă şi acum, cînd am văzut adevărul cu proprii mei ochi, îmi vine greu să cred.

— Asta-i extraordinar ! Şi anume ?

— Uncas a fost deştept, — răspunse vînătorul, aruncînd o privire plină de interes şi curiozitate înspre caii celor două surori, — şi ne-a arătat că cei doi cai ai doamnelor călcau în acelaşi timp cu amîndouă picioarele de aceeaşi parte, ceea ce nu se întîmplă la nici un animal cu patru picioare sau patru labe din cîte cunosc, afară de urşi. Şi pasămite că doi cai merg astfel, cum m-am

convins de altminteri cu proprii mei ochi şi cum dovedesc urmele după care ne-am luat, cale de douăzeci de mile, pînă v-am găsit.

— Aceasta-i rara însuşire a acestor cai. Sînt de pe malurile golfului Narraganset, din mica provincie a plantaţiilor Providence. Sînt neobosiţi şi renumiţi pentru mersul lor lin şi special, cu toate că şi alţi cai sînt uneori dresaţi să păşească la fel.

— Poate, — spuse Ochi-de-Şoim, care ascultase această explicaţie cu o deosebită atenţie, — se prea poate ! Eu, cu toate că am numai sînge alb, mă pricep mai bine la cerbi şi la castori decît la animalele astea de povară. Maiorul Effingham are nişte cai de rasă nemaipomeniţi, dar n-am văzut nici unul din ei, ca să meargă atît de ciudat.

— Fără îndoială, — răspunse Duncan, — pentru că el pretinde alte calităţi la cai, pe cînd aceştia sînt dintr-o rasă foarte apreciată tocmai pentru cinstea de a fi destinaţi să poarte poveri asemănătoare cu cele de faţă.

Mohicanii întrerupseră preparativele de masă, ca să asculte sfîrşitul acestei conversaţii, şi cînd maiorul termină de vorbit, se priviră cu înţeles, iar tatăl lăsă să-i scape un „uff !" de încîntare. Vînătorul rămase cîte a clipe să se gîndească, ca unul care vrea să-şi pună în ordine în minte noile cunoştinţe dobîndite, apoi, aruncînd încă o privire curioasă spre cei doi cai, adăugă :

— Pot să spun că, de cînd Europenii s-au stabilit în ţara asta, se văd lucruri tot mai ciudate, care arată că omul se foloseşte cum vrea de făpturile firii, atunci cînd o poate stăpîni. Dar, oricare ar fi mersul acestor animale, firesc sau dobîndit, pe dreapta sau într-o parte, Uncas e cel care a băgat de seamă asta şi urmele lor ne-au condus la un tufiş unde, lîngă urma unei copite de cal se afla o ramură de sumac ruptă sus, la o înălţime care nu se putea atinge nici călare, în timp ce cele de dedesubt

erau rupte şi strivite la întîmplare, de un om care mersese pe jos. Mi-am zis imediat că vreunul din isteţii aştia de irochezi, văzînd că una din doamne a rupt ramura de sus, a făcut tot vălmăşagul acela, ca să se creadă că e isprava coarnelor vreunui cerb.

— Agerimea dumitale nu te-a înşelat ; totul s-a petrecut întocmai.

— Nici o scofală ! Ca să pricepi asta nu-i nevoie de o prea mare agerime. Era oricum mult mai uşor de observat decît mersul unui cal învăţat. Atunci mi-a venit în cap că aceşti mingo vor trage la izvorul de-aici, căci ticăloşii cunosc însuşirile apei aşteia.

— Este deci renumită ? întrebă Heyward, examinînd cu mai multă atenţie această vale retrasă şi micul izvor înconjurat de o movilă de pămînt cafeniu închis.

— Sînt puţine Piei Roşii care, călătorind la miazăzi sau la răsărit de marile lacuri, să nu fi auzit lăudîndu-i-se însuşirile. Vrei să guşti şi dumneata ?

Heyward luă plosca şi, după ce înghiţi cîteva picături din apa mult lăudată, o înapoie cu o strîmbătură de dezgust. Vînătorul surîse şi clătină din cap :

— Văd că nu-ţi prea place, dar asta-i fiindcă nu eşti obişnuit. O vreme nici mie nu mi-a plăcut, dar acum o găsesc chiar pe gustul meu şi întocmai cum îi place apa sărată căprioarei [1]. Nici cele mai bune vinuri ale voastre nu sînt mai plăcute de cum e apa aceasta gîtlejului unei Piei Roşii, mai ales cînd se simte la sfîrşit, pentru că îl înviorează pe loc. Dar văd că Uncas e gata cu fripturile şi e timpul să mîncăm, fiindcă mai avem cale lungă înainte.

Punînd astfel capăt conversaţiei, Ochi-de-Şoim începu să profite de rămăşiţele căpriorului, care scăpaseră lăcomiei huronilor. Masa a fost servită fără ceremonie, la fel

[1] Multe din animalele sălbatice din pădurile Americii erau urmărite de vînători după urmele pe care le lăsau cînd veneau să lingă sarea de pe malurile acestor izvoare de ape minerale (n.a.).

cum fusese preparată, şi cei doi mohicani împreună cu cecetaşul îşi potoliră foamea în liniştea şi graba ce caracterizează oamenii care ştiu că-i aşteaptă noi munci şi noi oboseli.

De îndată ce şi-au împlinit această necesară şi plăcută îndatorire, cei trei dădură duşcă încă o ploscă cu apa din acest tainic izvor. Peste cincizeci de ani îşi vor da acolo întîlnire frumuseţea, bogăţia şi talentele din tot nordul Americii, pentru a-şi căuta sănătatea şi mulţumirea [1] în jurul acestor izvoare.

Ochi-de-Şoim dădu apoi semnalul de plecare. Cele două surori încălecară. Duncan şi David îşi luară puştile şi le urmară. Vînătorul mergea înainte, după obiceiul lui, iar cei doi mohicani încheiau coloana. Micul convoi merse destul de repede pe poteca îngustă, spre nord, lăsînd apa izvorului să-şi croiască drum spre pîrîul vecin şi leşurile huronilor morţi să puterezească fără prohod, pe creştetul muntelui — soartă destul de obişnuită pentru războinicii acestor păduri, ca să provoace milă sau să mai merite comentarii.

[1] Această scenă se petrece în locul unde s-a clădit de atunci Balliston, una din principalele staţiuni cu ape termale din America (n.a.).

Redactor : GH. D. VASILE
Tehnoredactor : FL. WEIDLE

Dat la cules 7.XII.1974. Bun de tipar 8.I.1975. Apărut 1975. Comanda nr. 956. Tiraj 125 000. Coli de tipar 5¼.

Tiparul executat sub comanda nr. 40 789 la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii". Piața Scînteii nr. 1
București
Republica Socialistă România

Natty e o figură legendară, dar în aceeași măsură veridică. El se deosebește de eroii romantismului dulceag prin calitățile lui omenești reale: e un om al faptei, curajos și întreprinzător, nu cunoaște «tristețea și plictisul» celorlalți, e încrezător în izbînda oamenilor de acțiune, cinstit și generos. Nu este un meditativ lipsit de voință; viața lui e plină de peripeții și primejdii, pe care le înfruntă și le învinge prin însușirile lui fizice și morale de erou autentic, vrednic de admirație.

MIHNEA GHEORGHIU

Vol. I–II–III 10 Lei

Editura Ion Creangă • București